

Bányászati és Kohászati Lapok

JÓ SZERENCSÉT!

KŐOLAJ ÉS FÖLDGÁZ

2015/4.
148. évfolyam
1-52. oldal

Képek a Bányász–Kohász–Erdész Találkozóról

A Salgótarjáni Dalkör és Fúvószenekar műsora a sportcsarnokban

*A találkozó ünnepélyes megnyitása:
dr. Nagy Lajos köszöntője*

*Jó hangulat és tánc a megnyitó után,
a sportcsarnokban*

*A díszfelvonulás Eger városában,
az OMBKE vezetői a menet élén*

*A díszfelvonulás a Klapka utcában:
a Szolnoki Olajbányász Fúvószenekar*

A menetet az erdészek csoportja zárja

TARTALOM

Az OMBKE 105. Küldöttgyűlése (beszámoló, kitüntetettek köszöntése)	3
<i>105th Delegate Assembly of OMBKE</i>	
10. Bányász-Kohász-Erdész Találkozó.	26
<i>The 10th Miner-Metallurgist-Forester Meeting</i>	
Liptay Péter: Emlékezés Róth Flórisra az OMBKE volt elnökére	28
<i>Remembrance of Flóris Róth the late president of OMBKE</i>	
Réthy Károly: 170 éve hunyt el Sváiczter Gábor Miklós.	30
<i>Gábor Miklós Sváiczter had died 170 years ago</i>	
Dr. Lőrincz Árpád: Bányaművelés Pelsőcardón	32
<i>The ancient mining at Pelsőcardó</i>	
Egyesületi ügyek.	37
Kárpáty Lóránt.	41
Hazai hírek	42
XVII. Bányászati Kohászati és Földtani Konferencia.	45
Külföldi Hírek	29, 36, 47

Bányászati és Kohászati Lapok BÁNYÁSZAT

Szerkesztőség postacím: 8301 Tapolca – Pf. 17. E-mail: bk1.banyaszat@t-online.hu

Felelős szerkesztő: Podányi Tibor (tel.: 06-30-2955-718). **A szerkesztőbizottság tagjai:** Bagdy István (szerkesztő), dr. Csaba József (olvasószerkesztő), Kovács Béla (szerkesztő), dr. Gagy Pálffy András (szerkesztő), Bariczáné Szabó Szilvia, Bircher Erzsébet, dr. Biró József, dr. Dovrtel Gusztáv, Erdélyi Attila, dr. Földessy János, Györfi Géza, dr. Horn János, Jankovics Bálint, Kárpáty Erika, dr. Ladányi Gábor, Livo László, Lois László, Mara Márta-Éva, dr. Mizser János, Sóki Imre, dr. Szabó Imre, Vajda István, dr. Vojuczki Péter

HU ISSN 0522-3512

Bányászati és Kohászati Lapok KOHÁSZAT

Szerkesztőség: 1051 Budapest, Október 6. u. 7. III. em. Tel.: 06-1-201-7337

Felelős szerkesztő: Balázs Tamás. **A szerkesztőség tagjai:** dr. Buzáné dr. Dénes Margit, dr. Klug Ottó, dr. Kórodi István, dr. Lengyelné Kiss Katalin, Schudich Anna, Szabados Ottó, Szende György, dr. Tardy Pál, dr. Török Tamás

HU ISSN 0005-5670

Bányászati és Kohászati Lapok KŐOLAJ ÉS FÖLDGÁZ – Hungarian Journal of Mining and Metallurgy OIL AND GAS

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Csalogány u. 3/B **Postacím:** 1255 Budapest 15, Pf. 18. Telefon: 06-1-201-8083
e-mail: montanpress@t-online.hu

Felelős szerkesztő: Dallos Ferencné. **Szerkesztőbizottság:** Chován Péter, Csath Béla, Horváth Csaba, id. Ósz Árpád, dr. Szabó Tibor, dr. Szunyog István, dr. Turzó Zoltán

Címlap: Selmezbányai Kálvária-templom

HU ISSN 0572-6034

A lapszámot összeállította: Podányi Tibor

Kiadja: az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, 1051 Budapest, Október 6. u. 7. Telefon: 06-1-201-7337

Felelős kiadó: dr. Nagy Lajos elnök

Nyomdai előkészítés: Tóth Imréné

Nyomdai munkák: Press+Print Lapkiadó és Nyomdaipari Kft. Kiskunlacháza

Megjelenik: 2015. szeptember 16.

Belső terjesztésre, kereskedelmi forgalomba nem kerül.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Az OMBKE vezetői, szervezetei és tagsága ezúton fejezi ki köszönetét az egyesület **jogi-tag vállalatainak és azok vezetőinek** több éves erkölcsi és anyagi támogatásukért, kérve, hogy a hazai bányászat és kohászat megőrzése, megújítása és fejlesztése érdekében továbbra is támogassák Egyesületünk munkáját!

Jó szerencsét!

ABM Kuprál Kft.

Bozó Károly ügyvezető igazgató

Alba Metall 1991 Kft.

Szombatfalvy Rudolf
ügyvezető igazgató

ALCOA-KÖFÉM Kft.

Katus István vezérigazgató

Alu-Block Kft.

Sőregi Csaba ügyvezető igazgató

Auroma Kft.

Dr. Vojuczki Péter
ügyvezető igazgató

BAUMIT Kft.

Illy Gábor ügyvezető igazgató

Bányavagyon-hasznosító Nonprofit

Közhasznú Kft.

Czéman Miklós ügyvezető

BERTING Vezetési Tanácsadó

Iroda

Csonka László ügyvezető

Csefém Kft.

Dr. Takács Nándor
ügyvezető igazgató

Csepel Metall Vasöntöde Kft.

Dr. Sohajda József
ügyvezető igazgató

CST-Csepel Techno Kft.

Pásztor Zoltán
ügyvezető igazgató

DUTRADE Zrt.

Nyikes Csaba
ügyvezető igazgató

DV Acél Kft.

Verbó Géza ügyvezető igazgató

ECOPLAN Kft.

Füleki Menyhért
ügyvezető igazgató

FÉMALK Zrt.

Dr. Sándor József
elnök-vezérigazgató

GEO-FABER Zrt.

Töllősy Pál elnök-vezérigazgató

GEOTEAM Kft.

Czene János ügyvezető igazgató

GLOB-Metal Kft.

Szabó Ferenc
ügyvezető igazgató

GUARDIAN Üvegipari Kft.

Sápi Lajos ügyvezető igazgató

Horváth Rudolf

Horváth Rudolf
egyéni vállalkozó

Innováció 2000 Kft.

Nagy Sándor
ügyvezető igazgató

INOTAL Alumíniumfeldolgozó Zrt.

Nagy István vezérigazgató

ISD DUNAFERR Zrt.

Tankhilevich Evgeny cégvezető

ISD Power Kft.

Szepesi Attila ügyvezető

K + K Vas Kft.

Katkó Károly ügyvezető igazgató

Kaszimpex Kft.

Kaszper László
ügyvezető igazgató

Kémény Zrt.

Németh Frigyes vezérigazgató

KÜRTI-ÉP-SZER Kft.

Kürti József ügyvezető igazgató

LAFARGE Cement Magyarország Kft.

Mikita István igazgató

L-Duplex Pivo Kft.

Pivarsci László
ügyvezető igazgató

Magyar Földgáztároló Zrt.

Fritsch László Zoltán
elnök-vezérigazgató

Magyar Öntészeti Szövetség

Dr. Hatala Pál
ügyvezető igazgató

Mátra-Haider Dózer Kft.

Haupt József
ügyvezető igazgató

Mátrai Erőmű Központi

Karbantartó Kft.

Derda Lajos ügyvezető igazgató

Mátrai Erőmű Zrt.

Dr. Valaska József elnök

Mecsekérc Zrt.

Molnár János vezérigazgató

Metal-Carbon Kft.

Dr. Szirtes László
ügyvezető igazgató

MOL Nyrt.

Hernádi Zsolt
elnök-vezérigazgató

Nemak Győr Kft.

Toth David ügyvezető igazgató

Nemes Kft.

Dr. Takácsné Dobó Zsuzsa
ügyvezető igazgató

OMYA Hungaria Kft.

Dr. Vágvölgyi Sándor
ügyvezető igazgató

ORMOSSZÉN Kft.

Husztai Béla ügyvezető

Patina Öntöde Kft.

Jagicza István
ügyvezető igazgató

Perlit 92 Kft.

Dr. Farkas Géza
ügyvezető igazgató

P-Metal Kft.

Pordán Zsigmond
ügyvezető igazgató

PREC-CAST Öntödei Kft.

Tagai Krisztián
ügyvezető igazgató

PYROVEN Kft.

Szalai János ügyvezető igazgató

Rath Hungária Kft.

Dr. Werner Marcov ügyvezető

RDX-REDEX Kft.

Dr. Vörös Árpád,
dr. Vörös Árpádné
ügyvezető igazgatók

ROTAQUA Kft.

Csécsei Tamás
ügyvezető igazgató

ROTARY Fúrási Zrt.

László Zoltán vezérigazgató

Rotary-Mátra Kft.

Szalai László
ügyvezető igazgató

Salker Kft.

Hertelendi Ákos
ügyvezető igazgató

Szegedi Öntöde Kft.

Kovács Sándor
ügyvezető igazgató

TÉT-3 Gázkút Kft.

Pataki Zoltán
ügyvezető igazgató

TP Technoplus Kft.

Dr. Lengyel Károly
ügyvezető igazgató

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 105. Küldöttgyűlése (Eger, 2015. május 30.)

Az OMBKE a 105. Küldöttgyűlését Egerben a Park Hotel konferenciatermében tartotta 2015. május 30-án, 10 óra 30 perces kezdéssel, a választmány által meghirdetett, az OMBKE honlapján, a BKL lapokban és az írásos meghívóban közzétett napirenddel. A Küldöttgyűlésen megjelent közel kétszáz résztvevő. A bányász-kohász egyenruhás egyetemisták által vitt egyesületi és a szakosztályi zászlók mögött vonult be az elnökség és a kiemelt vendégek.

Az Elnökségben helyet foglaltak: *dr. Horváth Zita*, a Miskolci Egyetem rektorhelyettese, *dr. Réger Mihály*, az Óbudai Egyetem rektorhelyettese, *dr. Debreceni Ákos*, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar dékánhelyettese, *dr. Palotás Árpád Bence*, a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Karának dékánja, *Rabi Ferenc*, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének elnöke, *dr. Zoltay Ákos*, a Magyar Bányászati Szövetség főtitkára, *dr. Baksa Csaba*, a Magyarhoni Földtani Társulat elnöke, valamint az OMBKE részéről *dr. Nagy Lajos* elnök, *Kőrösi Tamás* főtitkár, *Hevesi Imre* főtitkárhelyettes és *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató.

Dr. Nagy Lajos elnök megnyitotta a 105. Küldöttgyűlést, majd nemzeti Himnuszunk eléneklése után köszöntötte résztvevőit: az egyesület tagságának küldötteit, ezen belül tiszteleti tagjainkat, az egyetemistákat, pártoló tagjainkat, meghívott vendégeinket, a hatóságok képviselőit, a partner társadalmi szervezetek képviselőit. Külön is köszöntötte az elnökségben helyet foglaló vendégeket.

*A Küldöttgyűlés elnöksége:
dr. Zoltay Ákos, Rabi Ferenc, dr. Horváth Zita, dr. Réger Mihály,
dr. Palotás Árpád Bence, dr. Nagy Lajos elnök, Kőrösi Tamás,
dr. Gagy Pálffy András, Hevesi Imre, dr. Baksa Csaba*

Dr. Nagy Lajos megállapította, hogy a *Küldöttgyűlés határozatképes*, mivel a szavazati joggal bíró 173 küldöttből 94 fő megjelent. Az elnök előterjesztésére a *Küldöttgyűlés nyílt szavazással, egyhangúlag (ellenzavazat és tartózkodás nélkül) elfogadta a tisztségviselőket: a Határozatszövegező Bizottság elnöke: dr. Réger Mihály, tagjai: dr. Fegyverneki György, dr. Mende Tamás, Pagner Sándor, dr. Dovrtel Gusztáv, Bariczáné Szabó Szilvia; a Szavazatszámoló Bizottság: Szamek Zsolt, dr. Harcsik Béla, Horánszky Beáta; jegyzőkönyvvezető: Csányi Judit; jegyzőkönyv-hitelesítők: Szabados Ottó, Gleviczky István.*

A Küldöttgyűlés az írásban előre megküldött napirendet ugyancsak egyhangú szavazással fogadta el.

Napirend:

- Megnyitó, köszöntések
- A Választmány beszámolója, közhasznúsági jelentés
- Az Ellenőrző Bizottság jelentése
- Hozzászólások, indítványok
- Tiszteleti tagok választása
- Kitüntetések átadása
- Emlékezés Róth Flórisra
- Határozatok
- Zárszó

Dr. Nagy Lajos bejelentette, hogy a küldöttgyűlésen elhangzottakról hangfelvétel, továbbá fénykép- és videó felvételek készülnek, majd így folytatta: „*Tisztelt Küldöttgyűlés! Hagyományainkhoz híven a Bányászhimnusz harangjátékát hallgatva emlékezzünk meg az előző küldöttgyűlés óta eltávozott tagtársainkról. A magyar bányász-kohász társadalom nagy családja az elmúlt év-*

ben ismét számos tagját veszítette el. Minden név, amely el fog hangzani, régi barátunkra, munkatársunkra, egyetemi társunkra emlékeztet. Mindegyikük nevéhez valamilyen szakmai teljesítmény, diákélmény vagy együtt töltött szakestély, baráti gesztus élménye kapcsolódik. Kérem, hogy szomorú kötelezettségünknek eleget téve, állva hallgassuk meg a névsort, kívánva elhunyt tagjainknak, barátainknak utolsó Jó szerencsét! Emléküket őrizzük meg!”

Az elhunytak névsorát *dr. Gagy Pálffy András* olvasta fel a harangjáték elhangzása közben, majd az egyetemisták megszólaltatták a klopacsát.

A 104. Küldöttgyűlés óta elhunyt tagtársaink:

Bacher Ervin bányatechnikus
Bakonyi István bányagépész technikus
Balázs István okl. villamosmérnök
Dr. Balogh Béla okl. bányamérnök
Bárdos Viktor könyvelő
Bencsik László okl. bányamérnök
Bese József okl. bányamérnök
Dr. Bodonyi József Béla okl. bányamérnök
Bogenrieder Frigyes olajbányász technikus
Dr. Budavári Sándor okl. bányamérnök
Csire István öntő technikus
Csomós Zoltán okl. kohómérnök
Dávid Dezső okl. bányamérnök
Erdős József okl. bányamérnök
Dr. Esztó Péter okl. bányamérnök, jogi doktor, tiszteleti tag
Falucskai Lajos okl. olajmérnök
Dr. Farkas Sándor okl. kohómérnök
Dr. Fecser Péter okl. olajmérnök
Gádori Vilmos okl. bányamérnök
Gönczi János okl. bányagépészmérnök
Gyöngyösi Péter okl. kohómérnök
Györgyey Illés okl. kohómérnök
Hajdú Jenő okl. gépészmérnök
Hajdu Lajos okl. gépészmérnök
Hajnal Tibor bányatechnikus
Halász Tibor földmérő technikus
Horváth István okl. villamosmérnök
Horváth Károly okl. bányamérnök
Hoznek István okl. olajmérnök
Dr. Kapolyi László okl. bányamérnök, okl. építőmérnök, közgazdász
Kárpáti Imre okl. gépészmérnök
Katzler István okl. bányamérnök
Kovács Győző okl. gépészmérnök
Dr. Kovács István okl. olajmérnök
Kozma Károly okl. geológus
Köhler Imre okl. kohómérnök
Lakatos István okl. bányamérnök
Liszka János okl. bányamérnök
Lukács Béla okl. bányamérnök
Dr. Matyi-Szabó Ferenc okl. bányageológus mérnök
Ménes László okl. bányamérnök
Mészáros Zoltán okl. bányageológus mérnök
Nagy Attila okl. bányamérnök
Nagy Károly bányatechnikus
Német József okl. kohómérnök
Nyilassy Ferenc okl. bányamérnök
Oroszi Nándor geológiai technikus
Pap Ferenc okl. bányagépészmérnök
Peringer József okl. kohómérnök
Reisz Árpád okl. bányamérnök
Réti János okl. kohó üzem mérnök
Ropoli István okl. bányatechnikus
Schippertné dr. Sapsál Vera okl. vegyész mérnök
Szabó Gábor okl. bányamérnök
Dr. Szádeczky Kardos Gyula okl. bányamérnök
Dr. Szebényi Imre okl. vegyész
Szlávik Imre okl. olajmérnök
Sztojkov István bányatechnikus
Theobald János okl. kohómérnök
Tóth László okl. bányamérnök
Dr. Vigh Gyula okl. bányamérnök
Wikipil József bányatechnikus
Zsoldos Sándor okl. bányamérnök

Dr. Horváth Zita, a Miskolci Egyetem rektorhelyettese a Miskolci Egyetem vezetősége, oktatói és hallgatói nevében köszöntötte a Küldöttgyűlést. Elmondta, hogy történészként is büszke arra, hogy a selmeczi hagyományokat ápoló Miskolci Egyetemen tanult, és ott oktatóként felsővezető is lett. Örömet fejezte ki, hogy a selmeczi diákhagyományokat 2014-ben UNESCO örökségvédelem alá helyezték,

és hogy a pályázat elkészítésében személyesen is részt vehetett. Tájékoztatást adott arról, hogy az 1735-ben Selmezbányán alapított Bergschule 280. évfordulója alkalmából a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával az utódegyletek a 2015-2016. tanévet jubileumi tanévnek tekintik. Ennek kapcsán ünnepek lesznek Miskolcon, Sopronban és Selmezbányán, melyekre előzetesen meghívta egyesületünket is.

Rabi Ferenc, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók

Szakszervezeti Szövetségének elnöke a tizenkétezeres tagságuk nevében köszöntötte a küldöttgyűlés résztvevőit. Kiemelte, hogy az OMBKE „*azok közé tartozik, amelyek Magyarországon hordozzák a tudást, erősítik így a tudáson keresztül a szakmakultúrákat, és a bányász-kohász-erdész hagyományörzés mellett nagy mértékben hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az ásványi nyersanyag hasznosítás, a kohászat, az erdészet munkahelyeket tudjon teremteni és erősíteni.*” Kitért arra, hogy a BDSZ és az OMBKE közösen tesz erőfeszítéseket azért, hogy erősödjön a szakképzés – a technikus képzés is –, hogy az a tudás, ami a modern bányaműveléshez kell, iskola-rendszerben is átadásra kerüljön. Szükségesnek tartotta, hogy a megszűnt bányakapitányságokon összegyűlt tudás is megőrződjön. Kifejezte abbéli meggyőződését, hogy amíg ember lesz a földön, lesz bányászat is, az ásványi nyersanyagok hasznosításra kerülnek.

Dr. Zoltay Ákos, a Magyar Bányászati Szövetség főtitkára a szövetség új elnökének, *Szakál Tamásnak* (aki hivatali elfoglaltsága miatt nem tudott eljönni) üzenetét ismertette a Közgyűlés előtt. *Szakál Tamás* nem csak a Küldöttgyűlést, hanem a 10. Bányász-Kohász-Erdész

Találkozót is köszöntötte levelében, megköszönve a rendezvény szervezőinek munkáját. Kihangsúlyozta, hogy „az OMBKE, az Országos Erdészeti Egyesület és az MBSZ is azért jött létre és azon dolgozik, hogy együttműködő partnereinkkel karöltve szolgálják a szakmák érdekeit, és megalapozzák, erősítsék a vállalkozások hosszú távú működését.” Minden szakma jövőjének zálogául az innovációt jelölte meg, melyek között külön megemlítette a nagyfelbontású műholdas felvételekkel történő erdészeti felmérést, a nem hagyományos szénhidrogén-kutatási módszereket, a termelő mezők élettartam-növelését, a „tisztaszen” és a „metanol-gazdaság” technológiákat, valamint a csökkentett szén-dioxid-kibocsátású kohászati fejlesztéseket, továbbá a mind szélesebb körű ásványi nyersanyag felhasználásokat. Ugyanekkor a hatékony működés mellett iparágaink érdekérvényesítő képességét is növelni kell. Szakál Tamás így fejezte be levelét: „Záró gondolatként fejezzük ki közös bizodalunkat abban, hogy a felsőoktatásból, az Alma Mater védelmező falai közül kikerülő fiatal szakértők lelkesedése és az új technológiák ismerete találkozik az évtizedek alatt kiforrott szakértelemmel, amelynek köszönhetően a bányászat, kohászat és erdészet szakágak biztos megélhetést jelentenek több következő generációnak, és megőrzik azt a szellemiséget, hogy jelenük és jövőjük méltó legyen múltjukhoz.”

Dr. Baksa Csaba, a Magyarhoni Földtani Társulat elnöke a Társulat és a Földtudományi Civil Szervezetek Közössége nevében köszöntötte a Küldöttgyűlést. Hangsúlyozta, hogy az Európai Unióban és hazánkban is az elmúlt évtizedekben elhanyagolták a kitermelő- és az alapfokú feldolgozóipart. Ez a nézet, mely teljes kiszolgáltatottsághoz vezetett, most változásban van, és ezt a változást szervezeteinknek meg kell ragadni, hogy összefogva erőnket a döntéshozók felé, minden egyes alkalommal le tudjuk tenni jól dokumentált javaslatainkat, érveinket. Annak érdekében, hogy végre kinyíljon a szemük, hogy ezt a szakmát ne hagyják elsorvadni, mert ez nemzeti és európai érdek.

Dr. Nagy Lajos, az OMBKE elnöke beszédének elején – mint egri lakos – kifejezte örömét, hogy az Egerben megrendezésre kerülő Országos Bányász-Kohász-Erdész Találkozó keretein belül Egerben köszöntheti a 105. küldöttgyűlés valamennyi résztvevőjét. Szerinte ma Eger és Heves megye nem csak a turisztikája miatt, hanem szakmánkhöz kapcsolódóan is nagyon fontos. Majd így folytatta: „Amikor készültem a mai küldöttgyűlésre, áttekintettem, hogy mik voltak a tavalyi küldöttgyűlés által megfogalmazott legfontosabb feladatok, amelyek teljesítéséről számot kell adnom ma. Ezek – összhangban az alapszabályunkkal – a következők voltak:

1. szakmai pozícióink erősítése a gazdasági életben,
2. a fiatal szakemberek bevonása az egyesületi munkába, egyesületi életbe,
3. hatékony részvétel az alap- és

középfokú szakképzés támogatásában, az ipar és az egyetem közötti kapcsolatok erősítésében, az ötéves felsőfokú képzés visszaállításában,

4. a selmeci hagyományok őrzése, ápolása,
5. jobb kommunikáció a társadalom felé.

1. Szakmáink pozícióinak az erősítése nagyon fontos feladata az Egyesületünknek, mely a bányász-kohász szakmák talaján alakult, fejlődött, s működése, sikere mindig a szakmában működő cégek sikeres működésétől függött. Taglétszámunk, a tagság korfája, az Egyesület anyagi háttere mindig erősen kötődött szakmáink sikerességéhez, gazdasági eredményességéhez. Ezért is nagyon fontos számunkra, hogy a lehetőségeinket maximálisan kihasználva, tegyünk meg mindent, hogy ezek a szakmai sikerek, eredmények újra eljőjenek, itt legyenek, mert Egyesületünk nem választható el a szakmáinktól.

Nagyon nehéz azonban az az út, amely a sikerhez vezet. A múlt év őszétől az államtitkár úrtól kezdve a kormány számos tagjával találkoztunk és beszélünk, és szinte egyöntetű volt a véleményük, hogy ma Magyarországon csak ténylegesen piaci alapon működő, befektetők által finanszírozott formában látnak lehetőséget a bányászat újraindítására. Abban is közös volt a véleményük, hogy a Kormányon belül sem a kohászat, sem a bányászat nincs képviselve, nincs döntésképes kormánytag ebben a kérdésben. Többen azt tanácsolták, hogy kíséreljük meg a miniszterelnök úr elé vinni ezt a kérdéskört.

Személy szerint megkíséreltem egy újabb csatornát bevonni ebbe a lobby tevékenységbe, és a Heves Megyei Kereskedelmi és Ipar Kamara kezdeményezésére megalakult a Magyar Kereskedelmi és Ipar Kamara elnökségének felügyeletével egy Kamarai Bányászati Munkabizottság, melynek tagjait a területi kamarák delegálták, és legfontosabb feladata, hogy az elnökség felé olyan anyagokat, javaslatokat készítsen, amelyek a kamara alap célkitűzéseivel egyezően a kormány felé felvállalható, továbbíthatók. Ki kell használnunk a kamara és a kormány közötti jó viszonyt saját célkitűzéseink elérése érdekében.

Bár létrejött egy fórum, amelyben a különböző, bányászatban tevékenykedő civil szervezetek vesznek részt, mégsem sikerül az egyes, szűkebb érdekcsoportok rövid távú igényein túllépve, az egyetemleges érdekek mentén összefogva dolgozni.

Hadd emeljem ki a szakmáinkon belül az öntészeket, akik az ipar kihívásainak megfelelően, a konkurensok által generált gazdasági versenyben felülkerekedve, sikerre vitték szakmájukat. Ezen a területen nagyon komoly beruházások jelzik, hogy tenni akarással, értelmes, de teljesíthető célok kitűzésével igenis ott lehet lenni akár a világ élvonalában is. Változatlanul sok a teendőnk és kevés sikerre van kilátás rövid távon, de tovább kell haladnunk ezen az úton.

2. Pontosan a szakmai lehetőségek beszűkülése az egyik oka, hogy egyesületi tagságunk átlagéletkora növekszik, és még az egyetemről, főiskoláról kikerült végzett hallgatók egy része is elvész az egyesület számára. Ezen a helyzeten mindenképpen változtatni kell, s egyesületünknek el kell oda jutni, hogy meg tudja szólítani az ifjabb korosztályt, tudjon felmutatni a fiatalok számára olyan programokat, amelyeken keresztül elérhető, hogy még több frissen

végzett kolléga tartsa fontosnak az egyesülethez való kötődést. Az egyetemi diákokkal többször beszélgetve, ők úgy érzik, hogy az egyesület elszakadt a diákságtól. Szeretnék, ha sokkal több rendezvényükön képviseltetné magát az egyesület, lehetőséget adva a személyes kapcsolatok kialakulására, egymás gondjainak, problémáinak a jobb megismerésére.

Elkészítettünk egy cselekvési tervet, amely konkrét felelősök és határidők megnevezésével ezt a területet kell hogy megtöltse élettel. Tudom, hogy mások a fiatalok igényei, másképpen állnak a hagyományokhoz, sokkal intenzívebben élik azt meg a mindennapok során, de jelenlétünkkel erősíthetjük bennük az egyesület egyetemi évek utáni fontosságát, szükségességét.

3. Egyesületünk az oktatás-képzés területén is aktív volt az elmúlt évben. Értünk el sikereket, de voltak kudaraink is. Semmiképpen nem sorolom a sikerek közé, hogy az elmúlt évi Küldöttgyűlésen megfogalmazottak szerint lépéseket tettünk az ötéves képzés visszaállítására az egyetemen. Mindkét kar dékánjával egyeztetve megfogalmazásra került egy levél Palkovics államtitkár úr részére, amelyről semmi visszajelzés nem érkezett sem egyesületünkhöz, sem az egyetemre.

Sikeresebbek voltunk az öntészképzés miskolci megtartásában, fejlesztésében. Nagyon széleskörű összefogással sikerült elérni, hogy több mint húsz cég csatlakozott a győri NEMAK-hoz, anyagilag is vállalták a szakoktatási gondjainak megoldását, és gyakorlatilag az élen járva, kialakították a duális képzés feltételrendszerét. Nem az egyesületünk volt a vezető ebben a történetben, de talán egy keveset mi is tudtunk tenni az ügy sikeres befejezéséért. Mindenképpen példa értékű, s követendő a többi szak részéről is, és változatlanul felajánljuk segítségünket, közreműködésünket mindkét kar felé.

Örömmel üdvözlöttük a vajúrképzés újbóli beindítását. Reménykedünk, hogy az oktatás beindítása mögött a most már két év múlva végző első vajúrok elhelyezkedési lehetőségét is megteremtik, s ez mindenképpen jó a bányászatnak.

A Küldöttgyűlés résztvevői

4. A selmeci hagyományok megőrzése, ápolása területén Egyesületünk a szakosztályokon, a helyi szervezeteken keresztül igazán derekas munkát végzett. Számtalan rendezvény volt az elmúlt évben, amelynek alap célja a hagyományok megtartása, a barátság ápolása volt.

Rögtön a tavalyi küldöttgyűlés másnapján került meg-

rendezésre a polgármester asszony kezdeményezésére negyven év után ismét Telkibányán a bányászok, kohászok és erdészek találkozója, amit az Országos Erdészeti Egyesület és a Perlüt 92 Kft. támogatásával valósítottunk meg.

Igazán jó hangulatban, a már megszokott magas szakmai színvonalon került sor a Szigetközi Napok megrendezésére.

Változatlan lelkesedéssel állunk hozzá a Selmeci Szalamanderen való részvételünkhöz, és az elmúlt évben a nagyszámú résztvevő dacára nagyon fegyelmetten, és a Cantusok remek szervezéséből fakadóan egységes és jól hangzó énekeinkkel is kiérdemeltük a házigazdák elismerését.

Egyesületi szervezésben részt vettünk a központi bányásznap és Borbála-napi ünnepségeken, és a szlovák bányásztelepülések hetedik találkozóján, Körmöcbányán.

Itt is szeretném megemlíteni, bár nem egyesületi kezdeményezés volt, de mindannyiunk lelkét büszkeség töltötte el, amikor meghallottuk, hogy az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága 2014. szeptember 19-én ünnepélyesen átadta a Miskolci Egyetem és a Nyugat-magyarországi Egyetem rektorának és a két egyetem hallgatói önkormányzata vezetőinek az oklevelet, melyben a selmeci diák hagyományok ápolását a világörökség kulturális hagyományai között regisztrálta.

5. Nem tudtunk igazából eredményt elérni a kommunikáció területén. Változatlanul nincs hírértéke a bányászat és kohászat területén folyó gazdasági munkának, változatlanul nincs hírértéke a szakmáinkat körülvevő, s sajnos nem mindig korrekt információkat tartalmazó környezetvédelmi megítélésünknek, illetve az ezt cáfoló szakmai véleményeknek. Sajnos az Egyesület anyagi helyzete nem teszi lehetővé fizetett cikkek közlését és sajtókampány indítását a szakma véleményének tolmácsolására, ellenérvek megfogalmazására. Szerény lehetőségünk, hogy minden apró kínálkozó alkalmat megragadjunk a véleményformálásra, ezzel is oldva a mai magyar társadalomban meglévő bányász- és kohászellenes hangulatot.”

Ezután dr. Nagy Lajos megköszönte az egyesület valamennyi tagjának, hogy észrevételeikkel, tetteikkel, lelkesedésükkel segítették az elmúlt évben is feladataink teljesítését, határozataink végrehajtását. Elmondta, hogy az egyesület előző küldöttgyűlés óta végzett tevékenységéről és a 2014. év gazdálkodásáról szóló közhasznúsági jelentést, valamint a 104. küldöttgyűlés határozatainak végrehajtásáról szóló jelentést a küldöttek írásban előre megkapták, és felkérte Kőrösi Tamás főtítkárt, hogy az ezzel kapcsolatos szóbeli kiegészítését tegye meg.

Kőrösi Tamás a beszámolója elején elmondta, hogy az előző évi tisztújító küldöttgyűlés után újjáalakultak a választmányi bizottságok, az Alapszabály és az Etikai Bizottság a hagyományos szakosztályonkénti paritásos alapon, a Környezetvédelmi, a Fenntartható Fejlődés, az Iparpolitikai és a Gazdasági Bizottságok egyben, Gazdasági Bizottság néven és az adott feladatnak megfelelő összetételben, hasonlóan a Történelmi Bizottsághoz. A választmány az Érembizottságot megszüntette, feladatait a szakosztályok, ill. az elnök és a főtítkár veszi

át a titkárság adminisztrációs segítségével. Kőrösi Tamás ezután az elvégzett munkából, az írásbeli beszámolóból az alábbiakat emelte ki:

- Az egyesület 2014 júniusában együttműködési megállapodást írt alá a Földtudományi Civil Szervezetek Közösségének létrehozásáról és annak működtetéséről.

- 2014. június 27-én, 28. szerzővel és három magánszeméllyel, valamint 17 pártoló taggal egyetemben aláírta az egyesület az Észak-dunántúli Nemzetközi Bányászati Klaszter alapító okiratát, belépési szándéknyilatkozatként. A klaszter célja a munkahelyteremtés hazai ásványkincsek hasznosításával.

- Megemlítette a tavalyi sikeres selmeci Szalamander felvonulást több mint 530 magyar résztvevővel, továbbá, hogy az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága a világörökség kulturális örökségei között regisztrálta a selmeci diákhagyományok ápolását, amire igen büszkék vagyunk, de hiányoltuk, hogy az ünnepségre az egyesületet nem hívták meg, holott a selmeci hagyományaink ápolása egyesületünk tevékenységének egyik igen fontos eleme.

- A szakmai konferenciák szervezésével kapcsolatban felmérést készített az egyesület. A cél, hogy megszerezzük olyan szakmai konferenciák rendezésének jogát, melyek anyagi bevétellel is segíthetik az egyesület működését.

- A hazai bányászat fejlesztési lehetőségeinek felmérésére kezdeményezett szakmai értekezletet a Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, melyen az egyesület vezetői is részt vettek. A kezdeményezést felkarolta a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, és ígérték, hogy további lépések várhatóak a témában.

- A választmány felkérte *dr. Mende Tamást*, az Egyetemi osztály alelnökét, hogy a fiatalok egyesületi életbe történő bevonása és a végzés utáni megtartása érdekében az osztály és a szakosztályok javaslatainak felhasználásával dolgozzon ki cselekvési tervet. A terv elkészült, és a választmány 2015. április 28-án jóváhagyta azaz, hogy azt adaptálni kell a Dunaújvárosi Főiskola és az Óbudai Egyetem hallgatóira vonatkozóan is.

- Egyesületünk taglétszáma az előző évi csökkenését követően 2014-ben 1,2%-kal, 33 fővel növekedett. Ez azért is fontos, mert szomorúan hallhattuk a hosszú névsort elhunyt tagtársainkról. Egyedül a Bányászati Szakosztályban volt csekély csökkenés. Tény az is, hogy az egyesület átlagéletkora folyamatosan növekszik, jelenleg 63,1 év. Ezért is kell a fiatalok bevonása és megtartása.

Kőrösi Tamás megköszönte az Egyetemi Osztálynak a 2014. május 23-án, a Miskolci Egyetemen tartott 104. Küldöttgyűlésünk szervezését, majd néhány nagyobb rendezvényt emelt ki az azóta eltelt időből:

- 2014. augusztusban 20. alkalommal került megrendezésre a Szigetközi Napok.

- A szeptember 12-én megrendezett Szalamander ünnepség másnapján Nade/da Babiaková polgármester asszony fogadást adott a magyar delegáció részére.

- Tavaly szeptemberben nagy létszámmal rendezte meg 30. vándorgyűlését (régi nevén nemzetközi kőolaj és gázipari konferenciáját) a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály.

- 2014. augusztusban tartották a Szlovák Bányásztelepülések 7. Országos Találkozóját Körmöcbányán, ahol a lengyel, cseh és magyar delegációk vezetői jelenlétében átadták azt a memorandumot Ivan Gasparovic volt köztársasági elnök és Pavol Pavlis gazdasági miniszter részére, amit a V4 országok bányászati és kohászati egyesületei írtak alá az európai bányászat érdekeinek védelme és fejlesztése érdekében.

- Tavaly szeptember 4-én Oroszlányban, a központi bányászati ünnepségen elnökünk, dr. Nagy Lajos átadta *dr. Aradszky Andrásnak*, az NFM energetikai államtitkárnak is a fenti memorandumot.

- November 6-7-én tartottuk meg Visegrádon a bányászatban és gáziparban tevékenykedő felső- és középvezetők részére több mint 80 fő részvételével a hagyományos munkavédelmi konferenciát, melyet szakmailag igen értékesnek és sikeresnek értékelhetünk.

- A Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály, Beregdarócon, Szankon és Baracson tartott jubileumi ünnepségeket.

- Tavaly december 4-én egyesületi tagjaink nagy számban vettek részt a központi Szent Borbála-napi ünnepségen, ami után hagyományosan a Szent Gellért-sziklakápolnában tartottuk a Szent Borbála-misét.

- Megjelent A Magyar Bányászat Évezredes Története sorozat 5. kötete. Köszönet érte dr. Izsó István nemmes krónikásunknak.

- Megjelent az uránbányászok visszaemlékezéseit tartalmazó könyv Pécsen.

- 2015 februárjában ismét nagy sikerrel tartottuk meg a hagyományos OMBKE-bált Lillafüreden. Ez immár tradíció, és minden évben sor kerül rá.

- 2015. március 13-án a Fémkohászati Szakosztály a nemzeti ünnephez kapcsolódva tartotta meg ünnepi vezetőségi ülését.

- Ez év március 19-20-án a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal együttműködve nagy sikerű konferenciát tartottunk Egerszalókon a bányászatban, szénhidrogéniparban és geotermiában tevékenykedő közép- és felsővezetők részére 18 szakmai előadással és több mint 160 fő résztvevővel.

Dr. Nagy Lajos elnök megköszönte a főtitkár szóbeli beszámolóját, és felkérte *Szombatfalvy Rudolfot*, az Ellenőrző Bizottság elnökét, hogy az írásban kiadott jelentéshez a bizottság szóbeli jelentését terjessze a küldöttgyűlés elé.

Szombatfalvy Rudolf: „Tisztelt Elnökség! Tisztelt Küldöttgyűlés! Az Ellenőrző Bizottság elvégezte a munkáját. Ez alapján megerősítve a könyvvizsgálói jelentéssel és a választmány határozatával, javasolja a küldöttgyűlés részére az egyesület 2014. évi gazdálkodásának, mérleg beszámolójának, közhasznúsági jelentésének elfogadását.

Az Ellenőrző Bizottság megvizsgálta az egyesület működését, azt az egyesület alapszabályának megfelelőnek tartja. A közgyűlési és választmányi határozatok végrehajtása megtörtént, azokról rendszeres beszámoló megjelenik, elhangzik.

Az Ellenőrző Bizottság az egyesület további sikeres működésének érdekében továbbra is megfontolandónak és kiemelt feladat-

nak tekinti a már korábban elhangzott javaslatainak figyelembevételét. Az ifjúság beszervezésével és megtartásával foglalkozó intézkedési terv nem csak a felelősök feladata, hanem az egyesület minden tagjának, minden szakosztályának segítségével lehet csak sikeres.

Tovább kell folytatni az Egyesületből korábban kiszervezett rendezvények visszahozatalát. Meg kell találni az egyesületi érdekek elsőbbségét a kis csoportok érdekeivel szemben. Meg kell találni további anyagi lehetőségek bevonását az egyesület teherviselésébe. Így meg kell vizsgálni a szakértői munka visszahozatalát, a pályázati lehetőségek törvény által korlátozott igénybevételének lehetőségét. Javasoljuk pártoló tagvállalatok vezetőit rendszeresen tájékoztatni az általuk nyújtott támogatás felhasználásáról.

Az Ellenőrző Bizottság szeretné megköszönni az egyesület minden egyes tagjának ez elmúlt évben végzett tevékenységét, az egyesület és a szakosztályok vezetőségének erőfeszítését.”

Dr. Nagy Lajos megköszönte az Ellenőrző Bizottság jelentését. Kérte a küldöttgyűlés résztvevőit, hogy hozzászólásaikat, észrevételeiket, véleményüket osszák meg a küldöttgyűléssel.

Dr. Nyitray Dániel okl. kohómérnök hozzászólásában kifejezte köszönetét, hogy a BKL Kohászat a szerkesztőség és a támogatók révén tájékoztat a szakmai eseményekről. Ugyanakkor fontosnak tartotta, hogy több szakmai tudományos konferencia is legyen, melyek az egyetemi ifjúság egyesületi életbe bekapcsolásának is eszközei lehetnek. Ezután megerősítette, hogy fokozottan figyelemmel kell kísérnünk szakmai múzeumaink jelenlegi „mostohagyerek” helyzetét. Elmondta, hogy az Északkelet-Magyarország Ipartörténetének Ápolásáért Alapítvány jelentős leletmentő munkát végez a megszűnő BÉM-nek, a diósgyőri kohászatnak számtalan dokumentumát összegyűjtve, mert erre a Kohászati Múzeumnak sem lehetősége, sem raktára nincsen. Végül az idei Fazola Napokra hívta a küldöttgyűlés résztvevőit.

Dr. Dúl Jenő okl. kohómérnök, tiszteleti tag beszámolt arról, hogy az előző küldöttgyűlés határozataiban is szereplő oktatással kapcsolatos feladatok közül az öntészeti felsőoktatás megújításában jelentős előrelépés történt, az iparvállalatokkal együttműködve megvalósult a duális képzés. A törvényi változásokat kihasználva a vállalatok anyagi támogatást is nyújtanak. „Ez azt jelenti, hogy az öntészeti felsőoktatást sikerült új vágyra állítani.” – mondta, kiemelve **dr. Palotás Árpád**

Bence dékán hathatós irányító és szervező közreműködését, az Öntészeti Intézet megalakulását. A sikernek azonban van egy árnyoldala, hogy ti. „a hallgatók nagy része – sok-sok hatás és ellenhatás eredményeképp – az öntészképzést választja, s a folyamatosan csökkenő évfolyami létszámból nincs, akikkel a klasszikus metallurgus képzés indulhatna.” Nem a sikeres és indokolt duális képzés ellenében, de meg kell keresni a módját, hogy elkerüljük a túlzott specializációt az egyetemi oktatásban.

Bársony László okl. bányamérnök elmondta, hogy Tatabánya város képviselő-testülete elfogadott egy határozatot, amelynek értelmében a következő év decembertől a 2016-2017. évet „Jó szerencsét” emlékévként nyilvánítja, ezzel tisztelve a 120 éves tatabányai bányászatnak. A rendezvénysorozat előkészítésére létrehozott bizottságba az OMBKE-t is meghívta.

Pivarcsi László okl. kohómérnök meghívást tolmácsolt a 22. Szigetközi Napokra Dunakilitibe augusztus 7-8-ára. A programban szerepel gyárlátogatás a Busch Hungária öntödéjébe, szakmai előadások és gyakorlati foglalkozás: rézöntés, alumíniumöntés.

Dr. Nagy Lajos elnök lezárta a vitát, ill. a hozzászólásokat, és felkérte a Határozatszövegező Bizottságot, hogy készítse el javaslatát, majd felkérte **Hevesi Imre** főtítkárhelyetteset, a választmány tiszteleti tagok választására vonatkozó előterjesztését olvassa fel.

Hevesi Imre: Tisztelt Küldöttgyűlés! Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület választmánya a 2015. április 28-i ülésén úgy döntött, hogy javasolja a 105. Küldöttgyűlésnek, hogy

Dr. Lengyel Károly okl. kohómérnököt,

Dr. Pataki Attila okl. bányamérnököt,

Dr. Somosvári Zsolt okl. bányamérnököt és

Molnár István okl. kohómérnököt,

akik az egyesületi munka keretében az egyesületért, az egyesület céljainak megvalósulásáért, a szakmáink fejlesztéséért és hagyományaink ápolásáért több évtizedes munkájukkal sokat fáradoztak, s ezzel a tagság többsége előtt elismerést és nagyrabecsülést szereztek, az egyesület tiszteleti tagjává válassza.”

Az elnök kérdésére **a Küldöttgyűlés nyílt szavazással egyhangúlag elfogadta a választmány előterjesztését.** (A kiütemetetteket jelen lapszámunk 14-26. oldalain mutatjuk be. – Szerk.)

A szünet után **Tóth Balázs**, a Műszaki Földtudományi Kar valétaelnöke kért szót,

aki a Küldöttgyűlés köszöntése után elmondta, hogy mindent megtesznek azért, hogy az egyik legrégebbi magyar műszaki tudományos egyesület tagjai sorában a kar hallgatói helyet kapjanak, továbbá, hogy a selmeczi hagyományainknak hű diákvezetés nem csak szervezi a valétálással járó tennivalókat, de kiemelkedő szerepet fordít az első éves hallgatók köszöntésére és arra,

hogy megismertesse velük hagyományainkat. Ezután így folytatta: „Minden évben elvisszük balekjainkat Selmebányára, amely szeretett Alma Materünk ősenek helyét adott. Így volt ez idén is. Emlékezetes három napot töltöttünk Selmecen. Mindent megnéztünk, meglátogattunk, amit ilyen rövid idő alatt meg lehet nézni. Engedjék meg, hogy itt köszönetet mondjak egy idei valéta szalaggal Erik Szombathy úrnak, a szlovák hagyományörző egyesület elnökének, aki idejét feláldozva és nem csekély anyagi áldozattal segítette a mi utazásunkat, kirándulásunkat, mélyesen tiszteletben tartva Selmec iránti magyar elkötelezettségünket, feledhetetlenné tette számunka ezt a hétvégét. Szeretnék köszönetet mondani magam és a diákság nevében Werner Norbert úrnak is, és egy 2015. évi valéta fokost és a Selmebányán tartott szakestélyünk korsóját szeretnénk neki átnyújtani, megköszönve segítségét.”

Szombathy Erik meghatódottan válaszolt: „... a szí-
vünk és az időnk mindig rendelkezésre áll, ha meg akarjátok nézni Selmebányát és más bányavárosokat. Kötelességünknek tartjuk, hogy minél jobb lehetőségeket biztosítsunk a fiatal bányászoknak, kohászoknak ... köszönetet mondunk minden bányásznak, kohásznak, erdésznek, akik ellátogatnak Selmece, mert szeretettel, tisztelettel őrzik és ápolják a hagyományokat. Reméljük, hogy ez így fog folytatódni! Jó szerencsét!”

Dr. Nagy Lajos: „Hagyomány, hogy a Küldöttgyűléseinken egyesületi kitüntetéssel ismerjük el azon tagjaink munkáját, akik folyamatosan és kiemelkedően segítik céljaink megvalósulását.” – mondta, és felkérte Hevesi Imre főtitkárhelyettestet, hogy az ez évi kitüntetéseket ismertesse.

A felolvasó lista alapján dr. Nagy Lajos átadta a kitüntetéseket. (A kitüntetetteket jelen lapszámunk 14-26. oldalain mutatjuk be. – Szerk.)

Dr. Nagy Lajos: Ez évben emlékezünk meg a 150 évvel ezelőtt született Róth Flórisról, aki egyesületünk elnöke, majd tiszteleti elnöke volt. Felkérte Liptay Péter okl. kohómérnököt, a Salgótarjáni Osztály társelnökét a megemlékezés megtartására. (A megemlékezését jelen számunk 28-29. oldalán közöljük. – Szerk.)

Dr. Nagy Lajos elnök felkérte dr. Réger Mihályt, a Határozatszövegező Bizottság elnökét, hogy ismertesse a határozati javaslatokat.

Dr. Réger Mihály az alábbi határozati javaslatokat terjesztette elő:

1.) A Küldöttgyűlés elfogadja az OMBKE 2014. évi tevékenységéről szóló beszámoló jelentést, és tudomásul veszi a Választmány által elfogadott mérleget és közhasznúsági jelentést.

2.) A Küldöttgyűlés elfogadja az Ellenőrző Bizottság jelentését az OMBKE 2014. évi tevékenységéről.

3.) Egyesületünknek továbbra is kiemelt célja a fiatal szakemberek bevonása az egyesületi életbe (például rendezvényeinken, konferenciáinkon a tudományos

tevékenységünk ismertetése), valamint az, hogy a felsőfokú tanulmányok befejezése után a fiatal szakemberek továbbra is részt vegyenek az egyesület munkájában. Ezen feladat elvégzésére készült – és az időközben felmerült ismeretek birtokában aktualizált – cselekvési tervet következetesen végre kell hajtani.

4.) A küldöttgyűlés továbbra is szükségesnek tartja, hogy a társegyesületekkel közösen felhívják az ország gazdasági és politikai vezetésének figyelmét a bányászati és kohászati tevékenység nemzetgazdasági jelentőségére, a hazai lehetőségekre és a szükségesnek tartott intézkedésekre.

A Küldöttgyűlés résztvevői

5.) A küldöttgyűlés továbbra is üdvözlő, hogy az OMBKE részt vesz a visegrádi országok bányászati és kohászati egyesületeit alkotó együttműködésben azzal a céllal, hogy ráirányítsák mind a hazai, mind az európai politikusok figyelmét a bányászat és a kohászat gazdasági jelentőségére, az ipari emlékek, ipartörténeti emlékhelyek és múzeumok támogatására, valamint a szakmai hagyományok ápolására.

6.) A magyar bányakapitánysági rendszer több mint százéves tevékenységének országos átszervezését követően egyesületünk a már meglévő hagyományokra építve vállaljon szerepet az ország különböző területein tevékenykedő szakemberek összefogásában és megfelelő szakmai fórumok biztosításában (pl. konferenciák szervezésében). Az egyesület a társ szakmai szervezetekkel egyeztetve felelősséggel képviselje a bányászat érdekeit.

7.) Az öntészeti szakmai összefogás mintájára az Egyesület kezdeményezze az ipari partnerek és a felsőfokú oktatás összefogását, a duális jellegű képzések támogatását.

Dr. Nagy Lajos megkérdezte a Küldöttgyűlést, hogy a bizottság javaslatával kapcsolatban van-e észrevétel. Miután nem volt, szavazásra tette föl azokat.

A küldöttgyűlés egyhangú nyílt szavazással, ellenvélemény és tartózkodás nélkül elfogadta a határozati javaslatokat.

Dr. Nagy Lajos bezárta a küldöttgyűlést, megköszönte a részvételt és a szervezők munkáját. Bejelentette, hogy a Bányász-Kohász-Erdész Találkozó eseményei a városban tovább folynak, melyre meghívta a jelenlévőket.

A küldöttgyűlés a Bányász-, a Kohász- és az Erdész-himnuszok eléneklésével zárult.

A Küldöttgyűlés jegyzőkönyve alapján összeállította PT

Beszámoló és közhasznúsági jelentés az OMBKE 2014. évi tevékenységéről

Az OMBKE 2014-ben is a közhasznú társadalmi szervezeteiről szóló törvény és az Egyesület alapszabályában megfogalmazott előírások szerint működött. Az Egyesület célkitűzéseiben előírányzott rendezvények megvalósultak, és szakmai céljaink teljesültek.

A választmány tevékenysége

A Választmány a 104. Küldöttgyűlés óta öt ülést tartott és 20 sorszámozott határozatot hozott. A napirenden szereplő témák:

- Tájékoztatás az előző választmányi ülés óta eltelt időszakról.
  - A választmány jövőbeni működése. Az új választmányi tagok bemutatkozása.
  - Választmányi bizottságok megalakulása, azok vezetőinek megbízása, választmányi referensek megbízása.
  - A 104. küldöttgyűlés határozatai végrehajtásával kapcsolatos feladatok.
  - Tájékoztatás az OMBKE 2014. I. féléve gazdálkodási eredményéről.
  - A BKL felelős szerkesztőinek megbízása.
  - A Földtudományi Civil Szervezetek Közösségének létrehozása és működtetése.
  - Felkészülés a Selmecebányai Szalamander ünnepségre.
  - Csatlakozás Bányászati Klaszterekhez.
  - Intézkedési terv a fiatal egyesületi tagok bevonása és megtartása érdekében.
  - Tájékoztatás az OMBKE 2014. I-III. negyedév gazdálkodási eredményéről.
  - A szakmai konferenciák szervezésével kapcsolatos felmérés.
  - A hazai bányászat fejlesztési lehetőségeinek helyzetképe.
  - A bányász és kohász szakmák oktatásával kapcsolatos ügyek.
  - Az OMBKE kiemelt rendezvényei és ezzel kapcsolatos tendők.
  - Az OMBKE 2015. évi rendezvényterve.
  - A 2015. évi egyesületi kitüntetések keretszámai.
  - Az egyesületi kitüntetésekre vonatkozó módosítási lehetőségekről.
  - Az OMBKE 2015. évi egyéni tagdíjának meghatározása.
  - Javaslat a Szent Borbála-érem miniszteri kitüntetés odaítélésére.
  - A 105. Küldöttgyűlésen adományozandó kitüntetések jóváhagyása.
  - Beszámoló az OMBKE 2014. évi gazdálkodásáról.
  - 2014. évi gazdálkodási mérleg, közhasznúsági jelentés jóváhagyása.
  - Az OMBKE 2015. évi gazdálkodási terve.
  - Bányász-Kohász-Erdész Találkozó szervezése.
  - A 105. Küldöttgyűlés előkészítése
- A választmány munkájáról és a határozatokról a BKL rendszeresen beszámol. A választmányi ülések emlékeztetőit a szakosztályok vezetőségi tagjai megkapják.

A taglétszám alakulása

A tagság létszáma az előző évi csökkenést követően 2014-ben 1,2%-kal, vagyis 33 fővel növekedett.

Legidősebb tagunk *dr. Patai Pál* öntő, bölcsész, aki múlt év december 8-án töltötte be 100. életévét. Egyesületünk legrégebbi tagjai: *dr. Horváth László József* okl. bányamérnök és *dr.*

Szakosztály, Osztály	2014. jan. 1. fő	2015. jan. 1. fő	Változás %
Bányászati	1223	1 194	97,6
Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati	325	336	103,4
Vaskohászati	420	419	99,8
Fémkohászati	283	308	108,8
Öntészeti	256	261	101,9
Egyetem	380	402	105,8
Összesen	2887	2 920	101,1

Szöke László okl. kohómérnök, tiszteleti tag, akik 71 évvel ezelőtt, 1944-ben léptek be az egyesületbe.

Fontosabb rendezvények, események

2014. május 23-án az OMBKE a Miskolci Egyetemen tartotta a 104. (tisztújító) küldöttgyűlését. Kiemelendő, hogy az egyetem új rektora, dr. Torma András személyesen is részt vett, és köszöntötte a résztvevőket, kihangsúlyozva, hogy nagy jelentőséget tulajdonít a selmeci hagyományoknak és az OMBKE-vel való kapcsolatoknak. Az ünnepélyes küldöttgyűlés, majd az azt követő „szabad programok” színvonalasan, az egyesülethez méltóan voltak megszervezve. A szervezésért elismerés illeti az Egyetemi Osztályt.

A küldöttgyűlés másnapján Telkibánya polgármester asszonyának kezdeményezésére 40 év után ismét Telkibánya adott otthont a bányászok, kohászok és a térség erdészei találkozó-jának. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület – az Országos Erdészeti Egyesület Sárospataki Helyi Csoportja és a Perlit 92 Kft. támogatásával – szervezett találkozót az 1974-es szakmai találkozó emlékére. A díszfelvonuláson, melyet a Percesi Bányász Fúvószeneke vezetett fel, mintegy 150 fő vett részt.

Nagy sikerrel, mintegy 90 fő részvételével rendezte meg a Bányamérő Szakcsoport Miskolctapolcán az 53. Bányamérő Továbbképzést július 4-6-án.

Június 24-én az OMBKE nyolc földtudományi civil szervezettel együttműködési megállapodást írt alá a Földtudományi Civil Szervezetek Közösségének létrehozásáról és működtetéséről. Az együttműködés célja a kölcsönös célok és érdekek hatékony képviselése.

Június 27-én 28 szervezettel, 3 magánszeméllyel és 17 pártoló taggal együtt aláírta az „Észak-Dunántúli Nemzetközi Bányászati Klaszter” belépési szándéknyilatkozatát. A klaszter célja a munkahelyteremtés a hazai ásványkincsek hasznosításával.

Július 5-6-án 20. alkalommal, 100 fő részvételével, jó hangulatban került megrendezésre a Szigetközi Napok.

Szeptember 12-én került sor a hagyományos selmecebányai Szalamander ünnepségre, melyen megközelítőleg ötszáz magyar résztvevő volt. A felvonuláson a korábbi évekhez képest nagyobb szervezettséggel vettünk részt, mely köszönhető az előre megszervezett együttes éneklésnek. Az ünnepség másnapján néhány év kihagyás után Nade/da Babiakova polgármester asszony ismét fogadást adott a magyar delegáció részére.

Nagy sikerrel rendezte meg a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály a MOL Nyrt.-vel közösen Siófokon a Kőolaj és Földgáz Konferenciát.

Képviselettük magunkat a Debrecenben tartott HUNGEO Konferencián, melyen a világban élő magyar földtudományi szakemberek vettek részt.

2014. augusztus 22-24-én tartották a szlovák bányásztelepülések 7. országos találkozóját Kőrmöcbányán. Az ünnepségen és a felvonuláson részt vett az OMBKE nyolc fős delegációja is dr. Nagy Lajos elnök vezetésével. Szombathy Erik, a szlovák bányászati egyesületek elnöke és dr. Dusan Vilim főtitkár a lengyel, cseh és magyar delegáció vezetői jelenlétében ünnepélyes keretek között átadták azt a memorandumot Ivan Gasparovic volt köztársasági elnök és Pavol Pavlis gazdasági miniszter részére, melyet a V4 országok bányászati és kohászati egyesületei írtak az európai bányászat értékeinek védelme és fejlesztése érdekében (a memorandumot a BKL Bányászat 2014/3. száma közölte).

Országlányban szeptember 4-én került megrendezésre a központi bányásznap ünnepség, melyen dr. Nagy Lajos elnök átadta dr. Aradszky Andrásnak, az NFM államtitkárnak a V4 országok bányász-kohász egyesületei által készített „memorandumot”.

Az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága 2014. szeptember 19-én ünnepélyesen átadta a Miskolci Egyetem és a Nyugat-magyarországi Egyetem rektorainak és a két egyetem hallgatói önkormányzata vezetőinek az oklevelet, melyben a selmeci diák hagyományok ápolását a világörökség kulturális hagyományai között regisztrálta.

2014. szeptember 19-20-án került Miskolcon megrendezésre a VIII. Fazola Fesztivál, mely több szervezet – alapítvány, vállalat – közreműködésével jött létre.

Október 16-án Rudabányán a helyi szervezet rendezésében tartották meg az ércbányászati Múzeumi Napokat. Megemlékeztek az Országos Érc- és Ásványbányák megalakításának 50. évfordulójáról.

Október 30-án a Dorogi Helyi Szervezet szervezésében Esztergomban volt a Klaszter Konferencia, ahol áttekintették a bányászati klaszterek helyzetét és lehetőségeiket.

November 6-án és 7-én tartottuk meg Visegrádon a bányászatban és a gáziparban tevékenykedő felső és középvezetők részére 80 fő részvételével a már hagyományos Országos Munkavédelmi Konferenciát, mely szakmailag igen sikeresnek értékelhető. Ezen rendezvényünkre évek óta intenzív érdeklődés tapasztalható. Az elhangzott előadások hasznosak, segítik a résztvevőket a napi munkában.

Az Olajbányász Szakosztály Beregdarócon, Szankon és Barcsen tartott jubileumi ünnepségeket.

Miskolcon a Fémkohászati Szakosztály és az Egyetemi Osztály sikeresen megszervezte a hagyományos Fémkohászati Napokat.

November 28-án a Dunaújvárosi Szervezet tartott sikeres évzáró szakestélyt mintegy 100 fő részvételével.

December 4-én egyesületünk tagjai nagy számban vettek részt a központi Szent Borbála-ünnepségen. Hagyományosan ezen a napon tartottuk a Szent Gellért-sziklatemplomban a Szent Borbála-misést. Több helyi szervezet tartott Szent Borbála-megemlékezést.

Megjelent a Magyar Bányászat Évezredes Története sorozat V. kötete dr. Izsó István munkája alapján (Bányászat-történeti Kronológia).

Megjelent az uránbányászok visszaemlékezéseit tartalmazó könyv Pécsen.

Megjelent dr. Horn János szerkesztésében a szakemberek visszaemlékezéseit tartalmazó legújabb kötet.

2015 februárjában nagy sikerrel tartottuk meg Lillafüreden a hagyományos OMBKE Bált.

2015. március 13-án a Fémkohászati Szakosztály a március 15-i nemzeti ünnephez kapcsolódva tartotta meg ünnepi vezetőségi ülését.

2015. március 19-20-án a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal együttműködve, a MOL Nyrt. támogatásával nagysi-

kerű konferenciát tartottunk Egerszalókon a bányászatban, a szénhidrogéniparban és a geotermiában tevékenykedő felső- és középvezetők részére. A konferencián a bányászattal és a szénhidrogéniparral kapcsolatban álló szinte minden számottevő vállalkozás képviseltette magát összesen 160 fővel. A nagy érdeklődést kiváltó kétnapos konferencián 18 szakmai előadás hangzott el. A bányahatóság átszervezését követően a jövőben még nagyobb szükség lesz az ország különböző területén dolgozó szakemberek összefogására, melyben az OMBKE-nek feladata van.

2015. március 26-29-én 17. alkalommal került megrendezésre a hagyományos erdélyi konferencia 167 résztvevővel, melyből az OMBKE 72 fővel vett részt.

2015. április 10-én került megrendezésre Várpalotán a hagyományos „Jó szerencsét!” ünnepség kb. 70 fő részvételével.

Felvettük a kapcsolatot az Országos Erdészeti Egyesület vezetőivel. Ezen együttműködés alapján kerül megrendezésre 2015. május 29-30-án Egerben a Bányász-Kohász-Erdész Találkozó. Terveztük, hogy a találkozót követően a két egyesület elnöksége, választmánya együttes ülést fog tartani.

Az OMBKE 104. Küldöttgyűlése határozatainak végrehajtása

ad 1-2.) Nem igényelt intézkedést.

ad 3.) *Az OMBKE 104. Küldöttgyűlése elfogadta az Alapszabály Bizottságnak az Alapszabály módosítására vonatkozó javaslatát.*

A módosított alapszabályt a Fővárosi Törvényszék és az Ügyészség elfogadta, és az OMBKE-t az új törvényeknek megfelelően is közhasznú szervezetként regisztrálták.

ad 4.) *Egyesületünk kiemelt célja a fiatal szakemberek bevonása az egyesületi életbe, de feladata az is, hogy a felsőfokú tanulmányok befejezése után a fiatal szakemberek továbbra is részt vegyenek az egyesület munkájában. Ezen feladat elvégzésére az egyesület vezetése dolgozzon ki cselekvési tervet. A Választmány felkérte dr. Mende Tamást, hogy a fiatalok egyesületi életbe történő bevonása és végzés utáni megtartása érdekében az Egyetemi Osztály tagjainak, a szakosztályok titkárainak javaslatai meghallgatásával dolgozzon ki egy cselekvési terv tervezetet. A szakosztályok és a választmány tagjainak észrevételei alapján véglegesített intézkedési tervet a választmány két ízben is tárgyalta és jóváhagyta azzal, hogy a végrehajtás ellenőrzését a jövőben folyamatosan napirenden kell tartani.*

ad 5.) *A küldöttgyűlés továbbra is szükségesnek tartja az egyesület vezetésének azon kezdeményezéseit, amelyek arra irányulnak, hogy felhívják az ország gazdasági és politikai vezetésének figyelmét a bányászati és kohászati tevékenység nemzetgazdasági jelentőségére és a hazai lehetőségekre, a szükségesnek tartott intézkedésekre. A küldöttgyűlés támogatja mindazon együttműködésekkel más civil szervezetekkel összefogva, melyekkel az előbbi célok elérése hatékonyabbá válhat.*

A feladatot dr. Nagy Lajos elnök irányításával az egyesület folyamatosan végzi. Ennek keretében felkereste dr. Aradszki András államtitkárt, dr. Horváth Ferencet, az MVM Zrt. vezérigazgatóját, az Energia és Közszolgáltatási Hivatal elnökhelyetteseit, Bencsik Jánost, az Országgyűlés Energiaügyi Albizottságának elnökét. Az egyesület elküldte a társszervezetekkel közösen készített szilárdvány-bányászati hazai lehetőségeket bemutató tanulmányt az illetékes gazdasági és politikai vezetőknek, de arra érdemi reagálás nem érkezett.

ad 6.) *A küldöttgyűlés továbbra is üdvözlö, hogy az OMBKE részt vesz a visegrádi országok bányászati és kohászati egyesületeit*

alkotó együttműködésben azzal a céllal, hogy ráirányítsák mind a hazai, mind az európai politikusok figyelmét a bányászat és a kohászat gazdasági jelentőségére, az ipari emlékek, szakmai hagyományok ápolására.

Az elkészült memorandumot az egyesület vezetése átadta dr. Aradszki András államtitkárnak.

ad 7.) Egyesületünk hatékonyan vegyen részt az alap-, középfokú szakképzés támogatásában, a felsőoktatás, különösen az egyetem és az ipar közötti kapcsolatok erősítésében, a szakmáinkhoz tartozó felsőoktatás és kutatás fenntartása, fejlesztése és személyi feltételeinek biztosítása érdekében. Az OMBKE támogatja az egységes 5 éves felsőfokú képzésre történő visszaállást a Miskolci Egyetem érintett műszaki karain. Az oktatás témájában dr. Nagy Lajos elnök személyesen megkereste az illetékes dékánokat, és ennek alapján az OMBKE közvetlenül is írásos javaslatot tett a felsőoktatással foglalkozó államtitkár részére. A levelünkre válasz nem érkezett.

ad 8.) Egyesületünk választmánya az egyesület céljait és távlati működésének fenntartását szem előtt tartva átfogóan vizsgálja meg az egyesület tevékenységének és szervezete működésének teljes keresztmetszetét, és szükség esetén dolgozzon ki alternatív módosítási javaslatokat.

Az egyesület első ötven évének tapasztalatait is figyelembe véve tudatosan kell ösztönözni az egyes földrajzi körzetek szerinti szerveződéseket, ahol ez javíthatja a szervezet működésének hatékonyságát.

A választmány megbízta Kőrösi Tamás főtítkárt, hogy a szakosztálytitkárok bevonásával és az ügyvezető igazgató közreműködésével végezze el a szükséges elemzéseket, és tegyen javaslatokat az esetlegesen szükséges további lépésekre. A munkáról a választmány a 106. küldöttgyűlésen fog beszámolni.

ad 9.) Péch Antal, a Bányászati és Kohászati Lapok megalapítója tiszteletére az általa javasolt „Jó szerencsét!” köszöntés kerüljön feltüntetésre minden BKL lap első külső borítóján.

A felelős szerkesztők a határozatot figyelembe vették.

ad 10.) Az egyesület szakmai és társadalmi közreműködésével továbbra is segítse a szakmai múzeumaink és kiállítóhelyeink színvonalának megőrzését és fejlesztését, ipari örökségeink védelmét. A választmány a múzeumokkal történő együttműködés fejlesztése érdekében tagjai közül válasszon egy múzeumi referenst.

A választmány felkérte dr. Lengyel Károlyt, hogy a Történeti Bizottsággal együttműködve legyen a választmány által megbízott „múzeumi referens”, és mint ilyen, a választmányi ülések tanácskozási jogú állandó meghívottja.

ad 11.) A választmány mellett működő Kiadói Bizottság az eddigieknél még fokozottabban törekedjék arra, hogy a BKL közös számaiban évente tájékoztatni tudja tagságunkat az egyesületünk teljes szakmai körébe tartozó műszaki-tudományos eredményekről, sikerekről, új műszaki megoldásokról, továbbá – az Ifjúsági Bizottság és az Egyetemi Osztály segítségével – az egyetemmel, egyetemi ifjúsággal kapcsolatos hírekről.

A feladat végrehajtását Hevesi Imre főtítkárhelyettes, mint a Kiadói Bizottság vezetője folyamatosan koordinálja.

ad 12.) Egyesületünk bevételének növelése érdekében a választmány fokozottan törekedjék arra, hogy a részvételi díjas szakmai rendezvények az OMBKE keretén belül valósuljanak meg.

Kőrösi Tamás főtítkár és az ügyvezető igazgató egy helyzetelemző anyagot készített, melyet a választmány megvitatott. Sajnos az egyesület hatóköréből kikerült rendezvények konfliktus nélkül nem terelhetők vissza. A választmány felszólította az illetékes szakosztályokat, hogy igye-

kezzenek tárgyalásokat kezdeményezve kompromisszumos megoldásokat találni.

ad 13.) A választmány kezdeményezze a Miskolci Egyetem felé, hogy az egykor Selmechbányán működő Ifjúsági Kör épületéhez hasonló funkciót ellátó épület szülessen újjá a Dudujkavölgyben.

A választmány felkérte Törő Györgyöt, hogy mint a választmány állandó referense az Egyetemi Osztállyal együttműködve az OMBKE nevében folyamatosan tegye meg a szükséges lépéseket a hagyományok ápolását szolgáló épület ügyében, és folyamatosan tájékoztassa az egyesületet. Az eddigi információk alapján a felvetett javaslat megvalósításához az egyesület nem tud hozzájárulni a szükséges beruházási és működtetési költségekhez. A Hallgatói Önkormányzat és az Egyetem egyeztetése szükséges a lehetséges megoldások megtalálására.

Az OMBKE 2014. évi gazdálkodása

Az OMBKE 2014. évre szóló pénzügyi tervében az előző évekhez hasonlóan az volt a követelmény, hogy az egyesület céljai úgy valósuljanak meg, hogy a költségek ne haladják meg a forrásokat. Ennek érdekében erőfeszítéseket kellett tenni a korábbi pártoló tagok támogatásának megnyerésére és új pártoló tagok bevonására.

Ügyelve arra, hogy a kitűzött szakmai célok teljesítése során a bevételek és kiadások egyensúlyba kerüljenek, a mérleg szerinti tárgyévi eredmény 207 E Ft lett. Ezzel az egyesület eleget tett a közhasznú egyesületekkel szemben támasztott gazdálkodási feltételeknek.

A bevételek és kiadások a következőkben összegezhetők (adatok ezer forintban):

Bevételek	2013. tény	2014. tény
Egyéni tagdíj	15 454	15 334
Jogi tagdíj	14 555	16 905
Egyéb támogatás	6 120	8 485
SZJA 1%	1 410	1 338
Pályázat	1 000	0
Ingatlan bérbeadás	200	3 037
Rendezvények	24 646	17 257
Pénzügyi műveletek	106	40
Egyéb tevékenységek	5 241	2 509
Bevétel összesen	68 732	64 905
Kiadások		
Szakosztályok közvetlen költségei	3 774	3 331
BKL	12 072	13 515
Rendezvények	22 595	15 444
Közös költségek	9 650	9 278
Titkárság költségei	18 367	18 206
Egyéb tevékenységek	1 053	1 949
Egyéb	400	2 394
Értécsökkenés	500	581
Kiadások összesen	68 411	64 698
Targyévi eredmény	321	207

A gazdálkodás egyes tételeit a következőkben részletezzük:

a.) Egyéni tagdíj

2014-ben az egyéni tagdíjak mértéke az előző évhez képest nem változott. A tervhez képest az egyéni tagdíjakból befolyt bevétel kiemelkedő mértékben, 98,2%-ra teljesült. Ezt a teljesítést elősegítette az év végén küldött 350 írásbeli figyelemfelhívás.

b.) Jogi tagdíj és adomány

A pártoló jogi tagdíjából és adományokból származó bevétel a tervezetthez képest 2905 eFt-tal lett több, elsősorban az egyesületi vezetők év végi akcióinak eredményeképpen. Ez a teljesítés azért is érdemel figyelmet, mert a korábbi energetikai cégek támogatása jelentősen csökkent.

A jogi tagdíjakon és adományokon túlmenően további jelentős támogatásokat nyújtottak a vállalkozások a rendezvényekhez és a BKL megjelentetéséhez. Különösen kiemelendő a dr. Sándor József tiszteleti tagunk által vezetett FÉMALK Zrt. 4800 E Ft-os támogatása, mely négy BKL Kohászat lapszám kiadását biztosította. A BKL Kóolaj Lap kiadását a MOL Nyrt. támogatása tette lehetővé. Az év során több vállalkozás is segítette a rendezvényeink megtartását összesen 5 025 eFt-tal. Ezek közül kiemelkedő a MOL Nyrt., az ISD DUNAFERR Zrt. és a NEMAK Győr Kft.

d.) SZJA 1%-a

A személyi jövedelemadó 1%-ából felajánlott összeg az előző évhez hasonló nagyságrendű volt.

e.) Pályázatok

2014-ben nem volt olyan pályázati kiírás, melyben az egyesület részt vehetett volna.

f.) Ingatlan bérbeadás

2014-ben konszolidálódott a Múzeum krt-i ingatlan bérbe-

adásából származó bevétel a hosszú távra kötött bérleti szerződés eredményeképpen.

g.) Rendezvények

A rendezvényekből származó bevétel 7359 E Ft-tal kisebb volt, mint az előző évben. Ugyanakkor a rendezvényekre fordított költségek is ilyen mértékben csökkentek. A csökkenés fő oka, hogy a 2014 őszére tervezett Országos Bányászati Konferenciát átütemeztük 2015 tavaszára. Az árbevételű egyesületi rendezvények összes bevétele 17257 E Ft volt, melyből 12232 E Ft volt a közvetlen bevétel és 5025 E Ft a támogatás.

h.) Szakosztályok által felhasznált közvetlen költség

A szakosztályok által felhasznált közvetlen költségek a terv szerint alakultak. A felhasznált költségek az egyéni tagdíjak 21,7%-át teszik ki. Ezen költségekben nem szerepelnek az egyes támogatók által közvetlenül adott összegek, vagy a helyi rendezvény bevételeiből a helyi szervezeteknél maradó összegek.

i.) Közös költségek

A közös költségek az éves tervben előirányozottnak megfelelően alakultak: 372 E Ft-tal volt kisebb az előző évhez képest. A titkárság költsége 161 E Ft-tal csökkent.

A pozitív egyesületi pénzügyi eredmény a korábbi évekhez hasonlóan a szakosztályok közötti szolidaritás megőrzésével volt lehetséges.

Az OMBKE Ellenőrző Bizottságának jelentése a 105. Küldöttgyűlés számára

1. Az Ellenőrző Bizottság a választmány határozata alapján javasolja a 105. Küldött Közgyűlésnek:

- az OMBKE 2014. évi gazdálkodásáról szóló beszámolójának,
- az OMBKE 2014. évi mérlegének,
- az OMBKE 2014. évi közhasznúsági jelentésének tudomásulvételét és elfogadását.

Az Ellenőrző Bizottság a rendelkezésére bocsátott dokumentumok, a könyvvizsgálói jelentés és a választmányi ülésen történt tájékoztatások alapján javasolja fentiek elfogadását.

2. Az Ellenőrző Bizottság az OMBKE működését az alapszabály szerint megfelelőnek tartja. A közgyűlési és a választmányi határozatok végrehajtása megtörtént, arról a beszámoló elhangzott.

3. Az Ellenőrző Bizottság az egyesület további eredményes működése érdekében az alábbiakat javasolja:

- Az egyesület jövője nagyrészt az ifjú szakemberek, diákok bevonásával, megtartásával biztosítható. Az elkészült helyzetelemzés és intézkedési terv alapján az egyesület egészének aktivitása szükséges a végrehajtásban.
- Az egyesület anyagi biztonságának fokozása miatt elengedhetetlen a rendezvények visszaszervezése érdekében

a közös gondolkodás, az egyesületi érdek elsőbbsége a kis csoportok érdekével szemben. 2014-ben nem sikerült a tervben rögzített bevétel elérése, ezért ezt a törekvést továbbra is fontos feladatnak kell tekinteni.

- Javasoljuk az anyagi források bővítése vonatkozásában a szakértői tevékenység bővítését és pályázati források keresését (törvényi akadályok elkerülése).
- Célszerű az Egyesület tevékenységének felülvizsgálata, átvilágítása, mely alapja kell legyen egy jövőképp kialakításának.
- A fent leírtak alapját képezik az Egyesület gazdasági és likviditási helyzete javításának.
- A pártoló tagvállalatok vezetőit célszerű rendszeresen tájékoztatni az adományaik felhasználásáról.

Az Ellenőrző Bizottság köszönetét fejezi ki az Egyesület minden tagjának, a szakosztályok és az Egyesület vezetőinek a 2014. évben elért pozitív eredményű gazdálkodásért.

2015. május 6.

*Szombatfalvy Rudolf
az Ellenőrző Bizottság elnöke*

Sóltz Vilmos sírjának megkoszorúzása

Az OMBKE Fémkohászati Szakosztály Budapesti Helyi Szervezete szervezésében és felhívására Sóltz Vilmos, az OMBKE alapító elnöke síremlékét 2015. május 11-én, immár hagyományosan megkoszorúzták a résztvevők a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben.

Ez évben a koszorúzást kiegészítették Ganz Ábrahám sírjának megkoszorúzásával és a Kegyeleti Múzeum megtekintésével.

A 105. Küldöttgyűlés kitüntetettjei

Az OMBKE pártoló tagjainak kitüntetése

Az egyesület tartós anyagi és erkölcsi támogatásának elismeréseképpen **OMBKE EMLÉKÉREM** kitüntetésben részesült:

Dr. Vágvölgyi Sándor
ügyvezető igazgató
OMYA HUNGÁRIA KFT

Pivarcsi László
ügyvezető igazgató
L-DUPLEX PÍVÓ KFT

Huszti Béla
ügyvezető
ORMOSZÉN Zrt.

A Küldöttgyűlés – az egyesületi munka keretében az egyesület céljaiért, hagyományainak ápolásáért, a bányászat és kohászat, valamint a bányászati és kohászati tudományok fejlesztéséért végzett munkájuk elismeréseként, mellyel kivívták a tagság megbecsülését –

az egyesület **TISZTELETI TAGJÁVÁ**
megválasztotta:

Dr. Lengyel Károly
okl. kohómérnök

1948-ban született Kiskunlacházán. A Miskolci Egyetemen kohómérnöki diplomát szerzett. 1970 óta egyesületi tag. A '70-es évek közepe óta szakosztályi és egyesületi aktivistaként, munkabizottság-vezetőként, azt követően szakosztályi, majd egyesületi vezetőként dolgozik.

1990-1997-ig szakosztálytitkár 1997-2000-ig szakosztályelnök volt, majd az egyesület főtitkárhelyetteseként (2000-2010) és főtitkáráként (2010-2014) tevékenykedett.

Egy cikluson keresztül a BKL Kohászat felelős szerkesztője volt (2007-2010).

Az egyesületért kiálló, azért folyamatosan dolgozó, az öntész szakmában és szakosztályban, de az egyesületben is sokak által megbecsült, ismert tagtárs.

Egyesületi kitüntetései: oklevél (1994), Centenárium érem (1992), Sóltz Vilmos-emlékérem (1995), plakett (2005), Kerpely Antal-emlékérem (2007), Sóltz Vilmos-emlékérem 40 (2010), Szent Borbála-érem (2005).

Dr. Somosvári Zsolt
okl. bányamérnök

1941-ben született Miskolcon, az NME Bányamérnöki Karán 1965-ben bányaművelő mérnöki oklevelet szerzett. Ugyanabban az évben az NME Bányaműveléstani Tanszékén kezdett dolgozni. 1967-ben egyetemi doktori címet, 1974-ben kandidátusi címet szerzett. 1966-70

között egyetemi tanársegéd, 1970-77 között egyetemi adjunktus. 1978-1988 között egyetemi docens, majd 1988-tól egyetemi tanár, 1987-től a műszaki tudomány doktora. 1986-1987-ben a Bányamérnöki Kar dékánhelyettese, majd 1987-1994 között a Bányamérnöki Kar dékánja. 1993-94 között a Környezetgazdálkodási Intézet igazgatója. 1994-2006 között a Geotechnológiai és Térinformatikai Intézet (később Bányászati és Geotechnikai Intézet) igazgatója. 2000-2002 között a MECSEKÉRC Rt. Felügyelő Bizottságának elnöke. A Bányászati és Geotechnikai Intézeti Tanszék egyetemi tanáráként 2011. augusztus 31-ig a kőzetmechanika, geotechnika, geomechanika-geotechnika tantárgyak előadója a Miskolci Egyetemen, 2011-től professor emeritus.

Dr. Somosvári Zsolt 1964-től aktív tagja az egyesületnek. Az Egyetemi Osztály vezetésében 1972-1976 között titkárként, majd 1981-1985 között elnökként szerepet vállalt. Később a Bányamérnöki Kar dékánhelyetteseként és dékánjaként is nagyban segítette az OMBKE és az Egyetemi Osztály munkáját. Kitüntetései: Szentkirályi Zsigmond-emlékérem (1982), Centenárium érem (1992), Sóltz Vilmos-emlékérem 40 (2003), Sóltz Vilmos-emlékérem 50 (2013), Szent Borbála-érem (2005).

Molnár István
okl. kohómérnök

1945-ben született Kisvárdán. A Miskolci Egyetemen kohómérnöki diplomát szerzett. Kohómérnökként 1968-tól 2005-ig az alumíniumiparban (az ALUTERV FKI-ban és a Kőbányai Könnyűféműben) dolgozott. Nyugdíjasként az Öntödei Múzeum munkatársa volt. Alumíniumkohászattal, alumíniumfólia-gyártás fejlesztésével, környezetvédelemmel és humánterületi feladatokkal foglalkozott. Több hazai és külföldi konferencián tartott alumíniumipari szakmai kérdésekben előadást. Az OMBKE-nek 1966 óta tagja. 1974-től a mai napig az egyesületben különböző egyesületi tisztségeket töltött be. Az egyesület főtitkárhelyettese (1994-1997), az Ellenőrző Bizottság tagja (2000-), az Ellenőrző Bizottság elnöke (2001-2003), a Fémkohászati Szakosztály titkára (1985-1994). Megszervezte Sóltz Vilmosnak a Fiumei úti temetőben lévő síremlékének a felújítását, a síremlék rendszeres megkoszorúzását. Publikációs tevékenysége kapcsán a Fémkohászati Értelmező Szótár főszerkesztőhelyettese volt, valamint az interneten is hozzáférhető többnyelvű Kohászati értelmező szakszótár társszerkesztője. Több egyesületi kiadvány készítésében vett részt, elsősorban „minikönyvek” társszerzőjeként. Egyesületi munkájáért kapott kitüntetései: SITG /Lengyel Bányászati és Kohászati Egyesület/ 1988, z. Zorkóczy Samu-emlékérem (1990), Centenárium emlékérem (1992), Péch Antal-emlékérem (1998), Sóltz Vilmos-emlékérem 40 (2006), Szent Borbála-érem (2011).

Dr. Pataki Attila

okl. bányageológus mérnök
1949-ben született Budapesten. A Miskolci Egyetem Bányamérnöki Karán szerzett oklevelet. 1975 óta OMBKE-tag. Egyetemista kora óta kimagasló szakmai, közösségi és hagyományápoló munkát végez. Közvetlen kapcsolatot tart fenn máig is az Egyetemi Osztállyal, más szervezetekkel. Több országos rendezvény szervezésében is közreműködött, számos szakestélynek, hazai és külföldi rendezvénynek volt Cantus Praesese, elnöke. 1997-től két cikluson keresztül volt a Tapolcai Helyi Szervezet titkára. A 2010-2014. évi ciklusban ismét a helyi szervezet titkárává választották. A ciklusban a különösen nehéz körülmények ellenére, támogatás nélkül kiemelkedően színvonalas egyesületi életet szervezett, amit összesen 33 szakmai, ill. hagyományápoló rendezvény fémjelez, több esetben országos hírű előadókkal. A rendezvények között 1 külföldi és 1 hazai szakmai kirándulás is szerepelt.

Egyesületi kitüntetései: z. Zorkóczy Samu-emlékérem (2002), Szt. Borbála-érem (2002).

ZSIGMONDY VILMOS-EMLÉKÉREM
kitüntetésben részesült:

Dr. Pápay József
okl. olajmérnök

1939-ben született, az OMBKE-nek 1966 óta tagja. Széchenyi-díjas olaj- és gázmérnök, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. A magyar olaj- és gázmezők feltárásának, termelésének, illetve a bányászati technológiák tervezésének, ellenőrzésének és irányításának jelentős kutatója. 1992 és 1995 között a MOL Rt. Olaj- és Gázipari Laboratóriumának igazgatója. 1957-ben érettségizett, majd a Nehézipari Műszaki Egyetemen 1962-ben szerzett okleveles olajmérnöki diplomát. 1968-ban védte meg egyetemi doktori disszertációját. Diplomájának megszerzése után különböző olajipari vállalatoknál dolgozott, ahol fluidum-előkészítéssel kapcsolatos feladatokkal foglalkozott. Ebben az időszakban a nagylengyeli Kőolajtermelő Vállalat (1962), a nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat (1962-1966) munkatársa volt. 1966-ban került az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt (OKGT, ma a MOL Nyrt. része) Laboratóriumi Főosztályára, majd egy évvel később az OKGT Olaj- és Gázipari Laboratórium műszaki gazdasági tanácsadója, később osztályvezetője lett. Itt 1980-ig dolgozott, amikor is a Magyar Szénhidrogénipari Kutatásfejlesztő Intézet főosztályvezetőjévé nevezték ki. Kutatási területe a kőolaj- és földgáztermelés, a kőolaj- és földgáztelepek, valamint a föld alatti gáztárolók bányászati technológiájának tervezése, ellenőrzése és irányítása és a rezervoártechnológia.

DELIUS TRAUGOTT KRISTÓF-EMLÉKÉREM
kitüntetésben részesült:

Dr. Roósz András
okl. kohómérnök

1945-ben született Weisensteinben. Kohómérnöki diplomáját a Miskolci Egyetemen szerezte. Egyetemi tanár, az MTA rendes tagja, hosszú évtizedek óta a kohászat, anyagtudomány hazai és nemzetközi elismertségnek örvendő tudósa, kiváló oktatója. Munkássága során elévülhetetlen érdemeket szerzett a kohászat, anyagtudományok népszerűsítésében, a szakmánk mérnök- és kutatóutánpótlásának biztosításában. A Műszaki Anyagtudományi Kar (korábban Anyag- és Kohómérnöki Kar, Kohómérnöki Kar) vezetésében fontos feladatokat látott el, 65 éves koráig (ameddig a jogszabály lehetőséget adott arra) kiemelkedő sikerekkel vezette az Anyagtudományi Intézetet. Az MTA-ME Anyagtudományi Kutatócsoport alapítója, majd több cikluson át

vezetője (jelenleg is). Számos nemzetközi és hazai szakmai bizottság, testület tagja/vezetője, szakmai közéleti tevékenysége kimagasló. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület szakmai rendezvényeinek állandó résztvevője, programok szervezője volt az elmúlt évtizedekben. Tevékenységét 2014-ben Széchenyi-díj kitüntetéssel ismerték el.

PÉCH ANTAL-EMLEKÉREM

kitüntetésben részesült:

Schudich Anna

okl. kohómérnök

1940-ben született Budapesten. 1971-ben a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen szerzett kohómérnöki diplomát. 1958-tól 2002-ig a Csepeli Fémműben dolgozott, anyagvizsgálattal, ezen belül mechanikai és metallográfiai vizsgálatokkal foglalkozott. 2002-től 2010-ig az Öntödei

Múzeumban volt adattáros és a harangadatbázis kezelője. Azóta is a múzeum önkéntes munkatársa. 2010 óta (a 2010/5. számtól kezdve) a BKL Kohászat egyik szerkesztője.

Az OMBKE-nek 1968 óta tagja, 40 éves tagságáért 2008-ban Sóltz Vilmos-emlékérmeket kapott.

KERPELY ANTAL-EMLEKÉREM

kitüntetésben részesült:

Karancz Ernő

okl. kohómérnök,
öntő szakmérnök

1932-ben született, 1952-ben érettségizett Kaposvárott. 1957-ben a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen vas- és fémkohász szakon diplomát szerzett, majd 1967-ben öntész szakmérnöki diplomáját szerezte meg. 1957-ben az Angyalföldi Acél-

öntő és Csógyárban kezdett el dolgozni. 1957 és 1963 között üzemmérnök, MEO-vezető, majd üzemvezető. 1963-tól főtechnológus. Acélöntvények, vasöntvények öntési és forgácsoló technológiáját is készítette. Feladata volt továbbá mindezen területek felszerszámozásáról való gondoskodás és hőkezelések meghatározása. 1976-1989 között főmérnök. Főleg a beruházások intézését, azoknak meghatározását, a volt nyomócső öntődében korszerű mintaműhely létesítését, indukciós kemenceblokk telepítését, továbbá környezetvédelmi beruházásokat, nedves és száraz porleválasztó berendezések telepítését irányította. 1989-től 2003-ig gyárigazgató lett.

2003. október 1-jétől nyugdíjas. 1951-től tagja az egyesületnek. Ezen évek alatt az egyesület rendezvényein

rendszeresen részt vett. 2003-tól – nyugdíjaztatása után – bekapcsolódott az öntésztörténeti csoport munkájába. 2010-től az Öntésztörténeti és Múzeumi Szakcsoport elnökének választották, jelenleg is betölti ezt a funkciót.

Szarka János

okl. technológus kohómérnök
1936-ban született Felsőtelekesen. A Miskolci Egyetemen szerzett kohómérnöki oklevelet. Tanulmányai befejezése után több évtizedes tervezői munkát végzett az ALUTERV-FKI tervező intézetnél. Ennek megszűnése után egyéni vállalkozóként folytatta tervezői tevékenységét.

Meghatározó tervezési munkákat végzett Székesfehérvárott a KÖFÉM hengsori fejlesztéseknél, Kőbányán a KÖBAL alumínium fólia hengsori fejlesztéseknél, továbbá Inotán az Alumínium Kohó, illetve Inotal különböző üzemeiben. Több alkalommal létesítmény főmérnöki beosztásban végezte irányítói-tervezői munkáját. Ma is aktív szellemi munkát végez, több alkalommal küld különböző elemzéseket a Kohászati Lapoknak, és a Budapesti Helyi Szervezet életének is tevékeny résztvevője. 1958 óta OMBKE-tag.

Z. ZORKÓCZY SAMU-EMLEKÉREM

kitüntetésben részesült:

Virág István Ferenc

okl. bányamérnök

1955-ben született Miskolcon. Bányamérnöki oklevelét a Miskolci Egyetemen szerezte meg. Rendkívül nagy tapasztalattal valamint nagy tudással bíró igazi bányamérnök, aki a hagyományok mély tisztelője és ápolója. Az OMBKE tagja immár 36 éve. 20 éve tagja és titkára a

Borsodi Bányász Hagyományokért Közhasznú Alapítványnak, mely a Borsodi Helyi Szervezettel közösen biztosítja tagságunknak az egyesületi élet feltételeit. Számos szakmai konferencia lelkes szervezője és résztvevője. A Borsodi Helyi Szervezet által szervezett hagyományápoló rendezvények társszervezője.

Hajnáczy Tamás

okl. bányamérnök

1964-ben született Tátán. Itt érettségizett az Eötvös József Gimnáziumban. A katonaságot követően, 1984-1989 között Miskolcon a Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karára járt, ahol diplomát szerzett. 1989-1996 között a Veszprémi Szénbányák Vállalatnál dolgozott kezdetben beruházási, környezetvédelmi, majd termelésirányító mérnökként. Az integrációt kö-

vetően 1996-2003 között a Bakonyi Erőmű Rt. termelési osztályvezetője, felelős műszaki vezetőhelyettese volt. 2004-től a Veszprémi Bányakapitányságon dolgozott főtanácsosként, bányahatósági mérnöki beosztásban, majd 2008-tól az AQUA Európa Kft. műszaki vezetője lett.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület tagja 1987 óta, 2000-től a Bakonyi Helyi Szervezet elnöke, előtte titkári feladatot látott el. Több cikluson keresztül az Ellenőrző Bizottság tagja. 1999-től a Bakonyi Bányász Hagyományörző Alapítvány kuratóriumának elnöke.

Az egyesületi tevékenysége körében szervezi és bonyolítja a Bakonyi Helyi Szervezet rendezvényeit, a tagság rendezvényeken történő részvételét. Áldozatos munkájának köszönhető, hogy a helyi szervezetben tartalmas közösségi élet folyik, a döntően nyugdíjas tagtársak az egyesületi és egyéb rendezvényeken részt tudnak venni, be tudnak kapcsolódni az egyesületi életbe.

Az alapítványon keresztül pártoló vállalat bevonásával biztosítja a közösségi rendezvényeken történő részvétel anyagi könnyítését.

MIKOVINY SÁMUEL-EMLEKÉREM kitüntetésben részesült:

Ébert András
muzeológus

1946-ban született Kölnben. Iskoláit Csehszlovákiában, Selmecbányán végezte. A Pozsonyi Főiskolán muzeológus szakon kohászat-bányászat fakultáson végzett. 1966-1978-ig a Selmecbányai Központi Bányászati Múzeumban muzeológus. 1978-tól nyomdavezető. 1993-tól 2010-ig

ismét a Selmecbányai Központi Bányászati Múzeumban dolgozik, ahol nagy szerepe volt a szlovák-magyar kapcsolatok kiépítésében és ápolásában.

Nyugdíjasként is ápolja a kapcsolatot a Selmecbányáról elszármazott karok tanáraival és diákjaival. Ma is a Miskolci és a Soproni Egyetemek hagyományörző munkáját segíti.

Több éven át segítette az OMBKE hagyományörző tevékenységét, együttműködött a Történelmi Bizottsággal, és tevékenyen segítette és segíti az OMBKE felvidéki programjait.

Tevékenységét a Miskolci Egyetem a Selmecbányai Jubileumi-emlékéremmel, a soproni egyetem a Nyugat-magyarországi Egyetemért-emlékéremmel ismerte el. A Miskolci Egyetem diákjaitól tiszteletbeli évfolyamtárs emlékgyűrűt kapott.

WAHLNER ALADÁR-EMLEKÉREM kitüntetésben részesült:

Bóna Róbert

okl. gépészmérnök

1964-ben Pásztón született. Az OMBKE Mátraaljai Helyi Szervezetének munkájában 1997-es belépésétől kezdve aktívan részt vesz. Kiemelkedő szerepet vállal a rendezvények szervezésében, lebonyolításában. Közreműködött a Rózsaszentmártoni Emlékház létrehozásában és az ott

megőrzött értékek gyarapításában. Az OMBKE Mátraaljai Helyi Szervezetének 2010-től elnöke. Irányítása alatt szoros együttműködés alakult ki a helyi bányász szervezet és más tudományos egyesületek helyi szervei között.

A magyarországi szénbányászatban 1987-től vállalt aktív munkát, 1992-től különböző vezető beosztásokban, 1997-től jelenleg is a Visonta Bánya bányagazgatója.

Forisek István

okl. bányamérnök

1934-ben született Bánhidán. A Tatabányai Bányaiipari Technikum elvégzése után 1953-tól egyetemi tanulmányait Miskolcon, majd Sopronban végzi, és megszerzi a bányaművelő mérnök diplomát. 1958-tól 1992. évi nyugdíjazásáig a Tatabányai Szénbányák vezető beosztású dolgozója.

1956-tól tagja az OMBKE-nek. A helyi szervezetben több évtizeden át volt vezetőségi tag, és vett részt a küldöttgyűlések munkájában. Jelenleg szakosztályi küldött. A bányász hagyományok ápolásának elkötelezettje, szakestélyeink állandó tisztségviselője. 1995-ben alapító tagja a bányászati hagyományörzést zászlajára tűző Rozmaringos Bányász Egyletnek, melynek közreműködésével több bányász- és diáknótát megörökítő hanghordozó és multimédiás kiadvány jelent meg. A városi ünnepek rendszeres fellépője. A vezetésével működő dalkör 2005-ben elnyerte a Tatabánya Megyei Jogú Város önkormányzata által alapított Ezüst Turul-díjat. Fáradhatatlan lelkesedéssel szervezi a városi ünnepeken, valamint az ifjúság körében a bányász hagyományokat tovább éltető fellépéseket, szerepléseket.

Egyesületi munkáját 1991-ben Szentkirályi Zsigmond-emlékérem, 2006-ban Soltz Vilmos-emlékérem adományozásával ismerték el.

Kopasz László

okl. kohómérnök,

alakítástechnológus mérnök

1947-ben született Pápán. Az OMBKE-nek 1969 óta tagja. A Vaskohászati Szakosztály Dunaújvárosi Helyi

Szervezetének vezetőségi tagja, a rendezvények aktív résztvevője és szervezője. Több alkalommal tartott érdekes szakmai előadást. A hagyományörzésen és a szakmaszeretet elmélyítésén túl a legfontosabb feladatának tartja a fiatal szakemberek bevonását az egyesületi életbe. Példamutató, aktív tevékenységére hosszú távon számít az OMBKE

Dunaújvárosi Helyi Szervezet vezetősége.

Solti Károlyné
okl. olajmérnök

Magyarbánhegyesen született 1947-ben. A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán olajmérnöki diplomát szerzett 1970-ben.

A pályát és a szakmai gyakorlatot Algyőn kezdte. 1975-ben Szolnokról olajtermelési osztályvezetői beosztásból került át az

OKGT-be. Aktívan részt vett a MOL alapításakor a szénhidrogén-gazdálkodás szervezeti és operatív kialakításában. 2005-ig alkalmazottként, 2013-ig külső tanácsadóként elkötelezetten járult hozzá a magyar gázipar nemzetközileg is elismert szintjének kialakításához és működtetéséhez.

A négy évtizedes magas színvonalú szakmai és három évtizedes eredményes vezető tevékenységét számos kitüntetéssel ismerték el. Ezek közül a legjelentősebbek: 1996 Magyar Olajiparért ezüst fokozat, 1999 Magyar Olajiparért arany fokozat, valamint a 2003. évi életpálya kitüntetések.

OMBKE EMLÉKÉREM (PLAKETT)
kitüntetésben részesült:

Számel János

okl. bányagazdasági
üzemmérnök

1937-ben született Parádon. Volt csillás, vājár, aknász. A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem bányagazdasági üzemmérnöki oklevelének megszerzése után főaknász, főmérnök, üzemigazgató – nyugdíjazásáig. Nevéhez fűződik a CAVO 310 típusú ön-

járó rakodó és szállítógépek alkalmazása.

Elkészítette az Ebszönybánya és az Alagúti bányászati üzem történetét feldolgozó könyvet. Alapítója az Észak-Dunántúli Nemzetközi Bányászati Klaszternek, s klaszter tanulmányt is készített. Az egyesületi élet aktív tagja.

2009-ben OKLEVÉL elismerésben részesült.

Izing Ferenc

okl. bányamérnök

1964-ben született Tatabányán. Az Egyesületnek 1984 óta tagja. Az egyetemi évek után, 1987-ben kapcsolódott be a Tatabányai Helyi Szervezet munkájába. Rendszeres résztvevője és szervezője az egyesület programjainak. A selmeci hagyományok elkötelezett híve. A helyi

szervezet által rendezett szakestélyek állandó tisztségviselője. Javaslatára és közreműködésével a helyi szervezet évek óta visszatérő résztvevője a selmeci bányai szalamander ünnepségnek, valamint a hazai és nemzetközi bányász találkozónak. 2000-től a helyi szervezet vezetőségének tagja, 2010-től a szervezet titkára. Szakosztályi és egyesületi küldöttként évek óta segíti a szervezet munkáját. Támogatója és aktív résztvevője a bányász hagyományápolásnak. A Tatabányai Bányász Hagományokért Alapítvány kuratóriumának tagja.

Szakmai tevékenységét 2002-ben Szent Borbála-éremmel, az OMBKE-ben végzett munkáját 2004-ben egyesületi oklevél adományozásával ismerték el.

Pozsár Sándor

okl. bányamérnök

1965-ben született Pécsen. Bányamérnöki oklevelet a Miskolci Egyetemen szerzett. Az OMBKE-nek 1985 óta tagja. A Mecseki Szervezetnek 2004-től 2013-ig alelnöke. Aktív szervezője és résztvevője a rendezvényeknek, hagyományörzésnek, állandó Páter Krampampuli.

Komlón folyamatosan szervezi az egyesületi életet (szakmai kiállítások, bemutatók, konferenciák). Egyéni adományaival támogatja az egyesület helyi szervezetének munkáját, rendezvényeit.

Dubovinszki Lajos

okl. bányatechnikus

1937-ben született Ózdon, ahol az iskolai tanulmányait a Debreczeni Márton Bányaiipari Technikumban végezte. Gyakorlóéveit Ózdon, Várpalotán és Putnokon töltötte. 1963-ban került Oroszlányba, ahol a XVII. és XXIII. aknáknál vājárként, majd 1975-től a XXIII/D aknán

aknászi beosztásban dolgozott. 1985-ben vonult nyugdíjba. Az Oroszlányi OMBKE Szervezetnek 1980-tól aktív tagja. Összekötőként rendszeresen látogatja a nyugdíjas tagtársakat és mindamellett, hogy programjaink aktív résztvevője, idős kora ellenére a szervezésből is kiveszi a részét. A bányászahagyományok elkötelezettje és ápolója.

Niczky Rozália

okl. kohómérnök

1961-ben született Budapesten. 1983-tól a Csepel Művek Vas-
műben metallográfus. 1991-től
több mint 20 évet dolgozott a
Lőrinci Meleghengerműben,
(ISD-DUNAFERR Zrt.) mint
technológus, metallográfus és
szabványügyintéző. Jelenleg a

Nemzeti Akkreditáló Testületnél asszisztens. Az Egye-
sületnek 1999 óta tagja, a Vaskohászati Szakosztály Bu-
dapesti Helyi Szervezet vezetőségében 2010 óta dolgo-
zik. 1999-es egyesületi tagsága óta aktívan részt vesz
rendezvényeinken, és segítette azok megszervezését és
sikeres lebonyolítását.

Vágvölgyi György

okl. kohómérnök

1975-től tagja az Egyesületnek.
A Kecskeméti Mezőgép Vállalat
Kerekegyházi Gyáregységének
technológiai osztályvezetője-
ként, az Ikarus programban alu-
mínium autóbusz-alkatrészek és
más alumínium szerkezetek
gyártás- és gyártmányfejlesztője-
ként fejtette ki szakmai tevékenységét, majd a Kecse-
keméti Mezőgép Vállalat központjában minőségbiztosítá-
si osztályvezető. Itt a talajművelő gépek, szemes ter-
ménytároló silók fejlesztésében és a készáru minősítésé-
ben vesz részt. 1990-től a Graboplaszt Kecskeméti Par-
kettagyárában műszaki osztályvezető. A gyár központi
és érsekcsanádi telephelyének gépészeti fejlesztése a
feladata, ahol nyugdíjazásáig műszaki és beruházási ve-
zetőként végzi munkáját.

1975-től aktívan részt vesz a Kecskeméti Helyi Szerve-
zet munkájában. Számos helyi szakmai rendezvény és
tanulmányút megszervezésében segíti a helyi szervezeti
vezetést. Szakmai és speciális technológiai ismereteivel
és kapcsolataival önzetlenül segíti a hozzá fordulókat.
2004-től a 2014. évi tisztújításig a Kecskeméti Helyi
Szervezet titkáráként is rendszeres résztvevője a sel-
mecbányai Szalamander ünnepeknek és a selmeci
akadémiai hagyományápoló rendezvényeknek.

1975-től aktívan részt vesz a Kecskeméti Helyi Szerve-
zet munkájában. Számos helyi szakmai rendezvény és
tanulmányút megszervezésében segíti a helyi szervezeti
vezetést. Szakmai és speciális technológiai ismereteivel
és kapcsolataival önzetlenül segíti a hozzá fordulókat.
2004-től a 2014. évi tisztújításig a Kecskeméti Helyi
Szervezet titkáráként is rendszeres résztvevője a sel-
mecbányai Szalamander ünnepeknek és a selmeci
akadémiai hagyományápoló rendezvényeknek.

Lathwesen László

okl. kohómérnök

1948. május 4-én Pestszent-
erzsébeten született. 1972-1982
között a Csepel Vas- és Acélön-
tödében metallurgus, fejlesztő
mérnök, üzemvezető-helyettes.
Szakterülete a nagyszilárdságú
és gömbgrafitos öntöttvasgyár-
tás bevezetése a Meehanite
technológia alapján, licence vá-
sárlásban való részvétel, 1982-1990 az Industrialexport
külkereskedelmi és fővállalkozó vállalatnál létesítmény

1948. május 4-én Pestszent-
erzsébeten született. 1972-1982
között a Csepel Vas- és Acélön-
tödében metallurgus, fejlesztő
mérnök, üzemvezető-helyettes.
Szakterülete a nagyszilárdságú
és gömbgrafitos öntöttvasgyár-
tás bevezetése a Meehanite
technológia alapján, licence vá-
sárlásban való részvétel, 1982-1990 az Industrialexport
külkereskedelmi és fővállalkozó vállalatnál létesítmény

főmérnök, ahol fő feladata szerelésvezető főmérnökként
a precíziós öntöde telepítése volt magyar technológia
alapján, magyar berendezésekkel Bulgáriában. 1990-
1994 Dunaferr Lőrinci Hengerműnél szállításvezető, ke-
reskedelmi osztályvezető. 1994-2007 HTS francia tulaj-
donú hőkezelő és felületkezelő cégnél üzletkötő, üzem-
vezető, projektmenedzser. Szakterülete PVD (fizikai
gőzfázisú bevonatolás) felületkezelő technológiai eljárás
(mikro vastagságú nagyszilárdságú bevonatok készítésé-
re) bevezetése Magyarországon. Az Egyesületnek 1972-
től tagja. FISZEMUBI tagként több öntőnap (Kecse-
kémét, Miskolc) szervezésében aktívan részt vett. 2012 óta
az Öntészettörténelmi és Múzeumi Szakcsoport titkára.

Oláh Károly

okl. olajmérnök

1958-ban született Törökszent-
miklóson. Az Oroszországban
szerzett vegyész mérnöki diplo-
máját a Veszprémi Egyetemen
honosította. 1998-ban a Buda-
pesti Közgazdaságtudományi
Egyetem posztgraduális karán,
vállalatgazdasági szakirányú köz-
gazdasági szakokleveles mérnök-
ként végzett, majd 1999-ben a Miskolci Egyetem, Bá-
nyamérnöki Kar, Olajmérnöki Szakmérnöki Szakon
diplomázott. 2000-től a MOL, Szanki CH Termelési
Operatív Egységénél, termelési szakértő, az operatív egy-
ség vezetőhelyettese, majd felelős műszakivezető-he-
lyettes. 2007-től a Magyarországi Mezőfejlesztés és Ter-
melés, Algyői Termelés kiemelt vezetője, 2013-tól a dél-
magyarországi termelés vezetője. Az OMBKE-nek
1997-től tagja.

1958-ban született Törökszent-
miklóson. Az Oroszországban
szerzett vegyész mérnöki diplo-
máját a Veszprémi Egyetemen
honosította. 1998-ban a Buda-
pesti Közgazdaságtudományi
Egyetem posztgraduális karán,
vállalatgazdasági szakirányú köz-
gazdasági szakokleveles mérnök-
ként végzett, majd 1999-ben a Miskolci Egyetem, Bá-
nyamérnöki Kar, Olajmérnöki Szakmérnöki Szakon
diplomázott. 2000-től a MOL, Szanki CH Termelési
Operatív Egységénél, termelési szakértő, az operatív egy-
ség vezetőhelyettese, majd felelős műszakivezető-he-
lyettes. 2007-től a Magyarországi Mezőfejlesztés és Ter-
melés, Algyői Termelés kiemelt vezetője, 2013-tól a dél-
magyarországi termelés vezetője. Az OMBKE-nek
1997-től tagja.

Ginovszky Máté

okl. olajmérnök

2006-ban a miskolci Herman Ot-
tó Gimnáziumban érettségizett.
2006-2012 között a Miskolci
Egyetem Műszaki Földtudomá-
nyi Karára járt, ahol két alapsza-
kon (geo-környezetmérnöki és
olaj- és gázmérnöki) is BSc dip-
lomát szerzett. Jelenleg az olaj-és
gázmérnöki mesterszak záróéves

hallgatója. Egyetemi tanulmányai során több eredmé-
nyes TDK dolgozatot is írt. Néhány hónapos szakmai
gyakorlatot töltött el mind az AQUAPLUS Kútúró,
Kútjavító és Vízépítő Kft.-nél, mind pedig a MOL Ma-
gyar Olajipari és Gázipari Nyrt.-nél. Jelenleg a tanulmá-
nyai mellett a ROTARY Fúrás Zrt.-nél biztonsági ta-
nácsadóként dolgozik. Kiváló közösségi ember, a selme-
ci hagyományok kitűnő ismerője, gondos ápolója. Egye-
temi éve során (8 év) számos szakmai rendezvényen
(OMBKE és kari), szakesten vett részt, azokon majd-
nem mindig komoly feladatot látott el. Az MFK 2012-es
valétaló évfolyamának nagyszerű valéta elnöke volt.
2013-ban OMBKE Egyesületi Oklevélben részesült.

EGYESÜLETI OKLEVÉL kitüntetésben részesült:

Bencze György bányaipari technikus, Bányászati Szakosztály
Csordás Ottó okl. bányamérnök, Bányászati Szakosztály
Farkas György művelődésszervező, Öntészeti Szakosztály
Erdőhegyi Csongor egyetemi hallgató, Egyetemi Osztály
Elek Veronika főiskolai hallgató, Vaskohászati Szakosztály
Horváth Vilmos okl. kohómérnök, Fémkohászati Szakosztály
Kondás Béla okleveles kohómérnök, Vaskohászati Szakosztály
Kőszegi Ernő okl. elektrotechnikus, Bányászati Szakosztály
Nagy Dávid egyetemi hallgató, Egyetemi Osztály
Nagy Péter főiskolai hallgató, Bányász Szakosztály
Dr. Meidl Antalné okl. bányamérnök, Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály
Nemes Bettina Roxána egyetemi hallgató, Egyetemi Osztály
Ótos Csilla okl. vegyészmérnök, Bányászati Szakosztály
Pataki Árpád okl. kohómérnök, Öntészeti Szakosztály
Sebestyén János kibernetikus mérnök, Fémkohászati Szakosztály
Svaliavchik Zsuzsanna egyetemi hallgató, Egyetemi Osztály
Tar Anna főiskolai hallgató, Vaskohászati Szakosztály
Takács Alex főiskolai hallgató, Vaskohászati Szakosztály

Bencze György

Csordás Ottó

Farkas György

Erdőhegyi Csongor

Elek Veronika

Horváth Vilmos

Kondás Béla

Kőszegi Ernő

Nagy Dávid

Nagy Péter

Dr. Meidl Antalné

Nemes Bettina Roxána

Ótos Csilla

Pataki Árpád

Sebestyén János

Svaliavchyk Zsuzsanna

Tar Anna

60 éves egyesületi tagságért SÓLTZ VILMOS-EMLEKÉREM kitüntetésben részesült:

Bányászati Szakosztály

Dörömbözi László okl. bányamérnök
Martos Ferencné dr. okl. bányamérnök
Mester György okl. bányamérnök
Dr. Szabó Imre okl. bányamérnök
Dr. Vitális György okl. geológus mérnök

Kőolaj-, Földgáz, és Vízbányászati Szakosztály

Barabás László okl. bányamérnök
Csath Béla okl. bányamérnök
Horváth Róbert okl. bányamérnök, közgazdász

Vaskohászati Szakosztály

Dr. Dworák József okl. kohómérnök
Gönczi Pál okl. kohómérnök

Fémkohászati Szakosztály

Dr. Csák József okl. kohómérnök
Zachár László okl. kohómérnök

Öntészeti Szakosztály

Belicza Ádám okl. gépészmérnök, okl. kohómérnök

Dörömbözi László

Martos Ferencné dr.

Mester György

Dr. Szabó Imre

Dr. Vitális György

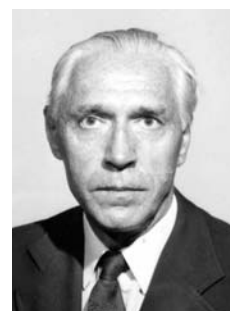
Barabás László

Csath Béla

Horváth Róbert

Dr. Dworák József

Gönczi Pál

Dr. Csák József

Zachár László

Belicza Ádám

50 éves egyesületi tagságért SÓLTZ VILMOS-EMLÉKÉREM kitüntetésben részesült:

Bányászati Szakosztály

Bacher Ervin bányatechnikus

Dr. Biró József okl. bányamérnök, szakközgazdász

Dr. Faur György okl. bányamérnök

Dr. Jenei Szabolcs okl. bányamérnök

Id. Kis István okl. gépészmérnök

Lafferton Győző okl. bányamérnök

Dr. Magyar György okl. bányamérnök, közgazdász

Dr. Nyers József okl. bányamérnök, okl. munkavédelmi szakmérnök

Oplaznik Gusztáv okl. bányamérnök

Petricsek József okl. bányamérnök

Rickert Antal okl. bányamérnök

Sárkány Attila okl. bányamérnök

Sasvári Antal okl. bányamérnök

Sóki Imre okl. bányageológus mérnök

Szabó Csaba okl. bányamérnök, munkavédelmi mérnök

Dr. Szabó Zoltán okl. geológusmérnök

Visnyovszki László okl. bányamérnök

Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály

Dr. Szalóki István okl. bányageológus mérnök

Vaskohászati Szakosztály

Liptay Péter okl. kohómérnök

Dr. Nyitray Dániel okl. kohómérnök

Dr. Szabó Zoltán okl. kohómérnök

Dr. Takács István okl. kohómérnök

Fémkohászati Szakosztály

Machata Béla okl. villamosmérnök

Dr. Vitéz János okl. vegyész mérnök

Öntészeti Szakosztály

Villányi István okl. kohómérnök

Bacher Ervin

Dr. Biró József

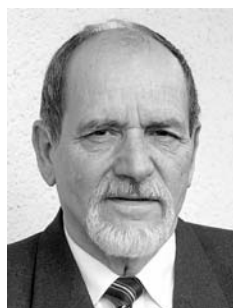
Dr. Faur György

Dr. Jenei Szabolcs

Id. Kis István

Lafferton Győző

Dr. Magyar György

Dr. Nyers József

Oplaznik Gusztáv

Petricsek József

Rickert Antal

Sárkány Attila

Sasvári Antal

Sóki Imre

Szabó Csaba

Dr. Szabó Zoltán

Visnyovszki László

Dr. Szalóki István

Liptay Péter

Dr. Nyitray Dániel

Dr. Szabó Zoltán

Dr. Takács István

Machata Béla

Dr. Vitéz János

Villányi István

40 éves egyesületi tagságért SÓLTZ VILMOS-EMLEKÉREM kitüntetésben részesült:

Bányászati Szakosztály

Bácskai György okl. gépészmérnök
Balog Tibor okl. bányamérnök
Diósy Gáspár okl. építészmérnök
Fellegi Béla okl. villamosmérnök
Füleki Menyhért okl. gépészmérnök
Gáspár Sándor okl. gépészmérnök
Gaszner László Béla okl. bányamérnök
Hellebrand János műszeripari technikus
Hencz Jenő bányatechnikus
Kriszt János okl. bányamérnök
Lavrincz József okl. bányagépész mérnök
Madai László okl. bányageológus mérnök
Major Géza okl. bányageológus mérnök
Markó István okl. bányamérnök, gazdasági mérnök
Molnár Imre okl. bányageológus mérnök
Morvai László okl. bányagépész mérnök
Ökrös Mihály okl. bányamérnök
Pados József bányatechnikus
Pap István okl. gépészmérnök
Dr. Pataki Attila okl. bányageológus mérnök

Pitlik László okl. bányamérnök
Rausch József gépész technikus
Rónaföldi Zoltán okl. gépészmérnök
Somogyi József okl. bányamérnök
Szeremley Géza okl. bányamérnök
Szöllősi István okl. gépészmérnök
Vasborosi Balázs gépész technikus

Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály

Halik György okl. olajmérnök
Kricsfalussy János okl. olajmérnök
Müllek János okl. olajmérnök
Somlai Ferenc okl. bányageológus mérnök
Tersánszky Tibor okl. olajmérnök

Vaskohászati Szakosztály

Böröndy István kohász technikus
Hevesi Imre okl. kohómérnök
Kandó László okl. kohómérnök
Kopasz Csaba okl. fizikus
Loy Árpád okl. kohász technikus
Tóth László kohó üzemmérnök, mérnök közgazdász

Fémkohászati Szakosztály

Dánfy László Andor okl. vegyész mérnök
Fent István villamosipari technikus
Dr. Mustyák Dezső okl. kohómérnök
Pál István okl. kohómérnök
Szentesi István okl. gépész üzemmérnök
Varga Ferenc okl. kohómérnök
Vágvölgyi György gépész üzemmérnök

Öntészeti Szakosztály

Dózsa Sarolta okl. kohómérnök
Demján Oszkár okl. kohómérnök
Kálmán Lajos okl. kohómérnök
Nagy László okl. kohómérnök
Dr. Sziklavári István okl. kohómérnök
Vasas István metallurgus, gazdasági mérnök

Egyetemi Osztály

Dr. Keresztúri Ferenc okl. bányagépész mérnök
Morvai Tibor okl. bányagépész és -villamos mérnök

Balog Tibor

Diósy Gáspár

Fellegi Béla

Gáspár Sándor

Gaszner László Béla

Hellebrand János

Hencz Jenő

Kriszt János

Lavrincz József

Madai László

Major Géza

Markó István

Molnár Imre

Morvai László

Ökrös Mihály

Pados József

Pap István

Dr. Pataki Attila

Pütlík László

Rausch József

Rónaföldi Zoltán

Somogyi József

Szeremley Géza

Szöllősi István

Vasborosi Balázs

Halik György

Kricsfalussy János

Müllek János

Somlai Ferenc

Tersánszky Tibor

Böröndy István

Hevesi Imre

Kandó László

Loy Árpád

Tóth László

Dánfy László Andor

Fent István

Dr. Mustyák Dezső

Pál István

Szentesi István

Varga Ferenc

Vágvolgyi György

Dózsa Sarolta

Demján Oszkár

Kálmán Lajos

Nagy László

Dr. Sziklavári István

Vásas István

Dr. Keresztúri Ferenc

Morvai Tibor

10. Bányász-Kohász-Erdész Találkozó Egerben

Telkibánya, Tapolca, Tatabánya, Sopron, Miskolc, Eger, Székesfehérvár, Pécs és Telkibánya után 2015. május 29-30-án ismét Egerben, ebben a történelmi múltú barokk városban találkoztak a Selmecbányai Akadémia által képzett szakmák, a bányászok, kohászok, erdészek képviselői, barátai és mindazok, akik közvetlenül vagy közvetve részesei történelmi szakmáink életének. A több mint ötszáz fő részvételével megtartott rendezvény részét képezte a 2014-ben az UNESCO kulturális örökségének nemzeti listájára felkerült selmeci hagyományok ápolásának.

A rendezvény központi helyszíne az Érsekkertben, a *Dr. Kemény Ferenc* Sportszarnokban volt. Még az ünnepélyes megnyitó előtt a Salgótarjáni Dalkör és Fúvózenekar adott térzenét az Érsekkertben, majd műsort adtak a Sportszarnokban gyülekező résztvevők számára. A résztvevők a re-

gisztráció alkalmával megkapták a találkozóra készült emlékkorsót.

Az ünnepség az erdész kürtösök hangjára bevonuló zászlókkal kezdődött. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE) és az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) jelvényeivel díszített színpadra *dr. Gagy Pálffy András* narrátor felszólítására sorra léptek fel az ünnepség elnökségének tagjai: *dr. Pajtók Gábor*, a Heves megyei Kormányhivatal vezetője, *dr. Nagy Lajos*, az OMBKE elnöke, *Kiss László*, az OEE alelnöke, az Ipolyerdő Zrt. vezérigazgatója, *dr. Jung*

László, az Egererdő Zrt. vezérigazgatója, *dr. Zay Adorján*, az Északerdő Zrt. vezérigazgatója, *dr. Horváth Zita*, a Miskolci Egyetem általános rektorhelyettese, *Jan Hrabovszki*, a Szlovák Bányászati Szövetség elnöke, *Szombaty Erik*, a Szlovák Bányászati Hagyományörző Egyesület elnöke,

Wanek Ferenc, az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Egyesület szakosztályi elnöke, *Schmotzer András*, az OEE exelnöke, valamint az egyetemi valétaelnökök.

Nemzeti Himnuszunk eléneklését követően a vendéglátó nevében *dr. Pajtók Gábor* köszöntötte a megjelenteket és a három szakma képviselőit. A rendező szervezetek nevében *dr. Nagy Lajos*, és *Kiss László* üdvözölte a jelenlévőket és méltatták a szakmák képviselőinek összetartozását, a hagyományápolást. Az ünnepségen adták át a fő szponzor Omya Hungary Kft. vezérigazgatójának, *dr. Vágvölgyi Sándornak* az OMBKE emlékérmét. A rövid ünnepi megnyitó a szakmai himnuszok eléneklésével zárult.

A megnyitót követően az Egri Gárdonyi Géza Színház művészei szórakoztatták a közönséget, majd éjjel utánig a Tutti Frutti tánczenekar szolgáltatta a zenét a jó hangulathoz. Akik a tánczene helyett énekelni kívántak, azok a Sportcsarnok melletti „B szekcióban” tangóharmonikás kísérettel tették próbára hangszállaikat.

A rendezvény másnapján azok részére, akik nem voltak érintettek az OMBKE 105. Küldöttgyűlésén, az Északerdő Zrt. kirándulást szervezett az erdei kisvasúttal Felsőtárkányba a Stimetz erdészházhoz. Délben Eger belvárosában a bányász fúvószenekarok térzenét adtak. Felléptek a Perecesi Bányász Fúvószenekar, a Szolnoki Olajbányász Fúvószenekar és a Mátraaljai Bányász Fúvószenekar.

A rendezvény fő eseménye, a díszfelvonulás délután 16 órakor kezdődött, melynek során a résztvevők szakmai díszgyenruhájukban, hagyományőrző zászlóikkal, rendezett sorokban, a bányász fúvószenekarok kíséretében vonultak végig a Sportcsarnoktól a Dobó téren tartott ünnepségig. A menet élén haladtak az egyesület vezetői a vállszalagokkal, valamint a külföldi vendégek. Ezt követték az egyetemi hallgatók, majd az egyes szakosztályok. A menetet az erdészek 80 fős csapata zárta.

A Dobó téren felállított színpadon helyet foglalt *Habis László*, Eger megyei jogú város polgármestere, *dr. Nagy Lajos*, az OMBKE elnöke, *Kőrösi Tamás*, az OMBKE főtitkára, *Hevesi Imre*, az OMBKE főtitkárhelyettese, *dr. Gagyai Pálffy András*, az OMBKE ügyvezető igazgatója, *dr. Jung László*, az OEE egri szervezetének elnöke, az Egererdő Zrt. vezérigazgatója, *Dobre Kecsmár*

Csaba, az Egererdő Zrt. vezérigazgató-helyettese, *dr. Zay Adorján*, az Északerdő Zrt. vezérigazgatója, *Wanek Ferenc*, az EMT szakosztályi elnöke, *Werner Norbert*, a Szlovák Bányász Hagyományőrző Egyesület alelnöke, *dr. Pataki Attila* cantus praeses.

Nemzeti Himnuszunk eléneklése után a téren összesereglett résztvevőket *Habis László* köszöntötte. Az OMBKE nevében *dr. Nagy Lajos* üdvözölte a megjelenteket, majd a társszervezők nevében *dr. Jung László* mondott nagy sikert arató rövid beszédet, melyben a szakmák összetartozásának erejét nem az egyenruhának, hanem a találkozó jelszavának tulajdonította: Szakmaszeretet! Hazaszeretet! Barátság! A korábbi találkozók hagyományaihoz híven a felvonuláson résztvevők zászlóira az elnökség tagjai kötötték fel a Találkozó zászlószalagját.

Az ünnepség végén a rendezvény a sportcsarnokban folytatódott, ahol a felvonuláson részt vett fúvószenekarok adtak koncertet. A vacsora után a bányász-kohász-erdész bál hangulatát *Kovács Kati* nagy sikert arató fellépése alapozta meg. *Kovács Kati* ma is fiatalokat megszégyenítő fellépése, lenyűgöző hangja és főleg a résztvevő közönséggel való közvetlen kapcsolatteremtése és az utána fellépő királyhalmeci *OMIKRON* tánczenekar kitűnő hangulatot teremtett. Az időnként énekelni kívánó kollégák ezen az estén is jól szórakoztak a „B szekcióban”.

A rendezvény hangulatát jelen száraz beszámoló nem tudja visszaadni. Ezt pótolta *dr. Pataki Attila*, alias *Atyus* kör-emailen közreadott elragadtató beszámolója. *(Ugyancsak szemléltetik ezt a találkozón készült fényképek, melyeket a színes megjelenés érdekében a belső borítókön közlünk. – Szerk.)*

Végezetül említsük meg azon támogató cégeket, szervezeteket, akik támogatása nélkül a rendezvény nem valósulhatott volna meg: *Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata*, *EVAT Zrt.*, *Omya Hungaria Kft.*, *Mátrai Erőmű Zrt.*, *Egererdő Zrt.*, *Északerdő Zrt.*, *Perlit 92 Kft.*, *BAUMIT Kft.*, *Borso-di Bányász Hagyományőrző Alapítvány*, *MOL Nyrt.*, *Geoteam Kft.*, *Oroszlány Város Önkormányzata*, *Tatabánya Bányász Hagyományőrző Alapítvány*, *Nemzeti Civil Alap*.

Ezúton is köszönetet mondunk a támogatásért!

GPA

Emlékezés Róth Flórisra, az OMBKE volt elnökére és tiszteletbeli elnökére születésének 150., halálának 60. évében

LIPTAY PÉTER okl. kohómérnök (Salgótarján)

Róth Flóris bányamérnök „A köz java a legfőbb törvény” elv szellemében élt egy életen át (1865-1955)

A délvidéki, Torontál megyei Nagyikindán (Kikinda) született 1865. január 27-én a tizenegy gyermekes kocsigyártó iparosmester legkisebb fiaként. Az elemi és alsó gimnáziumi tanulmányait Temesváron, illetve Selmezbányán végezte. Tehetségével, szorgalmával kitűnt társai közül, s hamarosan a főiskolai önképzőkör alelnökévé választották.

1887-ben akadémiai hallgatóként tagja lett az akkor létrejött *Bányászati és Kohászati Irodalompartoló Egyesületnek*. Az akadémia bányamérnöki szakán 1890-ben fejezte be jeles eredménnyel tanulmányait, amit az államvizsga jeles oklevele követett 1894-ben.

Gyakorlati pályafutását a vihnyei Kachelmann gépgyárban – mely a monarchia egyik legismertebb bányagépeket, berendezéseket gyártó üzeme volt – kezdte meg, s mintegy 10 hónapig dolgozva a géptani ismereteit gazdagította. Részt vett a bányagépek tervezésében, a hodrusbányai Móder-táró zúzóművének építésében.

A *Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.* (SKB Rt.) kötelékébe 1891. június 1-jén lépett, s 48 évet átfogó bányamérnöki munkájából 47 évet itt töltött el. Bányászati tevékenységét Salgótarjában kezdte el, ahol Gerber Frigyes igazgatósága alatt az inászóli bányakerületben üzemvezető mérnök volt. Munkájával elégedett vállalati vezetők a petrozsényi bányához vezényelték 1895. január 1-jével üzemvezető főmérnöknek, majd igazgatóhelyettesnek. Róth Flóris harmincévesen került a fontos beosztásba, amikor a Hunyad megyei 4000 lakosú Petrozsénybe került. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság, dr. Chorin Ferenc elnök-vezérigazgató irányításával lépett ki az egyre szűkebb nógrádi határok közül, miután megvásárolta a Királyhágón túli területek szénjogait. Az erdélyi szénbányászatuk központjának szánták Petrozsényt, bánya-igazgatónak Salgótarjából küldték ki Andreich János bányamérnököt. Feladata Róthtal együtt az volt, hogy szervezzék meg a terület bányászatát s építsék ki üzemeit.

Róth Flóris kitűnő szakértelmére, munkájára felfigyelve 1899 szeptemberétől mintegy három éven keresztül a *Magyar Általános Kőszénbánya Rt.* budapesti központjában „bizalmi küldöttként” dolgozott, azaz műszaki tanácsadó volt vállalata, a Kereskedelmi Bank Rt. és a Wiener Bankverein megbízásából. 1902. április

1-jétől ismét az SKB Rt. központi igazgatóságán dolgozott bányafelügyelői, majd központi bányai igazgatói minőségben. Feladata a szénbányászat műszaki vonatkozású ügyeinek kézbentartása volt.

Bányatisztviselői munkája mellett 1889-1902 között a selmeci választókerület országgyűlési képviselőjét is ellátta. Jutott azonban idejéből arra is, hogy több bányaterületről szakmai jelentéseket készítsen 1896-tól 1917-ig bezáróan. Közben Andreich Jánost 1907-ben a kormány a szervezés alatt álló állami szénbányák vezetésével bízta meg, Chorin elnök Róth Flórist nevezte ki a petrozsényi szénbányák igazgatójának. Ezt az állást 1911-ig töltötte be. Munkakörében feltétlen bizalmat élvezett, gyakorlati tevékenységének kibontakoztatására tág tere nyílt. A műszaki létesítményeken kívül kórházakat, iskolákat, lakásokat, kaszinókat építtetett, melyek révén Petrozsény általános fejlődését is elősegítette. Mint bányai igazgató, Hunyad megye törvényhatósági tagjai között szerepelt. 1912-1917 között újra az SKB Rt. budapesti igazgatóságán dolgozott központi bányai igazgatóként.

Életének egy újabb szakasza 1918. január 1-jével kezdődött el, amikor ismét Salgótarjában helyezték, hogy átvegye az ország egyik műszakilag legnehezebb bányavidékének az irányítását. Kinevezésével Gerő Nándort váltotta fel, akit Budapestre helyeztek. Róth Flóris 1918-tól az 1938-ban történt nyugdíjba vonulásáig dolgozott Salgótarjában. Két évtized alatt úttörő munkát végzett munkatársaival a szállítóberendezések és a bányaművek korszerűsítése terén. A nehézségek ellenére is biztosította az ország érdeke által kívánt széntermelést. 1918. szeptember 16-án hosszú szolgálatának, eredményes működésének, a bányászat érdekében szerzett érdemei elismeréseként bányatanácsosi címet kapott. Róth 1919-ben kerületi műszaki biztosként tovább irányította a salgótarjáni igazgatóságot, s a Szociális Termelési Népbiztoság Bányászati Szakosztályának műszaki csoportjában szerepelt. Érdemeit továbbra is elismerés övezte, a bányászat fejlesztéséért 1922-ben főtanácsossá, 1923-ban bányai ügyi főtanácsossá nevezték ki. Az SKB Rt. közgyűlése 1923. május 3-án az igazgatóság tagjai közé választotta. Ezzel először került az igazgatóságba gyakorló szakember, a mérnöki munka megbecsüléseként. Mint igazgatósági tagot egyúttal a központi műszaki igazgatóság vezetésével is megbízták.

A *Magyar Mérnök és Építész Egylet* 1922-ben alelnökének választotta. Az *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek* 1894-től volt tagja, 1923-tól a Salgótarjáni Osztály elnöke, majd 1934-től 1940-ig az országos egyesület elnöke, nyugdíjba vonulása után

Róth Flóris mellszobra Salgótarjában

tiszteletbeli elnöke. 1942-ben 50 éves tagsága alkalmából arany oklevelet kapott. Egyesületi elnökként 1938. december 18-án megalapította a „Pécs Antal-serleget”, és 1941-ben javasolta az egyesület első elnöke, gróf Teleki Géza arcképének megfestetését, amelynek valamennyi költségét magára vállalta.

Róth Flóris nemcsak a bányászat, hanem Salgótarján várossá fejlesztésében és a vármegye közügyeinek intézésében is fontos szerepet játszott. Ebbéli érdemeiért Salgótarján 1936. március 14-én díszpolgárává választotta. A kormány bányamérnöki pályafutása elismeréseként 1936. május 30-án a Magyar Érdemkereszt Középkeresztjével tüntette ki.

A szénbánya és a város vezetősége 1938. március 26-án búcsúztatta a nyugállományba vonuló Róth Flórist, aki nyugdíjba vonulását követően Budapestre költözött.

A hazai bányamérnöki kar 80. életévét taposó nesztorát, dacára már igen előrehaladott koránál fogva is legyöngült és megrokkant szervezetének, 1945. április hónap utolsó napjaiban a rendőrség vizsgálati fogságba vetette.

Róth Flóris mindig elsőrendű kötelességének tartotta a vezetésére bízott bányavállalat jól felfogott műszaki érdekeinek a legjobb tudásával, odaadásával való szolgálatát. Hivatalát úgy látta el, hogy a rendelkezésé-

re álló lehetőségek határáig – gyakran azon túlmenően is – áldozatkészséggel szolgálta a vállalat és munkásainak szociális érdekeit. A legválságosabb helyzetekben is kitartott szolgálati helyén, békés módon igyekezett a munkaadó és a munkavállalók között felmerült ellentéteket áthidalni. A bányász-körökben a munkássággal szemben tanúsított tárgyilagos és megértő magatartásáról volt közismert. Ennek tudható be, hogy 1918-1919-ben a salgótarjáni bányamunkásság bizalma tette meg a szénmedence termelési biztosává. A kritikus időkben a salgótarjáni szénmedencében – szemben az országos tendenciával – nem csökkentette a munkáslétszámot a szénkereslet és a termelés visszafejlesztésének arányában, hanem csak a vidékről bejáró és a mezőgazdaságban elhelyezkedést találó munkássággal redukálta a létszámot. A törzsmunkásságot túlnyomó részben, a széntermelés mennyisége által kívánt mértéket messze meghaladóan tartotta meg munkahelyén. A redukált munkanapok bevezetésével a gazdasági válság idején fedelet és legalább létminimumot biztosított ezeknek a bányamunkásoknak.

Róth Flóris jelmondata „*Salus Rei Publicae Suprema Lex Est*” (A köz java a legfőbb törvény) az elmondottak alapján igaznak tűnik. Mindvégig vállalta és teljesítette. Életének minden percét a munka, családját a bányászok nagy közössége jelentette. A sors hosszú életet jelölt ki számára, méltatlanul elfeledve, Budapestről kitelepítve 90 évesen hunyt el 1955. március 17-én hosszas betegség után Mezőberényben.

Ezzel be is fejezhető lenne életének ismertetése, de három kis kiegészítés még ide kívánczozik. Fentebb azt írtuk, hogy elfeledve hunyt el. Ez való igaz volt több évtizeden keresztül, de azért a salgótarjániak nem felejtették el egészen. Amikor az országunkban történt politikai változások lehetővé tették, emberi értékének és a városért tett munkálkodásának elismeréseként 2000-ben, az akkor létrehozott városi panteonban az első között avatták fel mellszobrát a városháza árkádjai alatt.

Ugyancsak nem felejtették el a mezőberényiek sem – ahol élete véget ért –, és a település honlapján levő „Helyismereti adatbázis”-ban röviden szintén megemlékeznek róla.

Salgótarjában pedig emléktáblát fognak elhelyezni születésének 150. évfordulója alkalmából egy régi bányászépületen, amely ma a Bányamúzeumunk épülete.

FORRÁS

Szvircek Ferenc: BÁNYÁSZKÖNYV; Salgótarján, 2000, p.: 638-641. (kiadta a Nógrád Megyei Múzeum)

Nemzetközi bányajogi képzés

Az Arizonai Egyetem megalapította a *Nemzetközi Bányajogi Központot* (Global Mining Law Center), mely interdiszciplináris intézmény jogászokat, bányászokat és másokat, akik a bányáiparral kapcsolatban állnak fog képezni. A központ emellett magas szintű kutatást, a bányászati vezetők találkozásának elősegítését, hasznos párbeszédet kialakítását tervezi.

A tantervben szerepel: a bányászat szellemi tulajdona, a vízügyi törvény, nemzetközi adózás, valamint a munkahelyi biztonság és jogi felelősség. A központ végzettséget (beleértve a mester fokozatot is) adó és anélküli kurzusokat, tréningeket is tervez, mind jogászok, mind bányászok részére bárholnan a világból.

E&MJ News 2015. augusztus 6.

PT

170 éve hunyt el Sváiczter Gábor Miklós

RÉTHY KÁROLY ny. geológus (Budapest)

Sváiczter Gábor Miklós (Kassa, 1784. június 11. – Nagybánya, 1845. augusztus 04.) a kitűnő bányamérnök, geológus, gazdasági szakember, miniszteri tanácsos 170 éve hunyt el Nagybányán. Ebből az alkalomból érdemes újból felidézni életének különböző állomásait, ténykedéseit, és azokat a körülményeket, amelyek között tevékenykedett. Annál is inkább, mivel erről a nagyszerű tudós egyéniségről, eddig viszonylag elég keveset tudunk. Még a neve is tévesen (Schweitzer)⁵, vagy hiányosan forgott a köztudatban.

Sváiczter-család nemesi címere

Sváiczter Gábor Miklós családja a 17. század elején Svájcból telepedett Magyarországra, s egyes tagjai a Szepes-Gömöri Érchegeységben bányászattal foglalkoztak, mások katonatisztek voltak, mint Antal és János, akik az 1800-as évek elején, a francia hadjáratokban is részt vettek⁴. A fiatal Sváiczter Gábor Miklós a középfokú tanulmányai után, Szomolnokon volt gyakornok.

1804-ben *kitűnő tanulmányi eredménnyel fejezte be a selmecebányai Bergakademie-t* (bányászati-kohászati akadémiát), ahol bányászati és kohászati tanulmányokat folytatott⁷. Utána hároméves tanulmányutat tett a monarchia különböző bánya- és kohóüzemeiben². Miután hazatért, a szomolnoki kincstári bányánál bányabelel és külszíni mérésekkel bízták meg⁷.

1807-ben *Aranyidkán* (a későbbi Aranyidán) *kezdt el nemesérc után kutatni*⁵. Miután feltárta az István, Bódog, Háromság, József és Ubocsi János teléreket, újból üzembe helyezte a felhagyott aranyidkai nemesércbányákat¹³, majd korszerű ércelőkészítő üzemet és hármort épített, amely 1815-ben már nyereséges vállalkozásnak bizonyult. Ebben az időben még Telkibányáról is ide szállították az ércdúsítmányt⁸. Szakmai érdemeit elismerve, 1816-ban udvari fogalmazónak nevezték ki².

Sikeres tevékenységének köszönhetően Sváiczter Gábort a *válságos helyzetben lévő Nagybánya környéki állami bányák, kohók s pénzverde vezetésével bízták meg*^{7, 15}, és Kővárvidék táblabírája is lett¹², I. Ferencről 1818. október 26-án előnév nélküli magyar nemesi címet kapott, amit 1819-ben Szatmár vármegyében hirdettek ki⁴ (1. kép). Sváiczter Gábor, geológiai ismeretei és bányászati tapasztalatai alapján, *új feltárásokat indított Felsőbányán és Kapnikbányán, majd új zúzóműveket állított üzembe a felsőbányai, kapnikbányai, erzsébetbányai, veresvízi és a kereszthegyi bányáknál. A veresvízi völgyben 1831-ben megkezdte az altáró újranyitását, amit távozása után, 1842-ben fejeztek be.*

1818 és 1834 közti években végzett áldásos tevékenysége s a bányák szakszerű irányítása révén, amikor kinevezték Selmecebányára az alsó-magyarországi kamaragrófság vezetőjévé, a *Nagybánya környéki nemes- és szinesérc-bányászat jelentősen megújult, s látványos*

*eredményeket hozott. Tiszteletére a Morgó hegység déli lejtőjén 1850-ben megkezdett segédváró, amely a felette lévő bányák vízmentesítését és a jobb szellőztetést szolgálta, a Sváiczter segédváró nevet kapta*¹⁵.

Sváiczter Gábor 1834-ben, betegségére hivatkozva nyugalmazását kérte, ám helyette a király felkérésére kinevezték *Selmecebányára fő-kamaragrófnak*. Selmecebánya vidékén is új feltárásokat indított, és az ércek előkészítésére új ércmosókat létesített. Kezdeményezésére 1836-ban először alkalmaztak a Krisztina-aknában kézi fonatú bányakötelet, s 1837-ben Szélaknán elkészítették az első géppel vert acél bányakötelet.

1838-ban *rendeletben egységesítette a bányatérképek készítésének szabályait és a jelölések módszerét, vagyis létrejött a Sváiczter-féle térképezési módszer, amit 1877-ben Péch Antal módszere váltott fel*^{5, 8}. Ezzel az intézkedésével és a bányák újjászervezésével, a kohóüzemek hatékonyságának javításával, valamint több technikai újítással, az itteni bányászatot is jövedelmezővé tette. Így 1839-ben, a körmöcbányai Ferdinánd altáró megindításakor, V. Ferdinánd magyar királytól egy ezüst dísz-bányászbárdot kapott, melyre latinul a következőt írták: „Ferdinandus Imp. et Rex, Gabrieli Sváiczter supr. Cam. Comiti. 1839”⁶, amit a soproni Bányászati Múzeum őriz. *Sváiczter utasítására 1840-ben Kalinkán (Zólyom vm.) kénbányát nyitottak és olvasztókemencét létesítettek*⁸. Majd Brezován egy vashengermű építését kezdte meg⁷.

Sváiczter Gábor 1834 és 1845 közt *nemcsak selmecebányai fő-kamaragróf volt, hanem a Bergakademie igazgatói tisztségét is betöltötte*⁵, ahova orosz szakemberek is jöttek tanulmányútra⁷. Így 1841-ben I. Miklós orosz cár a Szt. Anna-rend II. osztályú gyémántokkal ékesített jelvényét küldte el számára⁴. Majd 1845 januárjában Sváiczter Gábor Miklós gazdasági tevékenységét és példás társadalmi, közéleti érdemeit elismerve, a császártól a II. Lipót magyar király tiszteletére 1808-ban alapított *Lipót-rend lovagkeresztjét is megkapta*^{4, 7}. Nyugalomba vonulását követően Nagybányára vonult vissza, ahol néhány hónap után elhunyt.

A *Bernhard F.* által megfestett Sváiczter Gábor Miklós portrét, ma a selmecebányai Bányászati Múzeumban őrzik (2. kép).

Sváiczter Gábor Miklós kitüntetésével, nyugalmazásával és halálával kapcsolatban Kovács Lajos „Gróf Széchenyi István közéletének három utolsó éve, 1846-1848” című könyvében a következő sorokat írta:

Sváiczter Gábor Miklós portréja

„Sváiczter Gábor fő-kamaragróf, a bányászati szakban korának legkiválóbb embere, Ferencz császár részéről példátlan kitüntetésben részesült. A személyes jogosítványok, melyeket a magyar bányászatra nézve nyert, magának az imperiális kamarának szállka volt a szemében, és Ferencz császár halála után, mihelyt tehették, folytonos gáncsoskodásokkal tevékenységét zsidbasztva, a még erőteljes férfiút visszavonulásra kényszerítették.

Napjainkban alig lehet fogalmunk ama kor embereinek hivatali érzékenységről. A sok apró kedvetlenségek fölémésztették életerejét, és midőn nyugalomba lépett, szívbaj rohanta meg, mely fejlődésében feltartóztathatatlan lett.

Általa lettem bányász. Ő volt mesterem és vezetőm a természettudományok e szakában. Ismerem őt hatalmának tetőpontján, emelkedésében és hanyatlásában. Ismerem példátlan erényét és munkásságát, ismerem rendkívüli sikereit, valamint törhetetlen hűségét az uralkodó iránt. Ily embert, a férfiúi erő legszebb példányát, erejéhez korán s ily módon elhalni látni több volt, mint mennyit idegeim elviselhettek¹⁰. Nyugalmozása után az udvari kamara még a fizetésével járó pótlékot sem folyósította neki⁷. Vagyis irigyei és ellenségei intrikái egy olyan erős hálót szőttek köré, ami életerejét végleg megroppantotta.

Sváiczter Gábor Miklós életével kapcsolatban – akit Szatmár vármegyében Tökésen, Szamostelken és Nagydoboson volt birtoka⁴ –, érdemes megemlíteni, hogy feleségével, született vásárosnaményi Eötvös Katával (?-1875), öt gyermeket neveltek, ezek: Ilona v. Ilka (1826-?), Géza (1827-1883), László (1828-1888), Gábor (1829-1907) és Sándor (1831-1902)²⁰. Mint az adatokból kitűnik, minden gyermekük azokban az években született, amikor Nagybányán tartózkodtak.

Sváiczter Gábor Miklós fiai közül csak az 1831. március 21-én született Sándor fia folytatta a bányászatot, aki az 1849 utáni években Kolozsváron bányagazgatósági fogalmazó, majd 1853-ban elvégezte a selmezbányai Berg- und Forstakademie-t (Bányász és Erdész Akadémiát). Utána, mint fogalmazó, szintén a kolozsvári bányagazgatóságnál dolgozott (1873)¹⁴. Majd 1876-98 között mint főmérnök, s 1897-től mint címzetes bányatanácsos, a désaknai sóbánya hivatali főnöke (igazgatója),^{9, 14} 1899-ben vonult nyugalomba. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Nagybányavidéki Osztályának 1901-es alakuló gyűlésén alelnöknek választották¹, s 1902. március 1-jén, Nagybányán hunyt el^{4, 20}.

IRODALOM

- [1] A Bánya 5. évfolyam, 1912.
- [2] Angetter D.: Geologische Exoten aus dem Österreichisches Biographisches Lexikon. Geol. Exoten aus dem Inst. Österreichisches (2011)
- [3] Balogh B.: 1848-1849 Nagybányán. Teleki Társaság, Nagybánya (2014)
- [4] Borovszky S.: Szatmár vm. és Szatmárnémeti monográfiája (a vm. nemes családjai) (1908)
- [5] Csáky K.: Híres selmezbányai tanárok. Lilium Aurum, Dunaszerdahely (2003)
- [6] Faller J.: Sváiczter Gábor bányamérnök, selmeci fő-kamaragróf bányászárdja. BKL (1963)
- [7] Fazék Gy.: Megemlékezés Sváiczter Gábor bányamérnökről, az első magyar fő-kamaragrófról. BKL (1964)
- [8] Izsó I.: A magyar bányászat évezredes története (V. köt.). Zalaegerszeg-Rudabánya (2014)
- [9] Kádár J.: Szolnok-Doboka vármegye monográfiája (Désakna) Dés (1900-1901)
- [10] Kovács L.: Gróf Széchenyi István közéletének három utolsó éve, 1846-1848 (I. köt.). Budapest, Franklin-Társulat (1889)
- [11] Minisztertanácsi jegyzőkönyv 1898. 09. 07.
- [12] Petri M.: Szilágy vármegye monográfiája (VI. köt.) – Birtohosok, családok története (1901)
- [13] Révai Nagy Lexikona (II. köt.) – Aranyida. Budapest (1911)
- [14] Tiszti cím és névtár 1876-1898.
- [15] Woditska I.: A nagybányai m. kir. bányagazgatósági kerület monográfiája. Nagybánya, (1896)
- [16] Zachar J.: A magyarországi huszáregységek tulajdonosai és vezénylői – (A magyar huszárság története). Budapest-Zürich p. 291-306 (2004)
- [17] Nagy I.: Magyarország családai címekkel és nemzedékrendi táblákkal (10 köt.). Kiadta Ráth Mór, Pest, p. 414. (1863)
- [18] Nagybánya és vidéke 1907. július 26., s Szatmár és vidéke 1907. július 30.
- [19] Vasárnapi újság, 1883, 1889, 1902 és 1907.
- [20] Ifj. Sváiczter Gábor 1903. február 9-én kelt levele a Luby családnak (kézirat). Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár.

Bányaművelés Pelsőcardón

DR. LŐRINCZ ÁRPÁD okl. bányamérnök, bányavezető Holcim (Slovensko), a.s.

Pelsőcardó (Ardovo, Szlovákia) egy kisközség a történelmi Gömör megye délkeleti részében, Pelsőctől néhány kilométerre. A településen már a középkorban ólombányászat folyt, de napjainkra ez már majdnem teljesen a feledés homályába veszett. A bányáról, melynek létezését már egy 1320-ban keletkezett latin nyelvű okmány is említi, ma csak régi újságcikk és iratok, néhány könyvrészlet, valamint gazzal benőtt épületromok árulkodnak. Esetleg egy-két idősebb helybeli lakos emlékezetében él még valami a régi bánya dicsőségéből.

Pelsőcardón a bányászat kezdetének pontos idejét nagyon nehéz meghatározni. A legtöbb forrás ezt az 1680-as évek tájékán határozza meg, valószínűleg *Maderspach Lívius* 1877-ben megjelent adataiból kiindulva [1]. A valóságban azonban az ólomérc termelése már jóval korábban, a középkorban is folyt itt. Ennek legrégebbi bizonyítéka egy 1320-ból származó vagyongosztási okmány [2].

1320-ban az Ákos nembeli *Detre* fiának, *Benedeknek* a fiai – *Domokos, Miklós, László, Péter és János* – kijelentik a szepesi káptalan előtt, hogy az Erdouháton található uradalmukat egymás között felosztják. Az osztzkodás *Domokos* és utódai kezére juttatta a pelsőci uradalmat. Név szerint említik a pelsőci várat is, melyet *Domokos* építtetett. Testvérei, *László* és *Miklós* kapták a csetneki uradalmat. Ezen kívül *Domokost* illetve az ardói bányajövedelem (urbura) fele az ottani ólomhányával (cum 1 plumbi fodina). A bányajövedelem, valamint az ólomhányája másik fele *Miklóst* illette.

Itt találkozhatunk először a pelsőcardói bányáról szóló információval (1. ábra). Az irat szerint az ardói érclőhely közös tulajdona lesz a testvéreknek, mivel a jövőben várható, hogy a bányában ezüstöt, ólmot, rezet vagy aranyat találnak. Az innen származó mindennemű

jövedelem közös tulajdont képezne (quod si excepto metallo in possessione Ardo habito metallum aut fodina argenti, plumbi, cupri aut aur ide novo inveniri continerit, utilitates proventus eiusdem perciperent in communi).

Az okmány egyértelmű bizonyíték arra, hogy már a 14. század elején bányásztak ólmot Pelsőcardón, sőt a tulajdonosok a későbbiekben más fémek termelésével is számoltak. Erre azonban nem került sor, mert az ardói ércesedés jóval gyengébb volt, mint a másik birtokrészen, Csetnek és Dobsina vidékén.

A következő írásos emlék, mely említést tesz a pelsőcardói ólomhányáról, 1330-ban keletkezett. 1330. május 14-i okmány szerint a szepesi káptalan előtt Csetneki Benedek fia, *László* tiltakozott, hogy bátyjai – *Bebek, Domokos* és *Miklós* – 7 éve elfoglalták az Ardó helység-beli ólomhányából őt illető részt.

A bányászat alakulásáról a következő évszázadokban nagyon kevés az információ. *Maderspach Lívius* szerint az ardói bányauzem 1680-1700 körül vette kezdetét, amikor a kincstár folytatott itt ólomhányászatot [3]. Ezt a tevékenységet *Maderspach* a német bányászok javára írja, mégpedig egy királyi rendelet értelmében, mely szerint minden új felfedezett ólomhányája után 50 forint jutalom jár. A rendelet egészen 1818-ig volt érvényben. Ennek tulajdoníja, hogy a Gömör megyei karsztvidéket részletesen átkutatták, erről árulkodnak az ardói régi aknák és horpadások, valamint a pelsőci Nagy-hegyen, az Ardócskai-pusztán, Borzován, Gencsen és több más helyen található horpadások. A Rozsnyói Híradó 1880. május 5-i számában beszámol a rozsnyói bányahivatalnál szerzett információkról, melyek szerint nagyon jelentős kutatások folytak a környéken ólomérccekre. Egészen 1745-től felsorolja a kutatásokat. Elsőként *Eötvös Márton* említi, aki a rozsnyói Csengőbánya nevében kutatott az Ardócskai-hegyen. Ugyanazon évből szól egy bányamérési okmányról is a társulat ezen bányaterületéről. 1759-ben *Fábry András* alsósajói lakos kutat az ardói határban fedő- és feküécre *Szent András* név alatt. Egy évvel később ugyanezen *Fábry András* a bánya egynegyedét átengedi *Sulyovszky Sirmiensisnek*. Hasonlóan cselekszik *Sebők Mihály* is. *Sulyovszky* ezenkívül további kutatási engedélyt kér. 1765-ben *Kreyszel Mihály*

1. ábra: Az 1320 februárjában kelt okmány (Forrás: Magyar Országos Levéltár, OL DL 1986)

és társai a régi ardói bányát újrakutatják a Bánya, vagy másképpen a Bánszka nevű helyen.

1766 szeptemberében *Rakvitz Gottfried* és *Kreyszel Mihály* a bányamezők egy részét átengedik a kincstárnak. Ugyanezen év októberében *Entzler József* gölncibányai lakos kutat a kincstári bányatelkeken kívül. Kutatást végez ezenkívül Borzován is a Várkapu tájékán és 1768-ban Szilicén a Tiszta-bükk nevű területen.

Maderspach részletesen beszámol a bányászatról is, miszerint 1816-ban és az azt követő években a bányák, amelyekben termelés is folyt, a *Sebők* család tulajdonát képezték. A század második felében, az 1850-1860-as években, Pelsőcardón egy társaság a bányabirtokos, melynek fő részvényesei a *Sárkány*, a *Gotthard*, a *Szontagh* és a *Lichard* családok voltak. Ekkor állítólag már nem csak ólmot, hanem cinkércet, mégpedig szfaleritet is bányásztak. Míg korábban ólomérctermelés folyt, innen kezdve egy másik fém, a cink került előtérbe a pelsőcardói bányászatban (2. ábra).

2. ábra: Középkori tóró maradványa
(Fotó: Rozložnik Ondrej)

Az 1870-1875-ös években a bányaművelést a Szontagh Miksa fő részvényes nevével fémjelzett, Rozsnyó és Csetnek vidéki vállalkozókból álló társaság végezte, melynek *Márkus János* volt az igazgatója. Sikertelenül olyan feltárásokat végezniük, hogy 1875-ben egy jelentősebb ércszállítmányt indíthattak útnak Belgiumba. A Bányászati és Kohászati Lapok így írt erről:

„Pelsőc-Ardóban jelentékeny feltárást eszközölt egy kutató-társulat zink-ércekre. Az ércek harmadlagos mészből fordulnak elő, s mint mondják, nagyon tartalomdúsak. Az első szállítmány e napokban indult Belgiumba. E sorok írója azon lesz, hogy megszerezvén a kellő adatokat részletesebb tudósítást adhasson e társulat előmeneteleiről és az ércek előfordulásáról.”

A fenti rövid tudósítás szintén *Maderspach Lívius* tollából származik, aki egy rövid ideig igazgatója volt a társaságnak, így az ardói bányának is. Az ő nevéhez fűződik a kibányászott cinkérc Belgiumba történő szállítása (3. ábra).

1876 tavaszán poroszok, mégpedig *Samuel Reichmann* (majd utána többen is) látogatták meg a pelső-

3. ábra: *Maderspach Lívius* (1840-1921)
a családi képen balra (Forrás: internet)

cardói bányát, ahol a régi hányókon gálmát, azaz cinkpátot (smithsonit) találtak. A smithsonit jó minőségű cinkérc. A lelet hatására hamarosan egy porosz társaság alakult, mely a bányát 1879-ben meg is vásárolta. A társaság a *Giesches Georg von Erben* (*Giesche Georg* örökösei) volt, Boroszló (ma Wrocław, Lengyelország) székhellyel. Ezután a sikeren felbuzdulva még több porosz vállalkozó próbálkozott meg cinkérc kutatásával a környéken. A poroszok által megindított munkálatok és néhány kisebb lelet olyan óriási kutatási lázat váltott ki az egész Gömör-Tornai karsztvidéken, hogy egy év leforgása alatt mintegy 1000 új kutatást jelentettek be a bányahatóságnál.

A korabeli lapok „mérhetetlen fokú galmajlázról” írnak. Egyenesen arról tudósítottak, hogy a gömör-tornai mészkővidék a magyar gálma Kaliforniaja lesz, utalva a kaliforniai aranylázra. Olyan eltúlzott állítások jelentek meg, melyek szerint több mint 30 000 új bányatelepet foglaltak le a környéken, ami természetesen nagyon erős túlzás. Mindenesetre a „gálma-láz” tetőpontján, 1877-ben bejelentett 1000 kutatás is nagyon jelentős mennyiség volt [3].

Ebben az időben (1880-ban) egy nagyon éles pengeváltásra került sor a Rozsnyói Híradóban a lap egyik tudósítója és *Maderspach Lívius* között. Az újságíró, aki a nevét elhallgatva csak I-ként írta alá a cikkét, azért kritizálta élesen a hazai bányásztársadalmat, mert hagyta idegen kézbe kerülni az ardói bányamezőt. Hangot adott azon kritikájának is, hogy a magyar kutatók nem mérték fel idejében az ardói cinkérc, főleg a gálma, vagyis a smithsonit jelentőségét, és külföldiek kezébe juttatták ezt a lelőhelyet. A hazai bányásztársadalom nevé-

ben *Maderspach* válaszolt egy hasonlóan kemény hangú cikkben. Védelmébe vette kutatóinkat, valamint a bányavállalkozókat, nyíltan megkérdőjelezve a hírlapíró kompetenciáját is ebben a témában: „... sajnálattal bár, de őszintén ki kell mondanom, hogy az ily féle, egyes személyeket érintő, a tárgynak valódi fejlődését mellőző, hibás adatokon alapuló monografia – vagy mint I mondja historia – egészen helytelen, és legjobb lett volna, ha a szerző e tekintetben katonának fel nem csap.”

Maderspach egyértelműen jó döntésként jellemezte, hogy az ardói bánya tőkeerős porosz bányavállalkozók kezébe került, utalva itt *Samuel Reichmannra*, valamint a *Giesche-örökösökre*. A nyilatkozatháború, ami személyeskedésektől sem volt mentes, továbbra is folytatódott, mindkét fél a saját igazát bizonyította.

A bányát bíró porosz társaság erőteljes fejlesztésbe kezdett. 1879-ben már 85 férfimunkást foglalkoztattak. A műszaki felszereltséghez 1 darab szállítógép, valamint 2 vízemelő-gép tartozott. Termelésük 614 t smithsonit, 161 t szfalerit és 25 t galenit volt, mindez 20.612,65 forint értékben. 1880. január 1-jével társapénztárat is alapítottak a bajba jutott alkalmazottak megsegítésére. A bányát a *Samuelsfreude* bányagondnokság vezette Pelsőcardón a rozsnói *Birgling János* bányagondnok vezetésével. Rajta kívül *Friedrich Vilmos* bányatiszt és *Waltsgott Vilmos* aknász irányították az üzemet. Az egészségügyi ellátást a rozsnói dr. *Gutlohn* orvos biztosította. Érdekes, hogy *Birgling János* bányagondnok ezenkívül ideiglenesen ellátta a Magyar Királyi Vaskőbánya bányavezetői tisztségét is Rozsnyón.

Az 1881-es adatok a termelés növekedéséről árulkodnak. A cinkérc évi mennyisége elérte az 1462,7 tonnát 38590,51 forint értékben. A Bányászati és Kohászati Lapokban megjelent kimutatás szerint ez az előző évhez viszonyítva 28,7%-os emelkedést jelentett. A hetvenes évek végén, valamint a nyolcvanas évek elején a havi termelés elérte a 100-175 tonnát. A fejtést a Románaknán keresztül folytatták, amit mintegy 60 méterre mélyítettek le.

A fejlődés azonban nem tartott sokáig, lassan a visszajára fordult, és elkezdődött a fokozatos leépítés. Már a fent említett értékelés sem volt valami optimista a bánya jövőjével kapcsolatban, miszerint: „A zink-ércz előállításával foglalkozó bányászatba jelen feltárása szerint nem sok remény helyezhető, miután települése szerint veszik, fészkek és kisebb tömzsökben jön elő.”

1884 októberében a Rozsnyói Híradó nagyon lesújtó vezércikkben jellemzi a bánya hirtelen virágzását és hanyatlását:

„A rövid dicsőségnek – melynek fényében ez a gömöri kis falu majdnem egy évtizedig fürdött: egy időre legalább vége van. – Az a porosz részvénytársaság, mely itt galmajt ásott és kutatott: e napokban felszedte sátorfáját és eladván mind azt a mi eladható, elvívén mind azt a mi elvihető volt, itt hagyta a bányát, falut és megyét, mint szent Pál az oláhokat”.

A továbbiakban a cikkíró sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy így alakult a bánya sorsa, mert habár a teljes technológia, valamint az alkalmazottak nagy része is porosz

volt, és a kitermelt ércet is oda szállították feldolgozásra, azért mégiscsak munkát adtak több hazai szegény embernek. Leírja, hogy milyen, a kaliforniai aranylázhoz hasonlítható örület volt itt 1876-ban és 1877-ben:

„Ott hagyta a mesterember műhelyét, a földműves ekéjét, tanító oskoláját és a többi nép is hivatalát: ment, rohant egymást megelőzve, kergetve galmajt kutatni.”

Az írás végén azonban megjelenik egy olyan elképzelés is, hogy hátha csak valami spekulációról van szó, a bányában eltitkolt, behányt, gazdag erek vannak, és idővel újra megjelenik egy másik kutató, aki majd folytatja a bányászatot a lelőhelyen.

Az 1892. évi statisztikai kimutatások már csak 6 munkást említenek, és termelésről egyáltalán nem közölnek adatot. A Déry Károly által kiadott Bánya-kalauz [6] 1896., 1900., valamint 1905. évi kiadásai már nem tesznek említést egyetlen alkalmazottról sem, egyedül Safcsák Gyula dernői bányagondnokról szólnak. A leépülés okát a cinkárak esésében kereshetjük. A Borovszky Samu által szerkesztett Gömör és Kishont vármegye című monográfia szintén múlt időben ír a pelsőcardói cinkbányáról:

„...a Giesche-féle pelsőcz-ardói czinkércbányászat, melynek teljes művelés alatt levő üzemet azonban legutóbb beszüntették” [5].

Magyarország bánya- és kohóiparának 1909. évi értékeléséről *Wahlner Aladár* a Bányászati és Kohászati Lapok 1910. december 15-én megjelent 24. számában így ír:

„...a horgany- és ólombányászatok körében változatlan állapot, teljes stagnálás mutatkozik”.

Ami a következő években a pelsőcardói bányában történt, részletesen megtalálható *Wahlner Aladár* évenkénti értékeléseiben a Bányászati és Kohászati Lapok egyes számaiban [4].

1910-ben azután a bányászattal foglalkozó sajtó egy örömteli hírral lepte meg a szakmai közönséget. A *Giesche-örökösök* breslaueri cége által alapított *Samuelsfreude*-bányatársulat Pelsőcardón a mintegy harminc évvel ezelőtti üzemen kívül helyezett cinkérc-bánya újraindításába fogott, és már az első évben csaknem 80.000 koronát fektetett be ebbe a reményteljes vállalkozásba. A cég két új aknát hajtott ki: az egyik mélysége ekkor 55 méter volt, és felszerelték gőzerejű szállítóberendezéssel is, a másikat egészen 100 méterig kívánták mélyíteni. Ezenkívül tervbe vették több táró létesítését is az ércrétegek minél pontosabb felderítése céljából. A 19. században használt Román-akna ekkorra már beomlott, így használhatatlan volt.

A következő évben a bánya teljes erőbedobással működött, és folytatta kutatási munkálatait. A nagy buzgalom és a rengeteg pénz ellenére kézzelfogható eredményt nem tudtak felmutatni. Közben fejlesztették a műszaki felszereltséget is. A befektetés eredményeképpen lecserélték az előzőleg beépített lokomobilt egy stabil gőzkazánra, valamint beépítettek egy dr. *Scholz* által szabadalmaztatott süllyesztőszivattyút is az addigi *Worthington*-szivattyú helyett. Egész évben az akna mélyítésén dolgoztak. A munkáslétszám, mely nem volt je-

lentős, az év folyamán változatlan volt. A következő évre tervezték az aknamélyítés befejezését és a vízszintes bányaművek hajtásának megkezdését. Tervbe vették a tartalékszivattyú felszerelését is a meglévő mellé, azonkívül szellőztető-berendezés beszerzését, valamint pneumatikus fúró üzembe helyezését a munkálatok gyorsítása céljából.

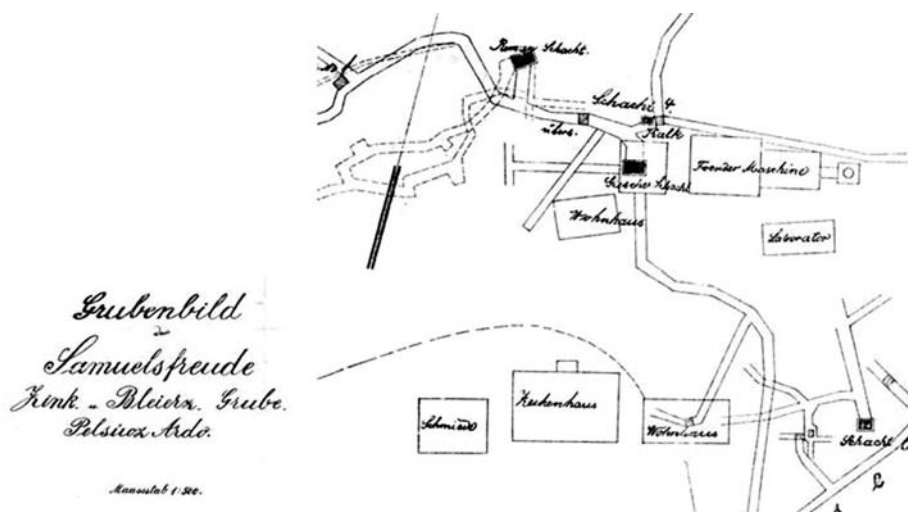
A kutatási munkálatok az elkészült 100 méteres gőzüzemű aknával 1912-ben óriási erőbedobással folytatódtak, sajnos továbbra is nagyon kevés sikerrel. Az akna teljes mélysége 120 m volt, melyből az utolsó 20 méter a víz tárolására szolgált. Az aknamélyítés befejezése után újból üzembe helyezték a Worthington-szivattyút, a megfelelő szellőztetés biztosítása céljából pedig a külszínen felszereltek egy percnként 250 m³ teljesítményű ventilátort is. A szivattyú újbóli üzembe helyezésére azért volt szükség, mert a bányából nagy mennyiségű vizet kellett kiemelni (mintegy 200 liter percnként). Az aknamélyítés befejezése után az értelep felkutatása céljából elkezdtek az északi felderítő bányamű kihajtását, mely 82 méteres előrehaladás után elérte a mészkövet, s mivel itt már nem volt remény az érc előfordulására, megálltak, és belekezdtek egy nyugati vágat készítésébe. Az év végéig sikerült 15 métert kihajtani az érc-tartalmú dolomit felderítésére, de ez sem volt sikeres. A következő évre tervezték az ércelőfordulások 100 méteres szinten való felkutatását.

A társaság az 1913-as évben is lankadatlan akaraterővel folytatta a kutatási munkálatokat, ami jelentős kiadásokkal járt. Látszott, hogy a bányászat egy tökéletes német vállalat kezében összpontosult, mely eredményes kutatás esetén költséget nem kímélve mintaszerű bányászatot és ércelőkészítést akart kiépíteni. A kutatások azonban nagyon gyér eredményeket hoztak. Az előző évben az akna 100 méteres szintjén megkezdett nyugati vágaton kívül több kutatóvágatot indítottak és hajtottak ki. Közülük csupán az előbbinél értek el bizonyos eredményt, mivelhogy 43 méter után gyenge ércecsedés nyomaira bukkantak, amely azonban semmilyen irányban nem folytatódott. Ekkor hozzáfogtak az ércecsedés felfelé történő feltáráshoz. Ebből a célból kihajtottak egy ereszkét egészen az 50 méteres szintig, úgy szólván mindenütt az ércecsedés részekén keresztül, de számottevő mennyiségre nem akadtak. Az év folyamán 320 tonna cink- és ólomérc kitermelését sikerült kimutatni, amely mennyiség kizárólag a feltárási munkákból származott, de értékesítésére egy-

előre nem került sor. A következő időszakban a 100 méteres és az 50 méteres szint alapos feltárást, valamint az addigi feltárások mentén talált ércmennyiség lefejtését tervezték. A munkáslétszám biztosítása nem okozott problémát az egész év folyamán. Fontos körülmény volt, hogy az 50 méteres szinten végzett feltárások közben gondot fordítottak az itt található régebbi vágatokkal való összeköttetés létesítésére is. Ennek eredményeként sikerült átjárhatóvá tenni a III. számú aknát, melynek segítségével növelték a munkások biztonságát, és megoldották a természetes légmozgást a bányában. A korábban felszerelt gőzüzemű ventilátort ezért üzemben kívül helyezhették.

A Magyar Bánya-kalauz 1914-ben megjelent kötete részletes statisztikai adatokkal szolgál a pelsőcardói bányára 1913. évi állapotáról [6]:

„Ólom és cinkérczbányászat Pelsőcz-Ardó községben (Gömör vm. Rozsnyói bányabiztoság kerülete.) 3 bt. 12 bm. (541,396.8 m²); 37 z.k. 0.2 km. földalatti bányavasút, 2 függőleges akna 144 m. összes mélységgel, 2 gőzkazán 91 m² fűtőtesttel. 1 álló gőzgép 5 HP-re, 1 gőzüzemű szállítógép 35 HP-re; 4 bányacsi és csille 0.6 t hordképességgel: 2 víz-emelőgép 12 HP-re; 1 szellőztető-gép. Termelés 3200 q cink- és ólom-érc 16,000 kor. értékben. Tulajdonos: Giesche György örökösei Bányatársaság, Breslau (Bergwerksgesellschaft Georg von Giesches Erben, Breslau.) Breslau (Poroszország). Központi igazgatóság: Bergverwaltung Beuthen O. S. Heinitzgrube. Bányai igazgató: Stähler Henrik u. o. Gondnokság: Pelsőcz-Ardó. Bányahatósággal igazolt meghatalmazott: Lajos Győző bányásziskolai igazgató, Rozsnyó. Üzemvezető: Heller Frigyes, Pelsőcz-Ardó, 32 férfimunkás. A társaság tagjainak száma 1913 év végén: 32. A tagok járuléka: 1,831.19 kor., a tulajdonos járuléka 567 94 kor. Összes bevétel: 3,005.13 kor. Összes kiadások: 1,267.00 kor. Vagyongazdálkodás az 1913 év végén: 16,585.84 kor. 2 laktanya.”

4. ábra: A bányauzem épületei korabeli térkép alapján (Forrás: Abonyi Andrej: Závěrečná správa Ardovo, Pb-Zn. Archiv Geologického prieskumu Spišská Nová Ves, 1964)

A bányüzemet a fő szállítóakna közelében építették ki. Az aknaudvarban fokozatosan létesültek azok az épületek, melyek nélkülözhetetlenek voltak az eredményes bányaműveléshez. Közvetlenül a szállítóakna mellett, attól keletre volt a gépház. Néhány méterre délre állt a laboratórium és egy lakóház. Kissé távolabb, déli irányban épült még egy lakóház, továbbá a kovácsműhely, valamint a felolvasónak és az irodaháznak helyet adó épület (4. ábra).

A Samuelsfreude-bányaműveknél az 1914-es év első felében kutatási és feltárási munkákat végeztek, azonban újabb lelőhelyeket nem sikerült találni, pedig az egész személyzetet ennél a tevékenységnél alkalmazták. A bánya történetében 1914. július végével nagy törés állt be, amikor is az alkalmazottak köréből történt nagyarányú behívások miatt az üzem tevékenységét be kellett szüntetni. A pelsőcardói bányászat megszűnését tehát egyértelműen az 1. világháború kitörése okozta. Sajnálatos, hogy a rengeteg befektetett pénz nem hozta meg a remélt eredményt.

A következő évben már csak a feltárási munkálatok közben összegyűjtött 320 tonna cink- és ólomérc értékesítésére került sor, melyet a Susok SLO melletti ólomkohóba szállítottak.

A feltárási munkákat, valamint a termelést az 1910-1914-es években a Román-aknától 25 méterre lemélyített aknán keresztül végezték, ugyanis a Román-akna erre az időre már beomlott. Az egyes vágatokat az 50, 80 és 100 méteres szinteken hajtották ki. Az 50 méteres mélységben összesen 4 különböző irányú vágat készült el, melyek közül 3 ércesedést talált. A 100 méteres szinten készült a leghosszabb táró Pelsőc irányába. A fő függőleges aknától nyugatra, a régi, felhagyott üzem közelében mélyítették le a mellékaknát, egészen 50 méter mélységig. Innen vezetett egy ereszke a főakna felé a 100 méteres szintre. Állítólag ebben az ereszkében a 88 méteres mélységben jelentős ércesedést sikerült találni. Az 1930-as évek végén az aknában található víz kiszivattyúzása után megállapították, hogy ezen a helyen a bányamű beomlott, s lehetetlen az alatta levő létesítmények megközelítése.

1937-1938-ban *Josef Bat'a* cseh vállalkozó újraindította a feltárási munkálatokat a pelsőcardói bányában [7]. A termelés megkezdésére azonban már nem került

5. ábra: A 3-as számú szállítóakna maradványa
(Fotó: Thuróczy József)

sor a második világháború kitörése miatt. Ebben az időben sikerült felújítani a 3. számú függőleges aknát, mivel a főakna erre az időre már beomlott (5. ábra). Az ereszke tisztítását az aknától keletre a fent említett omlásnál félbe kellett szakítani a vágatba áramló nagy mennyiségű víz miatt. A bányában ekkor körülbelül 25 dolgozót alkalmaztak. A második bécsi döntés és a világháború kitörése után a munkálatokat befejezték. 1938-ban a terület magyar fennhatóság alá került. Ezután már csak a függőleges akna biztosítására és az ácsolatok megjavítására került sor, majd a bányában újból, immár végérvényesen megszűnt mindenfajta tevékenység.

IRODALOM

- [1] *Maderspach L.*: A pelsőcz-ardói cink- és gálma-fekhelyek. = Földtani Közlöny, 1877
- [2] *Nagy I. – Nagy Gy.*: Codex diplomaticus hungaricus ande-gavensis I., II. Budapest, 1878-1881
- [3] *Rozsnyói Híradó*, 1880/20., 22., 25., 26., 1884/40.
- [4] *Wahlner A.*: Magyarország bánya- és kohóipara az 1910., 1911., 1912., 1913., 1914., 1915. évben = Bányászati és Kohászati Lapok, 1911, 1912, 1913, 1915, 1916, 1917.
- [5] *Borovszky S.* (red.): Gömör-Kishont vármegye. Budapest, [1903]. (Magyarország vármegyéi és városai.)
- [6] *Déry Károly* (red.): Magyar Bánya-kalauz. 1881, 1892, 1896, 1900, 1905, 1910, 1914. Budapest.
- [7] *Pácal, Z.*: Stručný nástin historie dolování na zinkové a olovené rudy u Ardova. = Geologické práce, Zprávy 7. Bratislava, 1956.

Dr. Lőrincz Árpád okl. bányamérnök 1989-ben szerezte oklevelét a Kassai Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán mélyművelés szakon, majd ugyanitt 2009-ben a PhD fokozatot. A Szlovák Magnezit Művek jolsvai bányüzemében dolgozott különböző beosztásokban, majd 2007-től a Holcim (Slovensko) gömörhorkai bányüzemében bányavezető. A Szlovák Fúrás- és Robbantástechnikai Egyesület elnökségi tagja, a Weindl Gáspár-díj tulajdonosa.

Növekvő vasérctermelés

A világ negyedik legnagyobb vasérctermelője, az ausztrál Fortescue Metals Group 2015. II. negyedévében 42,4 Mt vasércet termelt és hajózott be. A cég a korábbi fejlesztései révén már az ezt megelőző 12 hónapban (előző pénzügyi évben) elérte a tervezett termelési maximumát, a 165 Mt/évet. Ugyanekkor 9%-kal csökkentette a költségeit is. A termelési költség 22 AUD/t nyersérc, a teljes költség (hajóba rakva, adminisztrációs költségekkel és adókkal) 34 AUD/t százaz érc.

A brazil Vale 2015. második negyedévében 85,3 Mt-ás termelési rekordot jelentett, ezzel az első féléves termelése 159,8 Mt volt, ami 9,3 Mt-ával több mint 2014. I. félévben. Az újonnan bővített N5S bánya jobb minőséget (67,2% Fe) és a kisebb letakarítási igény miatt kedvezőbb termelési költséget is hozott.

EMJ Weekly News (2015. 07. 24.)

PT

Egyesületi ügyek

Országos Bányászati Konferencia

Az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal együttműködve a MOL Nyrt. támogatásával 2015. március 19-20-án Egerszalókon Országos Bányászati Konferenciát szervezett a bányászatban, a szénhidrogéniparban és a geotermiában tevékenykedő felső- és középvezetők részére. A konferencián a bányászattal és a szénhidrogéniparral kapcsolatban álló szinte minden számottevő vállalkozás képviseltette magát összesen 160 fővel. A nagy érdeklődést kiváltó kétnapos eseményen 18 szakmai előadás hangzott el.

A konferenciát *dr. Nagy Lajos*, az OMBKE elnöke nyitotta meg. A konferencia védnökségét elvállaló *dr. Aradszki András*, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM) Energiapolitikáért felelős államtitkárnak megnyitó előadását *Horváth Zoltán* főosztályvezető ismertette, mivel az adott napon az előadónak európai uniós tárgyaláson kellett részt vennie. Az előadás tájékoztatást adott az energiastratégia végrehajtásának helyzetéről és a jelentősebb hazai nyersanyag-előfordulásokról.

Az NFM és az MBFH részéről három-három előadás

hangzott el. Nagy várakozás előzte meg az MBFH elnökhelyettese, *dr. Tamaga Ferenc* előadását, aki ismertette az államreform keretében történő intézkedéseket, melynek során a bányakapitányságok beolvadnak az illetékes megyei kormányhivatalokba. A bányászati jogszabály aktuális változásairól, a bányatörvény újabb módosításának fontosabb részeitől *dr. Káldi Zoltán* bányakapitány és *Utassyné Győri Andrea* MBFH osztályvezető adott részletes tájékoztatást.

Dr. Tamaga Ferenc

Az NFM részéről az ásványvagyon-hasznosítás aktualitásait *Kasó Attila* miniszteri megbízott foglalta össze, míg az NFM bányászati kommunikációjáról *Korítár Henriette* adott ismertést.

A hazai ásványi nyersanyagok hasznosításának lehetőségeit *Szakál Tamás*, a Magyar Bányászati Szövetség elnöke, a MOL Nyrt. termelési igazgatója foglalta össze. A hazai szilárd-ásvány-bányászat témakörében *dr. Fancsik Tamás*, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet igazgatója tartott előadást „A szénbányászat lehetséges szerepe a komplex régiófejlesztésekben” címmel. A leperspektivikusabb bányászati adottságunk, a lignitvagyon jövőbeni hasznosítási lehetőségeit *Derekas Barnabás*, a Mátrai Erőmű Zrt. bányászati igazgatója ismertette. Az ipari ásványok bányászatának és piaci lehetőségeinek kérdéskörébe engedett betekinteni *dr. Farkas Géza*, a Perlit 92 Kft. tulajdonosa és ügyvezető igazgatója „A magyar perlit jelene és jövője” című előadásában.

Nagy érdeklődés követte a nem konvencionális szénhidrogének kutatásáról és kitermelési lehetőségeiről szóló előadást, melyet *dr. Holoda Attila*, az Aurora Energy Kft. ügyvezető igazgatója tartott „A nem-hagyományos szénhidrogének jelentősége a világban és Magyarországon” címmel. Ezen előadáshoz

szakmailag szorosan kapcsolódott *dr. Szabó György*, a Falcon Oil&Gas igazgatójának előadása „A rétegrepszítés magyarországi lehetőségei és várható eredményei” címmel.

A hazai energiagazdálkodást segítő föld alatti gáztárolás aktuális kérdéseiről *Fritsch László*, a Magyar Földgáztároló Zrt. elnök-vezérigazgatója adott tájékoztatást.

A geotermikus energiavagyonunk értékeléséről *Nádor Annamária* tudományos főmunkatárs (Magyar Földtani és Geofizikai Intézet – MFGI), a geotermikus energia kutatási projekt-ről a Jászberény koncessziós területen *dr. Pethő Sándor* (MOL Nyrt.) tartott előadást.

A bányászat újralesztésének reményében szerveződött bányászati klaszterek tevékenységéről *dr. Korompay Péter*, az Észak-Dunántúli Nemzetközi Bányászati Klaszter titkára számolt be.

Nagy visszhangot váltott ki *dr. Héjjas István* előadása a természetvédelem és energiafüggőség összefüggéseinek elemzéséről. Előadásában számításokkal és mérésekkel alátámasztva cáfolta a már világszerte elterjesztett és az energiapolitikában is nagy súlyt kapott véleményt, mely szerint a klímaváltozást az ipar által kibocsátott szén-dioxid eredményezi.

Végül *dr. Hámor Tamás* főosztályvezető (MBFH) mutatta be az EU közösségi nyersanyag-politikához kapcsoló jogalkotás és finanszírozás kérdéseit, az EU által támogatott projekteket.

A konferencia résztvevői az első napi előadásokat követően jó hangulatú baráti találkozón vettek részt az egri Juhász pincészetben.

A konferencia nagy szervezethez, végig élénk érdeklődés mellett zajlott le, melyet segítettek a levezető elnökök: *dr. Gagyi Pálffy András*, *Kőrösi Tamás*, *dr. Katona Gábor*, *Bihari György*.

Az elhangzott előadásokból a következő egybehangzó megállapítások tehetők:

- Feltétlenül szükség lenne hazánkban, mind az Európai Unióban egy ásványi nyersanyag-politika kialakítására.
- Az állami vezetés szintjén szükséges lenne a nyersanyag-kitermeléssel és -hasznosítással, vagyis a bányászattal kapcsolatos ügyekben felelős államtitkár-helyettesi tisztségre.
- A bányakapitányságok több mint százöt év működő országos szervezete beolvasztásának célszerűsége a megyei kormányhivatalokba kétségeket ébreszt a szakma művelői körében.
- A nem konvencionális szénhidrogének kutatását és termelését állami szinten is támogatni kell.
- Az energiastratégia felülvizsgálata során a hazai lignitre alapozott villamosenergia-termelést feltétlenül figyelembe kell venni hosszú távon is.
- Az energiastratégia kialakítása során nem lehet korlátozó feltétel a dekarbonizáció, mivel nem bizonyítható a szén-dioxid szerepe az üvegházhatásban, illetve a klímaváltozásban.

Zárszavában *dr. Nagy Lajos* méltatta a résztvevők által mindvégig nagy érdeklődéssel követett és hasznosnak ítélt konferenciát. Hangsúlyozta, hogy a bányahatóság átszervezését követően a jövőben még nagyobb szükség lesz az ország különböző területén dolgozó szakemberek összefogására, melyhez az OMBKE alapszabályában rögzített célkitűzései alapján minden segítséget megad. Egvúttal felvetette, hogy célszerű lenne a konferencián elhangzott közös megállapításokat az érintett civil szervezetekkel történt előzetes egyeztetés után eljuttatni a politikai és kormányzati szervekhez is.

Az adott témák legkompetensebb szakembereitől hallott előadások megtekinthetők az OMBKE honlapján: www.ombkenet.hu

G.P.A.

121 éves a „Jó szerencsét!” köszöntés

A „Jó szerencsét!” köszöntés elfogadásának (a német „Glück auf!” helyett) 100. évfordulóján, 1994-ben megalapított hagyomány folytatásaként évről évre megemlékezést tart a BDSZ és az OMBKE Várpalotán a *Jó szerencsét! Művelődési Házban*.

2015. április 10-én a zsúfolásig megtelt „Dr. Szíj Rezső” nagytanácsteremben került sor az immár 121 éves köszöntés tiszteletére megrendezett ünnepségre.

A Bányászhimnusz elhangzása és a *Faller Jenő Szakközépiskola és Kollégium* diákjainak kultúrműsora után *dr. Horn János* – aki eddig minden ünnepség szervezője és narrátora volt – köszöntötte a megjelenteket, közöttük név szerint is: *dr. Nagy Krisztinát*, a Veszprém Megyei Kormányhivatal igazgatóját, *Jászai Sándort*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnökét, *Talabér Mártát*, Várpalota polgármesterét, *dr. Debreczeni Ákost*, a ME Műszaki Földtudományi Kar dékánhelyettesét, *dr. Baksa Csabát*, a Magyarhoni Földtani Társulat (MFT) elnökét, *dr. Tamaga Ferencet*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnökhelyettesét, *dr. Nagy Lajost*, az OMBKE elnökét, *Rabi Ferencet*, a BDSZ elnökét, *Huszár Lászlót*, az OMBKE alelnökét, a Bányászati Szakosztály elnökét, *dr. Gagyí Pálffy András*t, az OMBKE ügyvezető igazgatóját, *Kasó Attilát*, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium miniszteri biztosát, *Pappné Csóvári Zsófiát*, a THURY-VÁR Nonprofit Kft. igazgatóját, *Zugor Balázst*, Várpalota alpolgármesterét.

Ezt követően *dr. Kereki Ferenc*, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kht. ügyvezető igazgatója tartott látványos képekkel illusztrált, nagy szakmai tartalmú előadást „A radioaktív hulladékok és a bányászat” címen. Az előadásban kitékintett az EU és a világ kutatásaira, eredményeire a radioaktív hulladékok –

Dr. Kereki Ferenc előadása

különös tekintettel a nagy aktivitású hulladékok – biztonságos elhelyezésére. Bemutatta a hazai kutatások jelenlegi helyzetét és közeljövőbeli terveit, feladatait.

Az emléktáblánál *Huszár László* tartotta meg az ünnepi beszédet. Beszédében visszatekintett a köszöntés eredetére, az emléktábla alkotójára, majd Várpalota történetére és abban a bányászat szerepére, elismerését fejezve ki a bányász hagyományok ápolásáért a városban. A hazai bányászat helyzetét áttekintve szözl a közelmúltban megszűnt mélyműveléses szén- és bauxitbányászatról. Számokkal illusztrálta ugyanakkor, hogy folytatódik a mátra-bükkaljai külfejtéses lignittermelés, továbbá jelentős kő-, kavics- és ásványbányászat folyik, valamint kőolaj- és földgáztermelés. Felhívta a figyelmet a véges mennyiségű ásványkincsekkel való gazdálkodás fontosságára és a másodnyersanyagok, az újrahasznosítás szerepére ezen a téren. Végül megköszönte a 21 éves rendezvény szervezőinek munkáját, és „Jó szerencsét!” kívánt a folytatáshoz.

Az emlékbeszéd után 14 szervezet koszorúzott, köztük az OMBKE nevében *dr. Nagy Lajos* és *dr. Gagyí Pálffy András*.

Az ünnepség záróeseménye az állófogadás volt, ahol a pohárköszöntőt *dr. Baksa Csaba*, az MFT elnöke tartotta, kifejtve abbéli meggyőződését, hogy a bányászat örök, hiszen az emberiség ellátását, jólétét szolgálja.

A fogadás után, ahol rég – talán több éve – nem látott barátok beszélgettek, mint 1994 óta mindig, az alábbi szavakkal fejeződött be az ünnepség: „Jövőre veled ugyanitt!”

Dr. Horn János

LIV. Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatsere

A Bányászati Szakosztály Bányamérő Szakcsoportja idén is megrendezte a bányamérők éves rendezvényét, ez esetben tizenegyediket „Bányamérés az Olajiparban” témakörben.

A rendezvény helyszínéül ezért is a zalai térséget választottuk; Zalaszentlászlón a Birdsong Hotelt, mely igen színvonalas feltételeket teremtett a mintegy kilencven szakember számára.

Rendezvényünk 2015. május 20-án kezdődött Zalaegerszegen, gyönyörű időben az Olajipari Múzeum megtekintésével, ahol *Tóth János* igazgató fogadott bennünket érdekes előadással és egy múzeumkerti sétával.

Innen autóbussz szállította a kollégákat a szállodába, ahol a CentrálGeo Kft. „Repülési mérési adatgyűjtés” címmel tervezett bemutatóját elmosta az eddigre megérkezett eső. Sajnos az esős idő végig kitartott a rendezvényünk teljes ideje alatt. Jólesett viszont az esti vacsora-parti, baráti beszélgetések, zenés műsor.

A fő napunk 21-e csütörtök volt, ekkor teljesedett ki a résztvevők létszáma. A szakmai előadások előtt, a Bányászhimnusz után *dr. Havasi István*, a szakcsoport elnöke ünnepélyesen megnyitotta a rendezvényt. Az elnökségben helyet foglalt a község polgármestere, *Bohár István*, aki meleg szavakkal üdvözölte a résztvevőket, továbbá az MBFH részéről *Veres Imre*, valamint *Wéber József* alelnök és *Hollósi László* titkár.

A megnyitó után négy szekcióban szakmai előadások sokasága következett, melyek este fél hétig tartottak. A bányamérőket érintő jogi, szakmai, technikai, történeti előadásokat hallhattunk a közönség nem lankadó figyelme mellett. A rendezvény ideje alatt műszerkiállítás és -bemutató volt, a műszerforgalmazók jóvoltából.

Ezt a napot is megkoronázta a baráti vacsora, melynek szerves része volt a „vizes” szakest, melyet *Dobos Szabolcs* vezényletével élhettek át a kollégák. Búcsúztattuk a frissen nyugdíjba vonulókat, tiszteletbeli hites bányamérőnek választotta társaságunk *dr. Ridl István* kollégánkat. Természetesen nem feledkeztünk meg az elmúlt időszakban elhunyt kollégáinkról sem, utolsó „Jó szerencsét!” kívánva nekik.

A záró napunk sem telt el érdekességek nélkül, bár az idő nem kedvezett nekünk. Buszos program keretén belül megtekintettük az NLT-3 működő tankállomást Gellénházán, Dobos Szabolcs vezetésével, illetve a zalaegerszegi tévétoronyt.

Hazautazás előtt remélve, hogy maradandó élményeket szereztek a kollégák, „Jó szerencsét!” kívántunk egymásnak, várva a 2016-os találkozót.

Szakcsoportunk köszönetet mond az OMBKE, a MOL Nyrt. és a Wéber 2000 Kft. szervezetének odaadó támogatásáért!

Hollósi László

Jubileumi Bányász-Kohász-Erdész Emléktúra Zemplénben

A 2000 május elején megalakult „Úgy is egyszer... Bányász-Kohász-Erdész Asztaltársaság” tagjainak 14 főnyi csapata – kik tagjai az OMBKE-nek, ill. az OEE-nek is – 2015. május 1-3. között szakmai és nemzeti hagyományápoló emléktúrán vett részt a borsodi – Diósgyőr-közeli – barnakőszén-bányászat és az Eperjes-Tokaji hegység Telkibánya-közeli ércbányászati, valamint a Zempléni Tájvédelmi Körzet erdészeti emlékeinek felkeresésére. A túra programjában kiemelt szerepet kaptak az utóbbi években már felújított és a jelenleg nagyszabású rekonstrukció alatt álló, az épített örökséghez tartozó várak és kastélyok, melyek az Anjou-korban és a 18-19. században élték virágkorukat.

Utunkat a 2014-ben elkészült, gyönyörűen helyreállított diósgyőri királyi várkastélyban kezdtük, ahol még koránt sincs vége a tervezett munkáknak. Korhű ruhát viselő és a régies magyar beszédet felelevenítő vezetőnőnk teremről teremre vezetve ismertette meg bennünket az átfogott korok szokásaival és a várkastélyi élet rejtelmével, közben a pazar lovagteremben lévő tölgyfa asztalok mellett a selmeci Vendégekösöntő nótával köszöntük meg a kalauzolás, majd a várkastély udvarán lovagi párviadalnak lehettünk tanúi. Itt a Nagy Lajos korabeli pénzverés eszközeivel alumínium tárcsákból dénárokat is verethettünk. A kastélyból bizakodó pillantást vethettünk az egykori vas- és acélgyártás pusztuló területére, annak a friss hírek tudtán, hogy a Miskolci Steel Mills Kft.-nél új miniacélmű és hengermű építését kezdték meg, ahol évi 120-150 ezer tonna minőségi ötvözött acél import kiváltása válik lehetővé 500-1000 új munkahely kialakítása mellett.

Túránk következő állomásán az 1870-től megkezdett, a diósgyőri vasmű szélnigényét kielégítő, Perces-Lyukóbánya környéki barnakőszén-bányászat megmaradt emlékei közül az

A diósgyőri vár lovagtermében

1947. évi, 12 bányász életet követelő szerencsétlenség emlékművét, az F6-os elővájó gépet és a Granzenstein Gusztáv által 1886-ban épített és később kibővített 2334 m hosszú, ma már tömedékelt és burjánzó gazzal és növényzettel elfedett alagútbejáratot tekintettük meg. Ez az alagút abban az időben a világ harmadik leghosszabb szállító alagútja volt. A Lyukószén Kft. üzemépületei előtti csoportképpel búcsúztunk ettől a szénmedencétől, emlékezve néhai Lóránt Miklós bányamérnök barátunkra, aki OMBKE és OEE kettős tagként harcolt a bányászat itteni fennmaradásáért.

Edelényben, amely szintén bányász település volt, a felújított L'Huillier-Coburg kastélyt látogattuk meg. Telkibányára igyekezve útközben Vizsolyban a református templomban Károli Gáspár által 1590-ben 800 példányban készített magyar nyelvű Biblia 52 megmaradt eredeti példányának történetével és a merített papírosra történő nyomtatás sajtó-gépével ismerkedtünk meg.

A telkibányai múzeum előtt

Telkibányán a bányászat, erdészet és a kőedény-fazekasság gazdag emlékeit a helyi kőedény manufaktúrát működtető Kádár család által adományozott épületben kialakított múzeumban tekintettük meg. Ma Érc- és Ásványbányászati Múzeum néven várja a látogatókat a Nagy Lajos király által 1341-ben bányavárossá emelt településen, ahol az ércbányászat kis megszakításokkal a 19. századig működött. Ugyanitt Magyarország legelső porcelángyárát Bretzenheim Ferdinánd herceg, a regéci uradalom tulajdonosa alapította 1825-ben. Szállásunk felé, amely az Északerdő Zrt. Senyői Vendégházában volt, útközben megtekintettük a királykúti Bányász-Erdész Barátság emlékoszlopot, a Mátyás királyról elnevezett forrást és a Jegesbarlangot, valamint a legenda szerinti leány, Szép Ilonka sírját. A Jegesbarlang hűvös belső terében az erdészet csemete-növendékeket tart. Erről a helyről indul ki az Aranyásók útja nevű ércbányászati tanósvény is. Vacsora után selmeci nótázás következett.

Másnap Füzérradványban a Károlyi-kastélyt kerestük fel, ahol ezen a napon – nagy örömünkre – a VII. Nemzetközi Vadétel-főző és Vadásznapi Rendezvényt tartották. A ceremónia a Büki Vadászkürtösök ébresztőjével, az erre a napra készített teríték ünnepélyes behozatalával, majd a „Fohász Szent Hubertuszhoz” ima és a Vadászhimnusz elhangzásával kezdődött, és a csepegő esőre fittyet hányva tartott 17 óráig. A kastély megtekintése után a folyamatos gyenge esőben Füzér várát másztuk meg.

Hollóházán a Porcelánmúzeumot és a mintaboltot tekintettük meg. Innen Kishután keresztül a kőkapui Károlyi Kastélyhotel parkját a gyönyörű fafaragványokkal és a Kemence-

patak felduzzasztott vizével kialakított tavat jártuk körbe, majd gyalog Rostalló felé vettük az irányt a már kikandikáló napsütésben.

Sárospatakra menvén útközben Széphalmon felkerestük híres nyelvújítónk, Kazinczy Ferenc sírját, emlékhelyét és a Magyar Nyelv Múzeumát.

Sárospatakon a Rákóczi-vár állandó kiállításait és a várudvaron feltárt és korhűen rendbe hozott középkori ágyúöntő műhelyt tekintettük meg. Vezetőnk elmondása szerint ez az a hely, ahol még szakmatörténeti célból folytatódik a feltárás és a lehetséges rekonstrukció. Tokajban a Rákóczi Pince melletti borozóban kóstolót tartottunk a hegylevekből, majd a Toldi Étteremben elfogyasztott ebéd után élményekben gazdagodva, a Tisza-tó melletti Akvárium felkeresése után hazafelé indulunk, ki-ki lakhelye felé.

Dánfy László

Első találkozás Selmecczel, avagy két bányász bAlek vallomása az elsőről

A Miskolci Egyetem elsőéves bányász hallgatóiként szeretnénk mondatokba foglalni azt az élményt, amit átélhettünk első selmeccányai kirándulásunkon. Nagy várakozás előzte meg utunkat, mert Firmáinktól sok-sok történetet hallhattunk, és a balekoktatásokon már elméletben mindent megtanultunk az épületekről, komoly és tréfás történetekről, és végre eljöhett az az idő, amikor – pár napig csupán –, de mi is selmecci diáknak érezhettük magunkat.

Selmeccányai utunkat komoly szervezés előzte meg, köszönhetően *Werner Norbert* úrnak és Firmáinknak, *Tóth Balázs a. Hasselhoffnak* és *Varga Péter Imre a. Gentlemannek*. A családiasabb létszámú bányász delegáció kora péntek reggeli órákban Hodrus-Hámor felé vette először az irányt, ahol lehetőségünk nyílt egy arany-ezüst bánya meglátogatására. Számunkra, kik sokan még bányát sem láttak, óriási élmény volt egy működő mélyművelésű bánya. Megérkezésünkön hangos „Zdar Boh!” köszöntés után *sen. Richard Kánya*, a bánya tulajdonosa és fia, *jun. Richard Kánya* fogadott minket. A kobakok és lámpák felvétele után kissé izgulva elindultunk a mélybe *jun. Richard Kánya* vezetésével. Sok-sok szűk vágatot jártunk végig, 5 szinten át ereszkedtünk a mélybe, majd a felszínre jutás után egy kis filmet nézhettünk meg a Hodrus és a környékbeli bányavárosok történelméről és jelenéről. Egész délelőtti programunkat tovább gazdagította *sen. Richard Kánya* saját, gazdag ásványkiállítása, valamint magyar képeslap és bányászati ereklye gyűjteménye. Nagy köszönettel tartozunk, hogy a Kánya család jóvoltából ingyen egy ilyen csodálatos élményben lehetett részünk, amit mindenkinek csak ajánlani tudunk!

Ezen élmények után utunkat Selmeccány felé vettük. Az első nevezetes épület, a Kálvária megpillantása után a „Szép kis város Selmeccány” című nótá eldalolása közben értük el Selmecc határát, ahol a hagyományokat követve a buszunkról leszállva mezítáb sétáltunk be a városba. Szállásunk elfoglalása után egy kis sétát tettünk a városban *Pataki Attila Atyus a. Szóphosó* és *Csomor Tibor Áron a. Hiperaktív biciklis* idegenvezetésével. Első nagy meglepetés számunkra az volt, hogy a balekoktatásokon tanult épületek és nevezetességek mennyire közel található egymáshoz. Szomjunkat muszáj volt kicsit oltani a girbe-gurba utcácskákon való sok gyaloglás után, így egy helyi kocsmában elfogyasztottuk első Steigerünket, ahol csatlakoztak hozzánk dunaújvárosi barátaink is, akik épp akkor pont Selmeccen tartózkodtak. A finom sör elfogyasztása közben nagy örömmünkre nótáztunk, vigádtunk. Esti programun-

kat a *Klopacskában* folytattuk, ahol is nem apadt a jókedv, sőt tovább fokozódott. Késő éjszakai órákban hangos nótázással hagytuk el a Klopacskát, és visszatértünk szállásunkra, a Jurajba.

Szombati napunk programokban gazdag volt, melyet többek között *Erik Szombatynak* köszönhetünk, mivel az ő közbenjárása és anyagi támogatása nélkül nem juthattunk volna el ilyen sok látványos és érdekes helyre. Napunkat a Bányászati Múzeumban indítottuk, ahol ritka kordokumentumok és értékes kiállítási darabokon keresztül ismerhettük meg leendő szakmánk és Selmecci Alma Materünk hagyományait és történelmét.

A múzeum megtekintése után a Leányvárra sétáltunk föl, ahonnan gyönyörű kilátás tárult elénk Selmeccányra és a környező hegyekre. A délutánunk fontos programja volt az Óvárban, hogy tiszteletünket tegyük a többször megrongált és áthelyezett 1848-49-es Forradalom és Szabadságharc emlékére állított Honvéd-szobornál. Koszorúzása után elénekeltük a Magyar Himnusz és a Kossuth-indulót. Ezek után meglátogattuk az Akadémiai Palotát, ahol szintén koszorút helyeztünk el az OMBKE megalapításának emléket állító táblánál. Az Akadémia falai között eltöprengtünk azon, hogy milyen csodálatos lenne még ezeket a padokat koptatni és ilyen gyönyörű környezetben tanulni. Hátborzongató belegendolni, hogy ha ezek a falak és fák beszélni tudnának, mennyi mindent mesélhetnének hagyományaink eredetéről és az egykori diákéletről ... Amíg ülepedtek bennünk ezek a gondolatok, a *Bányász* kocsmában kicsit megpihentettük fáradt testünk egy jó Steiger kíséretében. Felfrissülés után meglátogattuk a Glanzenberg-altárót.

Selmecci utazásunk egyik fénypontja következett, amikor is este megtartottuk Selmecci Szakestélyünket, ahol részt vettek selmecci barátaink is. A szakest nagyon jó volt sok értékes felszólalással és közös nótázással. A „szabadfolyásban” például egy szlovák bányamérnök kísérte a nótáinkat tangóharmonikájával – ez is ritka és egyedülálló élmény volt számunkra.

Nagy szomorúságunkra érkezett utazásunk utolsó napja, amikor is felsétáltunk a Kálváriához. Itt egy utolsó csodálkozó és elköszönő pillantást vethettünk az ősi városra. Ezután könnyes búcsút vettünk Selmeccünktől és elindultunk vissza Miskolc városába.

Számunkra ez a három nap eddigi egyetemi életünk legfelelőbb három napja volt, tele sok-sok élménnyel, új barátokkal és egy felejthetetlen első találkozással. Nekünk Selmecc a kezdetekben mesebeli városnak tűnt, amit nem tudtunk elképzelni és a fotók nem tudták visszaadni azt a gyönyörű látványt, amit saját szemünkkel láthattunk. Most úgy érezzük, hogy Selmecc lett a második otthonunk és olyan érzés tölt el bennünket mintha oda haza mentünk volna. Óriási köszönettel és tisztelettel tartozunk *Pataki Attila Atyus a. Szóphosó* támogatásának, személyének és a hagyományok iránti elkötelezettségének, ami példamutató és nagyon motiváló volt számunkra, hogy igenis a bányász hagyományoknak van múltja, jelene és jövője, mert *ha Selmecc hív mi ott leszünk!*

Miskolc, Dudujka-völgy, 2015. május 15.

Jó szerencsét!

*Kovács Emánuel v. Tengeribeteg
Hajnal-Pap Viktor v. Hidrórajöttem lehet olaj lesz,
ha okos lennék jogra mennék, mert nagy a szám és kézizek,
az előadók előtt jót henyélek, de éjjelre mindíg hazatérek*

Kárpáty Lóránt (1924–2015)

Kárpáty Lóránt vasdiplomás bányamérnök, az OMBKE tiszteleti tagja, 2015. június 17-én, szűk egy hónappal 91. születésnapja előtt váratlanul elhalálozott. Váratlanul, mert bár „szép kort” élt meg és a mozgása, a fizikuma már gyengélkedett, de szellemi frissességben, élni akarásban – „a százból nem adunk” ígéretével – sok olvasással, rejtvényfejtéssel, családdal, barátokkal találkozással élte napjait, míg hirtelen az utcán összeesett.

Salgótarjánban, a központi bányakolónián született 1924. július 13-án bányatisztviselő családba, így már gyermekkorában magába szívta a bányász közösségek összetartozást sugárzó szellemét, a szorgalmas munka tiszteletét.

A salgótarjáni reálgimnáziumban kitüntetéssel érettségizve, a *Salgó Rt.* ösztöndíjjal kezdhetette meg egyetemi tanulmányait Sopronban, melynek költségeit az ösztöndíj megszűnte után a tanulmányi szünetekben vállalt földbirtok-rendezési, -mérési munkáival igyekezett előteremteni.

Jó kapcsolatteremtő képességének, közösségi szellemének tudható be, hogy az 1945/46. tanévben a hallgatók a patinás *Ifjúsági Kör* elnökének választották.

Az összes szemeszter lehallgatása után, 1947 nyarán minisztériumi rendelkezéssel Salgóbányán kezdte meg bányauzemi gyakorlatát. A Karancs lejtőszakna, a baglyasaljai osztályozómű és bányatelep megbízott üzemvezetőjeként, az üzemi munkák (és már család) mellett 1949-ben szerezte meg a bányamérnöki diplomát.

1950-től a borsodi szénmedencébe küldték, ahol két évig a *Kondói Bányauzem* vezetőjeként dolgozott, majd a *Sajókazinci Szénbányák Nemzeti Vállalat* főmérnökéeként a kondói, sajkazinci és bánfalvai szénbányák műszaki irányításával bízták meg. Az általa vezetett gépesítési és technológiai kísérletek elismeréseként 1952-ben főmérnöki megbízást kapott a budapesti *Bányagépalkalmazási Kísérleti és Kutató Intézetben*. Innen tíz hónap múlva – családi okok miatt – visszatért Borsodba, ahol a *Sajókazai Szénbányák*, majd a *Perecesi Szénbányák* főmérnöke lett. Széleskörű gyakorlati ismereteire támaszkodva 1955-ben a *Borsodi Szénbányászati Tröszt Beruházási Osztályának* vezetésével bízták meg, melynek köszönhetően jó irányításszervezési és építésirányítási ismeretekre tett szert.

Az 1956-os forradalom napjaiban, mint erősen nemzeti érzésű és elismerten jó kapcsolatépítő szakembert, a munkatársai a hivatali munkástanács egyik vezetőjévé választották. A néhány napos vizsgálati fogságtól eltekintve komolyabb retorzióban ugyan nem részesült, de a további esetleges zaklatások elkerülése céljából 1957-ben a termelő vállalatot otthagyva, a budapesti *Bányászati Tervező Intézetben* keresett és kapott feladatot. 11 éven át, előbb mint irányító tervező, később a Bányatelepítési Osztály vezetőjeként részt vett a '60-as évek majdnem minden jelentős bányanyitása, nagy rekonstrukciója, beruházási programja kialakításában, koncepcionális tervezésében, a hazai szilárd ásványbányászat összes ágazatában.

Irányításával elkészült az összes hazai szénbányászat reménybeli bányanyitását felölelő első országos tervkatalógus. Tagja volt az Országos Ásványvagyon Bizottságnak és a Minisztériumi Műszaki Tanácsnak.

1968-tól hét éven át a *Tatabányai Szénbányáknál* a beruházás-előkészítési, majd beruházás-irányítási munkákért volt felelős. Feladatai súlypontjában a csordakúti és nagygyeházi új bányák nyitása, a vízaknák üzembe helyezése, a külszíni szállítás gyökeres korszerűsítése volt.

A *Magyar Szénbányászati Tröszt* 1974. évi megalakulásakor a Beruházási Osztály vezetésére kérték fel, mely feladatot a Tröszt 1981-es megszűnéséig látta el. Innen az újonnan alakult budapesti *Központi Bányászati Fejlesztési Intézetbe* került a bányaműveléshez kapcsolódó kutató és tervező osztályok munkáját összefogó bányászati főmérnöknek. Majd az osztályközi koordinációt irányító főosztályvezetőként ment nyugdíjba 60 évesen, 1984-ben. Kimagasló szaktudása, megbízható munkája, emberi tulajdonságai miatt munkatársai – főnökei, beosztottai egyaránt – mindenhol megbecsülték, mindig kész volt a közösségért önzetlenül cselekedni, jó légkört tudott maga körül teremteni, szeretetre méltó ember volt.

Nyugdíjba vonulása után sem szakadt el a szakmai munkától. Hét évig egy gazdasági munkaközösség szakértői feladataiban, majd még tíz évig néhány megszűnt bányavállalat iratainak levéltári megőrzésre rendezésében, előkészítésében vett részt.

Kárpáty Lóránt aktív résztvevője volt a szakmai civil közösségnek is. 1949-től, a diploma megszerzésétől, 66 éven át tagja az OMBKE-nek. Közel 50 évig – jórészt olvasószerkesztőként – részt vett a Bányászati Lapok szerkesztésében, négy évig vállalta a főszerkesztői munkát is. Mindig lelkes, jobbitásra kész híve volt gazdag magyar nyelvünknek. Szerkesztői munkája során nagy súlyt fektetett a magyar műszaki nyelv helyes használatára.

Az OMBKE különböző szervezeteiben vállalt megbízásokat, munkával járó tisztségeket. Az Egyesület életében, a szakmai és társadalmi rendezvényeken élete végéig aktívan részt vett. Szakirodalmi hagyatéka a bányatelepítések tapasztalatait elemző néhány tanulmány és szakcikk, a hazai bányászat zenei kapcsolataival foglalkozó könyvrészlet és a Bányászati Lapokban megjelent számos szakmai és egyesületi hír, könyvismertetés.

Tevékenységet számos vállalati, állami kitüntetéssel ismerték el, köztük a *Szolgálati Érdemérem* fokozatai, többszörös *Kiváló Dolgozó*, a *Munka Érdemrend* ezüst fokozata. Egyesületi elismerések közül a jelentősebbek: *Szent Borbála-érem*, *Szentkirályi Zsigmond-émlékérem*, *Centenárium Emlékérem*, 1993-tól az OMBKE tagsága megszavazta a legnagyobb kitüntetést, az *egyesület tiszteleti tagságát*.

Magánemberként nagyon sokat olvasott, a szakirodalmon kívül szerette a történelmi, szépirodalmi műveket, utleírásokat. Szeretett utazni, lehetőség szerint „aprólékosan” megnézni mindent. Szerette és értette a minőségi és jó zenét (nagy operarajongó is volt), a színházat, a múzeumokat. Mindezt tudatosan próbálta kicsi koruktól fogva átplántálni nemcsak a gyerekeibe, hanem a ma már felnőtt unokáiba, sőt dédunokáiba is. Utolsó pillanatig rendszeres rejtvényfejtéssel edzette elméjét, bővítette tudását. Ráckevei kis nyaralója hosszú éveken át nyújtotta a szabadidő kellemes eltöltését.

Hamvasztás utáni búcsúztatása 2015. július 8-án a Farkasréti Felső Temetőben volt. Hamvai ravatalánál a bányász kollégák közül többen díszörségben fejezték ki tiszteletüket. Az evangélikus szertartás szerinti búcsúztatás után dr. *Gagyai Pálffy András*, az OMBKE ügyvezető igazgatója köszönt el „Lóri bátyánk”-tól, szakmai, egyesületi és magánemberi oldalról is ismertetve életútját, személyiségét.

Idézzük meg legutolsó gondolatait: „*Mint korábbi munkatársa és egyesületi vezetőtársa, úgy emlékezem, hogy szinte nem volt olyan megbeszélés Kárpát Lóránt részvételével, ahol minden részletre kiterjedően nem fejtette ki jobbító szándékú javaslatait, észrevételeit. Ez a jövőben Isten akaratából már hiányozni fog. A Bányászhimnusz hangjai mellett most búcsúzik a magyar bányászok közössége, az OMBKE tagsága, nógrádi, borsodi, tatabányai, budapesti szervezetei, korábbi munkatársai, az Alba Régia Baráti Kör tagjai, barátai, tisztelői.*”

A hamvait tartalmazó urnát a Bányászhimnusz harangjátékának felvezetésével kísértük a sírig. Sokak „Lóri bátyja”, drága Édesapám, nyugodj békében! Utolsó Jó szerencsét!

Kárpát Erika

Hazai hírek

XIX. Bányászati Szakigazgatási Konferencia Zalakaroson

A *Bányavállalkozók Országos Egyesülete* (BOE), a *Bányavállalkozók Műszaki Egyesülete* szervezésében és több szervezet – Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH), Magyar Bányászati Szövetség (MBSz), MOL Nyrt., az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, valamint a Tapolca és Környéke Bányászati Hagyományápoló Egyesület – támogatásával 2015. május 13-15-én – tizenkilencedik alkalommal – került sor Zalakaroson, a Hotel Karos Spa szállodában a bányászati szakigazgatási konferencia megrendezésére.

Kozma Sándor, a rendezvény elnöke és a házigazda *Üsztöke Botond* vezérigazgató (Hotel Karos Spa) üdvözölte a megjelenteket.

Ezt követően dr. *Tamaga Ferenc* elnökhelyettes (MBFH) nyitotta meg a rendezvényt, köszöntötte a hallgatóságot és rövid előadást tartott, melyben szólt az elmúlt időszakban a közgazdaság területén bekövetkezett változásokról.

Károly Ferenc társelnök levezetése mellett a nap folyamán a következő előadásokat hallgattuk meg:

Dr. Zoltay Ákos

Dr. Zoltay Ákos ügyvezető főtisztviselő (Magyar Bányászati Szövetség): Quo vadis bányászat?

Körmendy Dezső ügyvezető (QM System Ellenőrző és Tanúsító Kft.): Bányászati üzemek által előállított kőanyag halmazok üzemi gyártásellenőrzésének tanúsítása

Benkő Ibolya, hatósági kapcsolatok

szakértő (MOL Nyrt.): Tevékenység Natura 2000 területen – együttműködés a szakhatóságokkal

Az előadások után grillparti – borest és zenés vacsora – volt a szálloda udvarán.

A második és a harmadik napon a konferencia moderatori teendőit dr. *Ihász Lajos* (BOE) és *Károly Ferenc* felváltva látták el. A második napon délelőtt a következő előadásokat hallgathatta meg a 160 fő résztvevő:

Dr. Tamaga Ferenc

Dr. Tamaga Ferenc elnökhelyettes (MBFH): A bányafelügyelet működése integráció után – Koncesszió a szénbányászatban

Dr. Káldi Zoltán bányakapitány, főosztályvezető (Veszprém megyei Kormányhivatal, Műszaki Engedélyezési és Fogasztóvédelmi Főosztály): Bányászati jogszabályok aktuális változásairól

Dr. Kereki Ferenc ügyvezető igazgató (Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft.): Rekultiváció és kutatás a Mecsek-hegységben

Holnagy László főosztályvezető-helyettes (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közlekedési Infrastruktúra Főosztály, Közúti Osztály): A 2014-20-as programozási időszak közútfejlesztései

Kaleta Jánosné főmérnök (Progressio Mérnöki Iroda Kft.): A környezetvédelem és a bányászat ütközései

Dr. Kollár Ferenc főosztályvezető (Baranya megyei Kormány-

hivatal, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály): A környezetvédelmi és bányászati igazgatási szervezetnek a területi közigazgatásban elfoglalt helye.

A délutáni előadások előtt konzultáció következett. A tavalyi miskolci konferencia gyakorlatát követve a jelentkezési lapokon írásban lehetett kérdéseket feltenni a hatóságok képviselőinek. Ennek során kérdések és javaslatok kerültek elő:

- A bányaiüzemi felelős műszaki vezető a bányatörvény 28. § (5) szerint egy meghatározott körben a bányavállalkozó képviselőjének minősül. Szó esett azokról a területekről, ahol a felelős műszaki vezető a bányavállalkozó képviselőtében jár el.
- A bányaiüzem felelős műszaki vezetőjének kijelöléséről szóló 16/2013. (IV. 19.) NFM rendelet módosítására történt javaslatlétel.
- A bányaiüzem saját hatáskörben történő – 6 hónapot meg nem haladó – szüneteltetése idején szükséges felelős műszaki vezetői ellenőrzés gyakoriságával kapcsolatban tettek fel kérdést.
- Javaslat történt az éves ásványvagyon-bevállás adatlapjának a bányatörvény hatályos előírásaihoz kapcsolódó aktualizálására.
- Javaslatot tett a kérdést feltevő az éves termelés-, ásványvagyon-bevállás és a bányatérképek betérjesztésének közös időpontra hozására.

A feltett kérdésekre *dr. Káldi Zoltán* bányakapitány válaszolt. Válaszait a konferencia résztvevői elfogadták.

A délután folyamán a következő előadásokat hallgathattuk meg:

Dr. Riedl István volt bányakapitány: Az egyéb hatósági engedélyek alapján kitermelésre kerülő ásványi nyersanyagok jogi helyzete

Dr. Jean Kornél ügyvéd, senior partner (Balogh, B. Szabó, Jean és Társai Ügyvédi Iroda): A külszíni bányászat aktuális jogi vonatkozású kérdései (termőföld, külszíni bányák területigényének biztosítása, helyi adó, Elektronikus Közúti Áruforgalom-ellenőrző Rendszer /EKÁER/)

Dr. Buday Zsolt főosztályvezető (Győr-Moson-Sopron megyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály): Bányák környezetvédelmi engedélyeztetése az elmúlt időszak szervezeti átalakításai tükrében

Dr. Mike Krisztina bányamérés és birtokjog vezető (MOL Nyrt. Kutatás-Termelés, MOL Nyrt. Bányamérés és Birtokjog): MOL Kutatás-Termelés bányászati létesítmények – bányaszolgalmi jogok alapítása, utólagos megállapítása, ezek nyilvántartása és kezelése

Harangozó Bertalan kormány megbízott (Vas megyei Kormányhivatal): Közigazgatási és szakigazgatási változások 2015. április 1-jétől.

Majd ezt követően a selmeci hagyományok alapján tartott „osztályharcossá felkent bányahatóság szakestélye” zárta a nap programját. A szakestély elnöki tisztét *Kiss Csaba* töltötte be. A szakestély többi tisztségviselője: háznagy *Károly Ferenc*, kontrapunkt *Stípkovits István*, balekcsősz *Ruszkai István*, cantus praeses (nótafa) *dr. Riedl István*, garatőr *Nagy István*. A „komoly pohár” megtartására a szakestély elnökétől *dr. Szabados Gábor* kapott szót, a „vidám pohár” beszédet *dr. Kamburov Milenov Stefan* adta elő.

A szakestély során egy érdekes és felemelő kapcsolatfelvételre került sor telefonon, kihangsúlyozva *Mihalecz Józseffel*. A Szent Borbála Akadémiai Kör Egyesület tagjai: *Török Károly* és *Mihalecz József*, valamint *Lelkes András* erdőmérnök barátjuk elhatározták, hogy kerékpárokkal zárandokolnak el a lovászi olajmezőkről a csiksomlyói búcsúba. A szakestélyünkör éppen úton voltak a zárandoklat színhelyére, így sikerült

a konferenciánknak is pár MJ energiával felruházni őket. *Mihalecz* gyors helyzetjelentéséből kiderült, hogy küzdenek az elemekkel, de vízbetörés, omlás nem fenyegeti céljukat és még egy szénerómú építése is kitelne az erejükből, felszólalásukat pedig stílusosan egy székely viccel zárták. Buzdításukra, az elnöki „eks”-re mindenki jó érzéssel üritette ki koróját. Hajrá fiúk!

A szakest fényét emellett a firmák humoros felszólalásai, hozzászólásai és a szépen zengő diákénekek emelték. Humoros formában felelevenedtek napjaink hírei mellett az előadásokon elhangzottak is.

A rendezvény harmadik napján a következő előadások hangzottak el:

Puskás Zoltán

Puskás Zoltán igazgató, *Korbély Barnabás* csoportvezető, földtudományi szakreferens (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság): A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, mint a nemzetközileg elismert Bakony-Balaton Geopark irányító szervezete.

Havasi Ildikó (Duna-Dráva Nemzeti

Park Igazgatóság): Külszíni löszös anyagnyerő lelőhelyek bányászata. Elvárások a dél-dunántúli természetvédelmi területeken.

Horányi István okl. bányamérnök, ny. ügyvezető igazgató: Egy – adózási kötelezettségének mindenben megfelelő – kavicsbánya eredményessége

A konferencia fő témáját a közigazgatás területén 2015. április 1-jével hatályba lépett változások jelentették. A változások célja: hatékonyság, költséghatékonyabb és átláthatóbb működés, ügyfélbarát közigazgatás, gyorsabb döntéshozatal, egységes kormányhivatali rendszer. Új – környezetvédelmi, bányafelügyeleti, egészségbiztosítási, anyakönyvezési – feladatokat delegáltak a kormányhivatalokhoz. A korábban önálló hatáskörrel rendelkező szakigazgatási szervek, valamint a beintegrált környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőségek és a bányakapitányságok helyett minden hatáskört a kormány megbízottak gyakorolnak. A szervezeti átalakítás megszüntette a kormányhivatalhoz tartozó szervezeti egységek közötti szakhatósági eljárásokat. Bevezetésre kerül a szakkérdés vizsgálatának intézménye. Nem érinti a kormányhivatalok átalakítása azokat a szakhatóságokat, amelyek az integrációban nem vesznek részt (pl. katasztrófavédelem). A bányafelügyelet első fokú hatásköreinek címzettjei a 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendeletben meghatározott kivételekkel a kormányhivatalok lettek. Miután a konferencián elhangzott változásokat több előadó is ismertette, érintette, azok terjedelme miatt a részleteket nem tudjuk ismertetni.

A rendezvénynek helyet adó szálloda vezetői és alkalmazottai ismét mindent megtettek azért, hogy a konferencia résztvevői jól érezzék magukat.

Dr. Ihász Lajos zárszavával ért véget a konferencia, melyben értékelte a konferenciát és megköszönte a résztvevő bányavállalkozók, a hatósági szakemberek, felügyeleti személyek, tervezők, szakértők aktivitását, a házigazdák segítő hozzáállását. Reményét fejezte ki, hogy ez a hagyomány tovább folytatódik és jövőre huszadik alkalommal is megrendezésre

kerül a már több évtizedes múlttal rendelkező konferencia. A rendezvényen több szervezet is élve a rendezők által felajánlott lehetőséggel, reklámanyagok felhasználásával termékbeutatót tartott.

A rendezvény szervezése és sikeres lebonyolítása a már több éve együttlevő, kellő gyakorlattal rendelkező csapat – *Horváthné Kozma Orsolya, dr. Ihász Lajos, Jankovics Bálint, Károly Ferenc, Kovács Béla, Kozma Sándor, Lente Miklós, Szirányi Zoltán, Varga Gusztáv* – érdeme.

Károly Ferenc

Miniszteri biztos kinevezése

A Hivatalos Értesítő 2015. évi 36. számában (p: 4366) jelent meg a nemzeti fejlesztési miniszter 23/2015. (VII. 21.) NFM utasítása miniszteri biztos kinevezéséről. A nemzeti ásványvagyon hasznosítására irányuló koncepciók összehangolásával, végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására 2015. július 1-jétől 2015. december 31. napjáig *Kasó Attilát* miniszteri biztossá nevezi ki.

A miniszteri biztos tevékenységét a nemzeti fejlesztési miniszter az energiaügyekért felelős államtitkár útján irányítja, és a miniszteri biztos jogosult a helyettes államtitkár illetményének megfelelő összegű díjazására és juttatásokra.

A teljes utasítás a www.kozlonyok.hu/kozlonyok/12/PDF/2015/36.pdf-en olvasható.

Dr. Hom János

Megszületett a Miskolci Akadémiai Kör

Az idei tanévtől kezdve elindult egy mozgalom a Miskolci Egyetem diáksága között. Sor került az összes kart átfogó diákgyűlésekre, melyeken változó részvétellel, de rendszeresen képviseltették magukat a hallgatóság összefogása mellett álló diákszervezeteink.

Június 10-én tartottuk meg az V. Diákgyűlést. A folyamatban lévő ügyeink és további célkitűzéseink átbeszélése után sor került törekvéseink jövőjének megvitatására. A gyűlésen megjelentek 95%-a támogatta a diákgyűlés bejegyzett diákszervezetté való alakulását. A nevet illetően több lehetőség is felmerült. Végül több körös szavazás révén a következő döntés hoztuk: megszületett a *Miskolci Akadémiai Kör*.

A Kör valamennyi karon tanuló hallgatótársunk érdekeit hivatott képviselni. Legfőbb célkitűzéseink:

- Az UNESCO Szellemi Kulturális Örökségek Nemzeti Jegyzékére való felkerülésünkkel járó feladatok és lehetőségek koordinálása.
- Minden évben megszervezni a szentendrei kiutazást az UNESCO Örökség Fesztiválra.
- Anyagi lehetőségeink növelése, akár közös alapítvány által.
- A balekoktatás keretében egy, a szellemiségünkről szóló előadás megtartása valamennyi karunkon.
- A Lélekarhang felállítása egységes célkitűzésként.
- A könyvtár részéről biztosított új kiállítótermünk berendezése és használatba vétele
- Az idei összkari szobortakarításunkhoz hasonló programok szervezése.
- A hallgatóság karokon átvélt kollegialitásának képviselése.

A Miskolci Akadémiai Kör vezetősége: *Balogh Tamás a. Perpetuum mobile, Nagy Tibor a. Thor.*

Reméljük, minél több siker övezi majd a munkájukat! Éljen, növekedjen és virágozzék egységünk!

Debreczeni Dániel a. Ray

Kihelyezett karitanács-ülés Quo vadis, történelmi karok?

A Miskolci Egyetem két jelentős történelmi múlttal rendelkező kara: az egyaránt 1735-ös alapítású Műszaki Földtudományi Kar (MFK) és Műszaki Anyagtudományi Kar (MAK) az útkeresés jegyében újra ünnepi kihelyezett karitanács-ülést tartott Sopronban 2015. június 5-6-án annak érdekében, hogy a következő időszakban is sikeres oktatási és kutatási tevékenységet folytathassanak. Ez a rendezvény a tavalyi ünnepség szerves folytatásának tekinthető, amikor is 2014. május 30-31-én a két kar az alapítás helyszínén, Selmechánán kihelyezett ünnepi karitanács-ülést tartott „Quo vadis, történelmi miskolci karok?” címmel.

Az idei kétnapos úton a két kar tanácsának tagjai visszamentek a mintegy 40 éves soproni időszak helyszínére, hogy erőt merithessenek, valamint új célkitűzéseket találjanak a Nyugat-magyarországi Egyetem falai között. A mostani tanácskozás középpontjában a duális képzés bevezetése és az ipari partnerekkel történő szakmai kapcsolatok szélesítése állt.

A kétnapos rendezvény első felében szakmai programok voltak, amelyek keretében a résztvevők meglátogatták a Nyugat-magyarországi Egyetem soproni kampuszát. Itt a különböző emlékhelyeken és a korábbi nagynevű professzorok emléktábláinál a tiszteletadás keretében a két kar képviselői elhelyezték az emlékezés koszorúit. Hála a soproni Erdőmérnöki Kar hallgatóinak, az első napot tradicionális szakszerű zárta, előkészítve a másnapi ünnepi programot és hangulatot.

A következő napon bonyolították le a két kar közös ünnepi karitanács-ülését, melynek levezető elnöke *Kovács Ferenc* akadémikus volt.

A házigazda Nyugat-magyarországi Egyetem nevében *Náhlík András* rektorhelyettes köszöntötte a megjelenteket, majd *Kékesi Tamás*, a Miskolci Egyetem rektorhelyettese fejezte ki gondolatait az ünnepi eseménnyel kapcsolatban. *Bóhm József* professzor történelmi áttekintése után a három kar dékánja, *Szűcs Péter* professzor (MFK), *Palotás Árpád* professzor (MAK) és *Lakatos Ferenc* (Erdőmérnöki Kar) ismertette, hogyan képzelik el a három szervezet működését a jövőben középtávon, ugyanakkor megfogalmazták a legfontosabb stratégiai célkitűzéseket is.

A két miskolci kar esetében elsősorban a duális képzés különböző szakokon történő bevezetése és az ipari cégekkel történő kutatásfejlesztési, valamint pályázati együttműködés erősítése jelenti a jelenlegi legfontosabb feladatokat.

Szarka László professzor, az MTA levelező tagja felszólalásában életútját mutatta be, miszerint miskolci geofizikus mérnök végzettséggel Sopronban alakított ki sikeres kutatói és oktatói pályafutást.

A két kar erős vállalati kapcsolatát jól mutatja, hogy az ipart *Vécsi György* igazgatósági elnök (Miskolc Holding Zrt.), *Úszóh Lajos* igazgató (MIVIZ Kft.), *Kersten Bachmann* igazgató (TAKATA Safety Systems Hungary Kft.), *Péhl Tibor* igazgató (Alcoa Kft.), *Varga Béla* HR igazgató (BORSODCHEM ZRt.) és *Rendesi János* (NEMAK Győr Kft.) képviselte. Hozzászólásukban hangsúlyozták a két miskolci műszaki kar és a vállalatok különböző jellegű szakmai együttműködésének fontosságát, és kifejezték nyitottságukat az együttműködés erősítésében.

www.boon.hu ÉM

XVII. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia Erdélyben

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Bányászati, Kohászati és Földtani Szakosztálya tizenhetedik alkalommal 2015. március 26-29. között tartotta a hagyományos szakmai konferenciáját a magyar, illetve erdélyi történelem egyik nevezetes helyén, Déván. A konferencia közel 150 fő résztvevőjéből az OMBKE mint társszervező több mint 80 fővel képviseltette magát.

A konferencia tudományos bizottsága: Wánek Ferenc, dr. Márton István, dr. Silye Lóránt, Kovács Alpár, dr. Gagy Pálffy András, dr. Kovács József.

Az ünnepélyes megnyitót és a plenáris előadásokat a megyei tanfelügyelőség konferenciatermében, a szekció előadásokat a Téglás Gábor Elméleti Líceum termében tartották a korábbi években már megszokott szervezettséggel, melyért külön köszönet illeti a konferencia szervezőbizottságát: Horváth Erika, Miklós Beáta, Pap Tünde, Prokop Zoltán.

A konferencián

Az eseményt a konferencia elnöke, *Wánek Ferenc* nyitotta meg, majd a társintézmények vezetői, *dr. Nagy Lajos* (OMBKE) és *dr. Baksa Csaba* (MHFT) köszöntötték a résztvevőket. A plenáris előadásokon érdekfeszítő, aktuális témákat ismerkedhettünk meg.

Nagy érdeklődés követte a *dr. Varga László* (Miskolci Egyetem) által tartott, a „Duális öntészeti képzés indítása a Miskolci Egyetemen” tárgyú előadást, mely az oktatás égetően aktuális ügyeit ismertette. A plenáris előadások keretében *dr. Nagy Lajos* (OMBKE) a magyar szénbányászat kiterjesztési pontjairól tartott előadást, mintegy összefoglalva az OMBKE szervezésében készült, a magyar bányászat jövőbeni lehetőségeit tárgyilagosan összefoglaló tanulmány megállapításait. Nagy sikere volt *dr. Galitz András* (ELTE Őslénytani Tanszék) előadásának, aki szemléletes ábrák, képek sorozatával mutatta be az őslénytanban eddig megismert tudományos családot. Végül *Szakács Sándor* (Sapientia, Kolozsvár) adott alapos tudományos ismertetést arról az újságírók által a közelmúltban felelevenített kérdéstről, hogy aktív vulkán-e még a Csomád? A kutatási eredmények birtokában elemezte az érveket és ellenérveket arról, hogy milyen valószínűsége van egy vulkánkitörésnek.

A plenáris ülést követően öt szekcióban 42 előadást kísértünk figyelemmel, változatos témákkal, színvonalas tanulmányokkal. A szekcióelőadások, mint minden évben, ezúttal is lehetőséget adtak arra, hogy a doktori iskolák, a doktoranduszok beszámoljanak tudományos eredményeikről.

A konferencia előadásait a szervezők színvonalas kötetben foglalták össze, mely az OMBKE könyvtárában megtalálható.

A konferencia a Hotel Sarmisban jó hangulatú állófogadással és éjjelbe nyúló szakmai-baráti beszélgetéssel zárult. A zárófogadáson *Wánek Ferenc* bejelentette, hogy a jövőben a konferencia operatív szervezését *Márton István* fogja végezni. A résztvevők, illetve azt OMBKE nevében *dr. Gagy Pálffy András* köszöntö meg *Wánek Ferenc* eddigi erőt nem kímélő szervező munkáját, kifejezve reményét, hogy továbbra is szellemi irányítója marad a rendezvénynek, mely 2016-ban Brassóban kerül megrendezésre.

Wánek Ferenc búcsúbeszéde az állófogadáson

Kirándulás Déva környékén

A Déván megrendezett bányász-kohász-földtani konferencia első napján, mint minden évben, a résztvevők a környék kulturális, történelmi, szakmai nevezetességeivel ismerkedtek. A bányászati és kohászati szekció 80 főnyi csoportja az alábbiakat tekintette meg.

A korábban Erdély kapujának számított Déva környéke, beleértve az Erdélyi Érchegységet is, ma döntően románok által lakott, a magyarság itt teljes szórványban él.

Déva városának neve leginkább a Kőműves Kelemen című népköltésből ismert, a várba befalazott asszony legendájáról. A Maros völgyében fekvő várost a 371 méteres, vulkanikus eredetű Várhegy uralja. A megejtő magasságú s a környékről is messziről látható várat a tatárjárás után kezdték építeni régi római erődítmény romjai helyén. 1302-től a dévai vár volt az erdélyi alvajdák székhelye. A vár számos birtokosa közül a legjelentősebbek Hunyadi János, Szapolyai János, Bocskai István és Bethlen Gábor voltak.

Mínthogy a vár börtönében szenvedett mártírhalált *Dávid Ferenc*, az Erdélyi Unitárius Egyház megalapítója és első püspöke, a Várhegy és a vár az unitáriusok nemzetközi zarándokhelye. A 16. században ebben a várban raboskodott *Dobó István*, akit *Izabella királyné* vetett fogságba. 1849. május 27-én a várat elfoglalta *Bem* honvédserege, de a vár lőporraktára mindmáig tisztázatlan körülmények között augusztus 12-én fölrobbant. Azóta az egykor fontos katonai erősségnek számító, s az egész Várhegyet uraló várrendszernek ma már csak a Várhegy ormán található falai állnak.

2010-től a Várban nagyméretű helyreállítási munkálatok kezdődtek el, és a turisták felvonóval közelíthetik meg a gyakran felhők fölé emelkedő Várhegy csúcsát, ahonnan felejthetetlen látványban részesülhetünk: élénk tárulnak az Erdélyi Érchegység csúcsai, *Kenyérmező* és *derűs időben* a *Reteyzát* hó borította csúcsai is.

Déva nevezetessége még a Várhegy déli lábánál álló, a *Bethlen Gábor* által építtetett *Magna Curia*, ahol a helyreállítás után a közelben feltárt római kori ásatások emlékeit be-

mutató múzeum nyílt meg. Megemlítendő még a barokk stílusú, impozáns ferences templom és rendház, ahol a Böjte Csaba által létrehozott, nemzetközi hírnévnek örvendő gyermekmentő központ, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány működik.

A Várhegy közelben még megtalálható a 19. századból származó néhány épület, de Dévát ma döntően a bányászat, a vas- és fémkohászat központjaként működő iparvárosi jelleg és a lakótelepei határozzák meg.

Az OMBKE csoportja a kirándulás első állomásaként az egyik legimpozánsabb középkori magyar várat, a Dévától mintegy 20 km-re fekvő *Vajdahunyad várát* tekintette meg.

Vajdahunyad vára

A vár a Cserna és Lelesd hegyi patakok összefolyásánál, azok medréből kiemelkedő szikla tetején, egy római vár romjaira épült. Hunyadi János, amikor új kastély építésére határozta el magát, mintaképnek a Loire partjain található várkastélyokat vette alapul. Hunyadi János korában készültek el a vár legszebb részei: ilyen az úgynevezett ország-ház, mely egymás fölé helyezett két lovagteremből áll, mindegyik hatalmas oszloptól két hajóra osztva; továbbá a várkapolna, melyet Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet címerei díszítenek, a Kapisztrán János lakóhelye gyanánt megjelölt gyönyörű szoba, és az emeleten levő négy igen díszes erkély. A vár mai képe 1870-1880 közt Schultz Ferencz, majd Steindl Imre építész tervei szerint alakult.

Megnyugtató volt tapasztalni, hogy a várat évtizedekkel ezelőtt körülölelő vaskohászati létesítmények zömét lebontották és az utóbbi években a vár restaurálását megkezdték. Így a vár legnagyobb része ma látogatható. Több helyen magyar nyelvű magyarázó szöveggel is lehet találkozni. Egyébként a Dévát Vajdahunyaddal összekötő út mentén korábban működő vaskohászati kombinát üzemének ma már csak a lebontott nyomait lehet látni. Ugyanígy eltűntek a Kaláni Vaskombinát

Csoportkép a várudvaron

nyomai is. A néhai vaskohászat emlékét őrzi a Vajdahunyad határában létesített víztározó, a Csolnakosi-tó, mely partján üdülőközpontok épülnek.

A kirándulás másik célja *Brád* volt. Brád az úgynevezett „aranynégyyszög” térségében helyezkedik el. A legfontosabb bányák egy szabálytalan négyyszög sarkaiban helyezkednek el (Offenbánya, Zalatna, Nagyg, Brád). Ez a térség Európának mind középkori, mind jelenkori leggazdagabb nemesfém-bányavidéke (lásd Verespatak).

A „Balerina” nevű képződmény az Arany Múzeumban

Brádon található a több mint 100 évvel ezelőtt alapított Arany Múzeum, amelyet Európában teljesen egyedülálló gyűjteményként tartanak számon. A kiállított több mint 2000 kiállítási tárgy közül a természetes aranyérc legértékesebb része. Az itt kiállított darabok az Érchegység aranybányáiból kerültek a múzeumba, többnyire a MICA Rt. idején.

Brád talán legértékesebb építészeti műemléke a vasútállomás, mely 1890-ben épült a Brád környéki bányászat fellendülésével. Ez a korabeli pályaudvarok egyik legszebbike, sajnos elhanyagolt állapotban láttuk a városból Kőrösbánya felé haladó úton.

Brád közelében megálltunk a *cebei emlékhelynél*, mely a román nemzeti öntudat egyik szent helye. Itt található Avram Jancu sírja és Horea már kiszáradt tölgyfája, valamint a román hősök emléke. A Habsburg Birodalom hátterét kihasználó ezen román hősök nevéhez az Erdélyi Érchegységben élt több ezer magyar tragédiája fűződik, de róluk sehol sincs megemlékezés. Cebe határában barnaszenet is bányásztak, melyet vilamos áram termelésre és mozdonyfűtésre használtak.

Cebe közelében még megtekintettük *Kőrösbányán* a középkori Ferences templomot, melyet az utóbbi években részben helyreállítottak.

A konferencia másnapján megtekintettük a gyógyfürdőt Gyógyferedőn, melyet a római korban is működő gyógyfürdő területén alakítottak ki. A sziklamélyedésben a mélyben lévő meleg vizű természetes medencét ma is használják, melyet a kiépített alagúton lehet megközelíteni.

A római fürdő

A hazafelé vezető úton megálltunk *Marosillyén*, Bethlen Gábor szülőházánál, a Böjte Csaba kezdeményezésére helyreállított Veres-bástyánál.

GPA

Külföldi hírek

Japan szénigénye növekszik

Japan a jelenleg leállított összes nukleáris erőművei – melyekből csak korlátozott számút fog a következő években újra-indítani – mellett a szénhez fordul. 43 széntüzelésű erőmű van tervezés, ill. kivitelezés alatt és még további 9 szerepel a későbbi tervekben.

A japán gazdasági- kereskedelmi- és ipari minisztérium által készített energiastratégia tartalmazza a 2030-ig előirányzott változásokat. Ezek szerint az atomenergia ismét komoly szerepet fog játszani a villamosenergia-termelésben (20% körül), a megújulók 22-24%-ot fognak adni, és a szén továbbra is mintegy 26%-ot. Az összes termelés a 2014. évi 800 Mrd kWh-ról (800 TWh) 1065 Mrd kWh-ra fog nőni. Így a szénfelhasználás – bár arányában nem – volumenében növekedni fog kb. 30%-kal. Bár Japan a szén importálja – főként Ausztráliából és Indonéziából –, véleményük szerint a szén a legolcsóbb és a legkisebb geopolitikai kockázatú energiaforrás.

A szénfelhasználás növekedése ellenére Japan tartani tudja a vállalt szén-dioxid-kibocsátás csökkentést, mert Japan az egyik vezető ország a tisztaszén technológia terén, amit folytonosan fejlesztenek.

www.coaltrans.com

PT

Amerika-OPEC olajháború

Hiába pörög a csúcson az OPEC-tagállamok kitermelése, csak nem akar megroggyanni az amerikai palaolaj-kitermelés. A *Bloomberg* tudósítása szerint úgy tűnik, egyes amerikai mezőkön még 30 dolláros hordónkénti árfolyamon is megérheti kitermelni, ez fele annak, amivel egy éve számoltak.

Ha valóban igaz az az információ, amit a *Bloomberg* friss hírében megszéllőztetett, akkor az arra utalhat, hogy az OPEC durván elszámolta magát az olajháborúban. Az olaj világgpiaci árfolyama tavaly félévkor kezdett meredek mélyrepülésbe. Az újabb lökést a lefelé tartó spirálban az jelentette, amikor az OPEC-tagok akkor 75 dollár körüli hordónkénti árfolyam (amerikai könnyű nyersolaj – WTI) mellett tavaly novemberben azt a döntést hozták, hogy a csökkenő árak ellenére nem csökkentik kitermelésüket.

Az ár azóta 50 dollár alá is csökkent, pillanatnyilag 43,5 dollár körül ingadozik. Az ok kommentátorok szerint egyértelmű volt, piaci részesedésüket szerették volna védeni az OPEC-tagállamok, s ki akarták szorítani a piacról az elmúlt években belépő, egyre nagyobb amerikai palaolaj-termelőket. A korábbi becslések arról szóltak, hogy az amerikai palaolaj-kitermelés 60-70 dolláros hordónkénti árszint alatt hosszú távon veszteséges, s szakértők szerint az OPEC-tagállamok arra játszottak, hogy ha egy-két évig e szint alatt marad az árfolyam, akkor a kitermelő cégek egy idő után nem tudják finanszírozni veszteségeiket.

A *Bloomberg Intelligence* elemzése szerint azonban az észak-dakotai *Bakken-pala* egyes területein még kevesebb mint 30 dolláros hordónkénti árfolyam alatt is nyereséges lehet a kitermelés, a cégek ugyanis profitálnak az időközben feltárt nagyobb mezőkből és az árral párhuzamosan csökkenő fúrás költségekből. Ez a szint kevesebb mint a fele a korábban becsültnek. Az alacsonyabb kitermelési költség lehet a magyarázat arra, hogy az *amerikai olajkitermelés volumene megmaradt 40 éves csúcsa közelében* annak ellenére, hogy az olaj árfolyama több mint 50 százalékkal esett az elmúlt egy év alatt – mondta *David Hackett*, a Stillwater Associates nevű energetikai tanácsadó cég elnöke a hírügynökségnek.

Természetesen nem létezik olyan, hogy egységes kitermelési költség, hiszen ez mezőnként nagyon eltérő értéket mutat, függ a geológiai adottságoktól, az alkalmazott technológia hatékonyságától. Az észak-dakotai McKenzie megyében elért 29 dollár körüli költség azonban rendkívül alacsony, kevesebb mint fele annak, amit a bankok és elemzőcégek egy éve becsültek.

Napi.hu, 2015. augusztus 13.

PT

Új hidrometallurgiai eljárás

A frissen bejelentett szabadalom, az „FLSmidth Rapid Oxidációs Lúgzás” a rézérc vagy a rézszínpor feldolgozásakor 3%-kal jobb fémkihozatalt biztosít a korábbi eljárásokhoz képest. Ezáltal így ugyanekkora bevétel-növekedést ad bármely szulfidos ércet művelő bányának.

Az új technológia atmoszférikus nyomáson és 80° C-os hőmérsékleten dolgozik, és a korábbi 20-60 óra alatti 95%-os kihozatal helyett már 6 óra alatt 98%-os kihozatalt nyújt.

Bizonyos rézérc-előfordulások esetén az eljárás további előnyöket is nyújt:

- számos kimerülőben lévő bányüzem már nem képes kohósítható minőségű koncentrátum (színpor) előállítására, de az alkalmas lehet lúgzásos hidrometallurgiai fémkinyerésre (akár 8%-os színporból is),
- ugyanígy alacsony fémtartalmú lelőhelyek is termelésbe vonhatók,
- az arzéntartalmú ércek (réz, arany, ezüst) feldolgozása során keletkezett kohósításra nem alkalmas magasabb arzéntartalmú (0,5% feletti) színpor közvetlenül a bányánál feldolgozható, mivel a „FLSmidth Rapid Oxidációs Lúgzás” teljesíti a legszigorúbb környezetvédelmi előírásokat is,
- több bányüzemnél ilyen színpor eladhatatlan készleteket jelent, melyek feldolgozása jelentős eredmény lehet.

Bár a szabadalmaztatás még folyamatban van, két vevővel már együttműködési szerződést kötöttek az eljárás 2017-ben történő bevezetésére nagy volumenű feldolgozásra.

Engineering & Mining Journal 2015. június

PT

Európai kutatási konzorcium víz alatti bányászatra

Az *Európa Horizont 2020* program részeként egy új 42 hónapos kutatási program indul, hogy lehetőséget biztosítson ki nem termelt – jelenleg hozzá nem férhető – víz alatti ásványelőfordulások kitermelésére. A program tervezett költsége 12,6 millió EUR.

A Horizont 2020 az Innovációs Unió megteremtésének pénzügyi eszköze, fő célja Európa globális versenyképességének biztosítása.

A VAMOS (Viable Alternative Mine Operating System – Megvalósítható Alternatív Bányászati Rendszer) nevű kutatás célja víz alatti bányászati robot prototípusának kifejlesztése és megépítése, melynek üzemi kísérleteit négy európai bányában kell véghezvinni. Három ezek közül szárazföldi, nem működő víz alatti lelőhely, egy pedig tenger alatti. A sikeres mélytengeri kitermelési technikákra építve ez a prototípus biztonságosabb és tisztább lehetőséget biztosít a jelenleg nem elérhető vagy nem gazdaságos lelőhelyek kiaknázására.

A konzorciumban 9 ország 17 szervezete vesz részt a *BMT Csoport* (nemzetközi tudományos, tervező és technológus konzultáns cég főleg tengerészeti területen) vezetésével és a *Soil Machine Dynamics Ltd* (nagy távvezérelt berendezések gyártója) technikai menedzselésével. A további résztvevők:

Damen Shipyards Group; Instituto de Engenharia Sistemas e Computadores; Fugro EMU Limited; Zentrum für Telematik e.V.; Montanuniversität Leoben; Minerália Lda; Marine Minerals Ltd; Empresa de Desenvolvimento Mineiro SA; Sandvik Mining and Construction GmbH; Geological Survey of Slovenia; La Palma Research Center for Future Studies; European Federation of Geologists; Trelleborg Ede BV; Federalni zavod za Geologijo i Fondacija za obnovu i razvoj regije Vares.

Engineering & Mining Journal 2015. június

PT

„Zöldülő” kínai energiák

Bolcsó Dániel „Fű alatt lepi meg a világot Kína” címen közzölt egy tanulmányt (www.index.hu/tudomány 2015. 07. 27.) mely szerint a világ legdurvább környezetszennyezője nagy lendülettel zöldíti a gazdaságát.

Kína egyre nagyobb erőfeszítéseket tesz, hogy levakarja magáról a környezetszennyezés élharcosának imidzsét, és minél előbb zöld útra térjen. Ma még az ország egymaga szinte annyi szén használ el, mint a világ többi része együttvéve, és az utóbbi évtizedek örült tempójú gazdasági növekedésében a környezettudatos szempontok nem kaptak éppen kitüntetett helyet. Annyira súlyos például a levegőtisztaság helyzete, hogy az állandó szmog lassan az embereket is kezdi annyira zavarni, hogy az már politikai szempontból is kockázatos lehet.

Nemcsak a széndioxid mértékű szénhasználatát igyekezik nagy erővel visszaszorítani a kormány, de egyre nagyobb energiát és egyre több pénzt fordít a zöldülésre is: csak tavaly 83 milliárd dollárt költöttek környezetbarát beruházásokra. Maria van der Hoeven, a Nemzetközi Energiaügynökség vezetője szerint Kína egymaga annyit költ tiszta energiára, mint az Egyesült Államok és az Európai Unió együttvéve, és bár továbbra is épülnek széntüzelésű erőművek is, ezek sokkal modernebbek az eddig használtaknál, így azokat nyugdíjazni lehet, és ezzel is nő az energiahatékonyság.

Az egész zöldülési folyamat fontos mérföldköve, hogy Kína június végén hivatalosan is benyújtotta a kibocsátás-csökkentési céljait az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ), az idén decemberi nagy párizsi klímacsúcsra készülve. Az év végi konferenciát sokan nagy reményekkel várják, mert a jelek szerint ezúttal több az esély arra, hogy érdemi megállapodás születessen, mint az utóbbi években bármikor.

A Kína által beadott dokumentum szerint már eddig is sokat tettek, 2005-höz képest 2014-ben:

- a szén-dioxid-kibocsátás intenzitása (vagyis az egységnyi GDP előállításához szükséges energiafelhasználás) 33,8 százalékkal alacsonyabb,
- a nem fosszilis energiaforrások aránya az elsődleges energiafogyasztásban 11,2 százalék,
- az erdős területek 21,6 millió hektárral, az erdővagyon pedig 2,2 milliárd köbméterrel nőtt,
- a telepített vízerőenergia-kapacitás 300 gigawatt, ez 2,57-szeres növekedés,
- a 95,81 gigawattos szélenergia-kapacitás 90-szeres növekedést jelent,
- a 28 gigawatt napenergia-kapacitás 400-szoros növekedés,
- az atomenergia 19,88 gigawattja pedig 2,9-szeres növekedés.

A kitűzött célok 2030-ra (szintén 2005-höz viszonyítva):

- legkésőbb 2030-ra, de lehetőleg még előbb elérni a kibocsátás tetőzését, vagyis megfordítani a növekvő tendenciát,
- a kibocsátás intenzitását 60-65 százalékkal csökkenteni,
- a nem fosszilis energiaforrások arányának 20 százalékra növelése,
- az erdővagyon megnövelése 4,5 milliárd köbméterrel.

Ahogy a célokból is látszik, nem arról van tehát szó, hogy Kína hirtelen teljesen felhagy a károsanyag-kibocsátással, hanem hogy igyekezik zölddebbé tenni a növekedését. A kibocsátás mértéke várhatóan még legalább egy évtizedig növekedni fog, mielőtt a megújuló energia valóban elkezdene kiszorítani a fosszilis energiát.

A kínai Nemzeti Fejlesztési és Reform Bizottság már 2020-ra is kiadta a parancsot: a vízenergiát 300-ról 350 GW-ra, a szél 96-ról 200-ra, a napot 28-ról 100-ra, az atomenergiát pedig 20-ról 58-ra akarják növelni a következő öt évben.

John Mathews szerint, akinek épp megjelenés előtt áll a kínai energiaforradalomról szóló könyve, Kína ezzel a beadvánnyal egyrészt hivatalosan elismeri, hogy az ENSZ 1992-es éghajlat-változási keretegyezménye a klímaváltozás elleni fellépés legfontosabb terepe, amelynek ezúttal ők is készek alárendelni magukat. Másrészt a többi feltörekvő gazdaságnak, például Indiának is, példát mutat azzal, hogy a megújuló energiával próbálja stabilizálni a fosszilis nyersanyagoktól való függés miatt egyre kiszolgáltatottabbá váló gazdaságát.

Mathews és szerzőtársa, *Hao Tan* szerint a kínai zöldforradalom három területen figyelhető meg már most is. Az első a villamosenergia-termelés, ahol a fosszilis források szerepe emberemlékezet óta tavaly csökkent először, miközben a zöldenergia részesedése jelentősen nőtt, meghaladva a nukleáris energiáét is. A megtermelt áram mellett a második tendencia a termelőkapacitás növelése. Az ország 1,36 terrawattos kapacitása úgy nőtt világszerte, hogy közben a tavalyi volt sorozatban a második év, amelyben a nem fosszilis forrásokat bővítették nagyobb mértékben. A harmadik pillér a beruházások növelése, vagyis hogy Kína már többet költ a zöldenergia infrastrukturális fejlesztésére, mint a hagyományosra.

Ezeknek az intézkedéseknek pedig még a vártnál is előbb lehet kézzel fogható eredménye, reális esély van arra, hogy Kína már a 2030-as vállalásnál korábban elérje a szén-dioxid-kibocsátási csúcst. A London School of Economics kutatói szerint már 2025-re, vagy akár még előbb eljőhet a fordulópont.

Kína valójában nem tesz mást, csak a gyakorlatba ülteti át, amiben tavaly novemberben az Egyesült Államokkal megállapodtak, amikor legelőször ígérték meg hivatalosan, hogy megállítják az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedését. A történelmi jelentőségű egyezség értelmében Amerika is a korábbi tempó kétszeresével szorítaná vissza a maga kibocsátását.

Annak, hogy Kína egyre nagyobb hangsúlyt fektet a zöldenergiára, közvetlen és közvetett hatásai vannak a világ más országaira is. Előbbire példa Ausztrália esete, amelynek Kína magasan a legfontosabb nyersanyag-felvásárló partnere. A szénexportra erősen támaszkodó Ausztráliát ezért érzékenyen érinti, hogy Kínában nagyon komoly korlátozásokat vezettek be a szénimportra, és egyre masszívabban csökken is az ipari szénhasználat. Emellett az, ha egy akkora ország, mint Kína, rohamtempóban indítja a zöldberuházásokat, sokat segíthet a környezetbarát technológiák és berendezések árának lenyomásában is, így világszerte ösztönözheti az átállást. A napelemek ára például 70 százalékot esett az utóbbi években.

Mindezzel együtt Kína továbbra is magasan a legnagyobb környezetszennyező ország, 2014-ben egyedül hozták össze a világ szén-dioxid-kibocsátásának durván negyedét, majdnem 10 százalékot verve a második Egyesült Államokra. Maria van der Hoeven is megjegyezte, hogy bár hatalmas lépésekkel haladnak a jó irányba, a mérete és a növekedési üteme miatt Kínának valószínűleg még 2030-ban is 2,5-szer akkora lesz a károsanyag-kibocsátása, mint az USA-nak. Azt is nehezményezte, hogy még mindig nagyon hiányzik az átláthatóság a kínai adatok kapcsán, ami nehezíti annak kiszűrését, mikor trükköznek a mutatókkal.

PT

Képek a Bányász–Kohász–Erdész Találkozóról

A díszfelvonulás – a Széchenyi utcában halad az egyetemisták csoportja

A Dobó téri színpadon az elnökség, elől dr. Gagyai Pálffy András főrendező

A Dobó téren felsorakozott felvonulók egy része

A díszfelvonulás Eger városában, dr. Jung László beszéde

Az emlék-zászlószalagok felkötése Habis László polgármester

Kovács Kati ismét magával ragadta a találkozó résztvevőit

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (MOL Nyrt.), az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálya (OMBKE–KFVSz), valamint a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum Alapítvány (MOGIM Alapítvány)

TÖRTÉNETI PÁLYÁZATOT

hirdet, immáron 22. alkalommal, abból a célból, hogy a magyar szénhidrogénipar és a vízbányászat iránt érdeklődők mind szélesebb rétege kapcsolódjon be az iparágunk életével, történetével, fejlődésével kapcsolatos anyaggyűjtésbe, illetve feldolgozásba.

Pályázni lehet a kiírás időpontjáig másutt még nem közölt és más pályázaton nem szereplő olyan egyéni vagy csoportos munkákkal, amelyek az alábbi területek valamelyikét érintik:

I. Témakör:

- technikatörténet
- gazdaságtörténet
- üzem- és vállalat-történet
- életrajz, visszaemlékezés, kritika

II. Témakör:

- történeti értékű dokumentumok, fényképgyűjtemények és videofilmek

A pályázaton csak jellegével beküldött munkák vehetnek részt. A pályamű szerzőjének (szerzőinek) adatait (név, cím, elérhetőség) lezárt, azonos jellegű borítékban kérjük mellékelni. A postai borítékra feladóként csak a jellegét tüntessék fel!

A pályázatokat írásos pályamű esetén 3 példányban kinyomtatva, a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum postacímére (**8900 Zalaegerszeg, Wlassics Gyula u. 13.**) kérjük beküldeni. Amennyiben lehetőségük van rá, kérjük a pályaművet, a pályázati anyaggal együtt, a fenti címre CD-n is eljuttatni. További információ a fenti címen, ill. a **92/313–632**-es telefonszámon kérhető.

Beküldési határidő: 2016. május 31.

Pályadíjak (nettó összegben):

Papp Simon-díj	1 db	80 000 Ft
I. díj	2 db	50 000 Ft
II. díj	2 db	35 000 Ft
III. díj	2 db	27 500 Ft*

* A zsűri saját hatáskörben dönthet a meghirdetettől eltérő számú díjról.

A helyezést és díjazást el nem ért pályamunkák, amelyek egyébként mind tartalmi, mind formai szempontból megfelelnek a kiírás követelményeinek, egyenként 10 000 Ft munkajutalomban részesülnek.

Az eredményhirdetés 2016 decemberében várható.

A pályázók kutatómunkájának megkönnyítése érdekében tájékoztatásul közöljük, hogy a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum archívuma, adattára, szakkönyvtára és más gyűjteményei, forrásértékű anyagai – helyszíni kutatás céljára – a pályázók rendelkezésére állnak.

Budapest – Zalaegerszeg, 2015. június 30.